יום ב', י"ז בשבט תשמ"ז, 16 בפברואר 1987 / שנה מ"ד מס' 13271 / המחיר: 85 אג' כולל מע"מ

לובראני: אני מתעורר באמצע הלילה בגלל החשש לריבוי הנפגעים בלבנון

מאת כתב „רויטר" וכתבנו הצבאי

לונדון. — ישראל הכפילה בשבועיים האחרונים את מספר חייליה בדרום־לבנון, כמעט לכדי 1000 איש, כדי למנוע את התמוטטות צד"ל — כתב אתמול העתון הלונדוני „דאנדיי טלגרף".

העתון טוען, כי צה"ל העביר לרצועת־הבטחון חטיבה של חיל־רגלים ממוכן, כדי לחזק את צד"ל, שהיה נתון בלחץ כבד מצד ארגוני מחבלים שונים.

(סוף בעמוד 14)

אישיות סובייטית: ביגון שוחרר; אך הרעייה והבן לא שמעו דבר

ג'יאורג'י ארבאטוב, יועצו של גורבצ'וב, בישר זאת בשידור טלוויזיה בארה"ב ■ השמחה מהולה בחששות נוכח היעדר אישור רשמי

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר" וכתבי סוכנויות הידיעות

וושינגטון. — אסיר־ציון יוסף ביגון שוחרר מהכלא בבריה"מ — מסר אתמול ג'יאורג'י ארבאטוב, וחבר הוועד המרכזי של המפלגה הקו־

(סוף בעמוד 14)

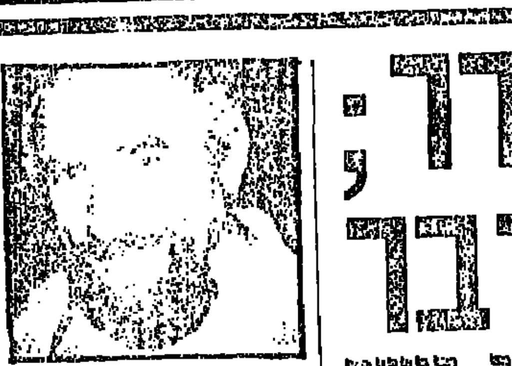

יוסף ביגון

משפט דמיאניוק נפתח היום בבנייני האומה

יכפור בהיותו איוואן האיום

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

תיק פלילי מספר 86. מדינת ישראל נגד ג'ון בן ניקולאי דמיאניוק. יוגש הבוקר בפני בית־המשפט המחוזי בירושלים. בשבתו בהרכב מיוחד בבנייני האומה בירושלים.

המשפט הנפתח הבוקר יתחיל בפרשות הטענות הטרומיות אותם יציג פרקליטו של דמיאניוק, מרק אוקונור. אוקונור יכפור באשמה בטענה שמרשו איננו האיש המכונה איוון האיום הרוצח ממחנה הריכוז טרבלינקה. טענה אחרת שיביא הסניגור היא, שאין לבית המשפט בירושלים סמכות לשפוט את דמיאניוק.

לאחר שמיעת הטענות המקדימות יישא התובע, פרקליט המדינה יונה בלטמן, את נאום הפתיחה שלו.

לצורך המשפט הותקן האולם הקטן של בנייני האומה בירושלים ויוכשרו גם תנאים מיוחדים לסיקור עבור כלי התקשורת בישראל ומהעולם כולו. הרכב השופטים מונה את דב לוין, אב בית הדין המשמש כשופט בבית המשפט העליון, והשופטים המחוזיים בירושלים דליה דורנר וצבי טל.

כ־70 שוטרים ישגיחו על הסדר וישמרו על בטחונו של דמיאניוק. בבנייני האומה אף הוכן תא כליאה מיוחד עבור האסיר המפורסם.

בנו של דמיאניוק, ג'ון, נפגש אתמול עם אביו בכלא איילון. הוא אמר, כי המשפחה לא איבדה אמונתה בחפותו של האב וכי אביו אינו איוואן האיום. דמיאניוק הצעיר הביע בטחונו, כי אביו ישוב עימו הביתה לארה"ב.

המשפט ייערך יום יום ויהיו בו שתי ישיבות, ישיבת בוקר וישיבת אחר־הצהריים. גורמים משפטיים מעריכים, כי משפט דמיאניוק יימשך כחמישה חודשים.

סירוט מלא — ראה עמוד 4 וב„על היום" — עמוד 5.

שוטרים עוצרים מפגינים למען יוסף ביגון, שכבלו עצמם אתמול למחסום לפני משרד ראש־הממשלה בירושלים. (צילום: אילן אוסנדריבר/ישראל סאן)

פירושו של דבר

אות לתמורה בקרמלין

שחרורו של אסיר ציון יוסף ביגון מן הכלא וההודעה על כך מפי של ג'יאורג'י ארבאטוב, בשידור מול פני האומה של הטלוויזיה האמריקנית, יש בהם מידה מסוימת של דרמטיות, הדומה לזו שליוותה את ההודעה על שיחרורו של פרופסור אנדריי סחארוב מגלותו בעיר גורקי. ארבאטוב הוא אחד מן המקורבים ביותר למנהיג הסובייטי, מיכאל גורבצ'וב, ונחשב בעל השפעה בקרמלין, שתפקידו העיקרי ליצור גשר של הבנה עם ארה"ב ולשפר את תדמיתה של בריה"מ במערב.

(סוף בעמוד 14)

עשרות התייקרויות מחכות לחתימת נסים

מאת אודי נאושן, כתבנו הכלכלי בת"א

עשרות התייקרויות של מוצרים ושירותים, שאושרו כבר על־ידי ועדת המחירים, ממתינות עתה לחתימת שר האוצר, משה נסים, ומעריכים כי הוא יחתום עליהן בימים הקרובים.

ועדת המעקב אישרה את ההתייקרויות, לאחר בדיקה מפורטת שערכו

(סוף בעמוד 14)

רבין ורע — שמיר קוצר מעמד מיוחד בארה"ב ● עמוד 2

דאגה מהקצנה דתית בגדה וברצועה ● עמוד 3

עובדי בל"ל ממשיכים — הפעם ביטול החוזים האישיים של הבכירים ● עמוד 16

לקראת סוף השבוע צפויה השבתת כל בתי־החולים

עובדי המינהל והמשק האריכו שביתתם עד סוף השבוע

מאת כתבת „על המשמר"

עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים של קופת־חולים החליטו אתמול להחריף את שביתתם ולמשכה עד סוף השבוע. החל מהבוקר מצטרפים אל השביתה גם העובדים בבתי־החולים הגריאטריים. הם יעבדו במתכונת שבת בעוד שאתמול הם עבדו עדיין עבודה רגילה.

על החרפת השביתה החליטה מזכירות הארגון, לאחר שהמגעים החלקיים שהיו אתמול בין הנהלת

(סוף בעמוד 14)

סיפוק בממשלה ממדד נמוך מהצפוי של חודש ינואר

המדד — 2.1 אחוזים — אינו מאפשר תוספת יוקר לשכירים החודש

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

מדד המחירים לצרכן עלה בחודש שעבר ב־2.1 אחוזים — על כך מסרה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. עליית המדד הייתה נמוכה ב־0.1 אחוזים מהשיעור שהיה מחייב תשלום תוספת יוקר לשכירים.

(סוף בעמוד 14)

עיקר המשפט — הוכחת הזהות

משפטו של ג'ון דמיאניוק הנפתח הבוקר באולם בנייני־האומה בירושלים, מעורר כמה בעיות שחובה להתייחס אליהן מעבר למוסכם על הכל שמכונה „איוואן האיום" וביצע מעשי רצח אכזריים במחנה המוות טרבלינקה חייב לתת את הדין על מעשיו. משפטו של דמיאניוק ייפתח לאחר שהנאשם כופר בזהות המיוחסת לו. האיש וסניגורו האמריקני אינם מנסים לכפור בפשעיו של „איוואן האיום" או לסתור עדות כלשהי המתייחסת לעובדות, אלא עומדים על טיעון אחד בלבד: שלטונות ישראל טעו במעצרו של אדם שאין לו קשר עם הרוצח.

השאלה המכרעת שתעמוד בפני בית־המשפט תהיה, אם בידי התביעה חומר עובדתי ועדים שיוכלו להוכיח, ללא צל של ספק, כי היושב בספסל הנאשמים הוא אכן הרוצח מטרבלינקה. יש לקוות, כי התביעה עשתה מלאכה יעילה — שאינה פשוטה אם להביא בחשבון שמדובר במעשים שבוצעו לפני 40 שנה ובזיהוי אדם אחרי פרק־זמן כה ממושך. יש להביא בחשבון, כי סניגורו של דמיאניוק עשה אף הוא מלאכה מאומצת להפריך את טענת התביעה, ועל־פי הידיעות, אף גייס עדים שיש ספק בעדותם ומניעי התייצבותם למען הנאשם. בית־המשפט הוא אשר יצטרך להתמודד עם הדילמה הבלתי־שגרתית הזאת של טענת הנאשם נגד זהותו שטעה.

הפסיקה של בית־המשפט בנושא זה היא המכרעת בכל הבירור. פירוט הפשעים של „איוואן האיום" לא יגרום לעימות בין התביעה לבין הסניגוריה, שכן זו האחרונה לא תיסוג מעמדתה ההתחלתית שהנאשם אינו האיש שלו מייחסים את הפשעים. וכאן מתעוררת השאלה מה יהיה אופי המשפט. קיימת מגמה להפוך אותו ל„משפט היסטורי", להדורה מחודשת של משפט אייכמן. נדמה, כי ניסיון זה הוא מיותר. משפט אייכמן היה יחיד במינו, משפט שנעשה בו חשבון כולל עם פשעי הנאצים כלפי העם היהודי. אייכמן היה המתכנן והמבצע הראשי של הפתרון הסופי ומשפטו איפשר להרחיב את היריעה לגבי ההיבטים האידיאולוגיים, הפוליטיים והגזעניים של הנאציזם. „איוואן האיום", על אף מעשיו החייתיים, לא היה אלא אחד מן הרוצחים. אין טעם להפוך את משפטו של אחד השפלים לגרעין של משפט היסטורי זוטא.

החלטתו של שר החינוך לקיים שידורים ישירים מבית־המשפט בטלוויזיה הלימודית במגמה להגביר את תודעת השואה בקרב הנוער מעוררת תהיות. המשפט, כאמור, יהיה מלווה בעיקר טיעונים הנוגעים לזהותו של הנאשם. לא חסר חומר שממנו אפשר ללמוד את תקופת השואה. משפט דמיאניוק לא יוסיף כאן דבר. את המושע יש להביא בפני הדין במשפט שלא יעורר ספיקות לגבי זהותו ויש לגזור על הרוצח את הדין על־פי החוק.

שיא זכייה בטוטו: יותר מחצי מיליון דולר גרף מהנדס ממעלות

מאת כתב „על המשמר"

„במוצאי־שבת בדקתי את הטופס; ראיתי שיש לי 14 אבל לא רציתי להקדים ולשמוח; חשבתי שיהיו לי שותפים לקופה. למחרת התקשרתי להודעה המוקלטת במשרדי הספורטוטו ואז הסתבר לי שאני זוכה יחיד".

כך סיפר אתמול הזוכה בפרס הגדול בטוטו, שגרף יחידי יותר מ־816 אלף ש"ח (כולל פרסי משנה) — סכום המהווה שיא חדש בתולדות הטוטו לזוכה יחיד.

הזוכה, תושב מעלות מזה תשע שנים, הוא מהנדס ברפא"ל, נשוי ואב לשלושה.

„אני ממלא טוטו באופן קבוע" — אמר והוסיף: „בהתמדה ובסבלנות הגעתי ליום הזה".

בסך־הכל מילא 36 טורים והשקיע 14.40 ש"ח.

130 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו 2240 ש"ח; 2059 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 141 ש"ח; 18,597 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 15 ש"ח ו־103,065 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 2.40 ש"ח.

מפגינים למען ביגון — למאסר

בניהם בנו של יוסף ביגון ● ארה"ב, בריטניה וגרמניה מוחות על מעצר עתונאים והפעלת אלימות במהלך ההפגנה ● גורבצ'וב מבטיח לשחרר מידע על „תקופות אפלות" ● רעייתו פנתה במכתבים לגורבאצ'וב ולתובע הכללי בבקשה לעיין מחדש בתיקו

רעייתו של ביגון שלחה אמש מכתבים למיכאל גורבאצ'וב ולתובע הכללי של בריה"מ ובהם דרישה לעיין מחדש בתיקו של בעלה, שנידון ל־12 שנות מאסר וגלות לפי סעיף 70 של החוק הפלילי הרוסי. אינה הדגישה שיש בידה יפוי כוח לטפל בכל ענייניו המשפטיים של בעלה.

בנו של ביגון, בוריס, אמר לכתב רויטר, כי הוא וחברו פיודור פינקל נדונו כל אחד ל־15 ימי מאסר ומפגין שלישי, מרק ז'יטומירסקי, נידון ל־10 ימי מאסר.

המפגינים ערכו את הפגנתם במדרחוב „ארבאט" במרכז מוסקווה, כדי למחות נגד עונש המאסר של 7 שנים בתוספת 5 שנות גלות פנימית שהוטלו על ביגון ב־1983, לאחר שנמצא אשם בפעילות נגד המדינה.

עדי ראייה אמרו כי אנשים בבגדים אזרחיים הקיפו את נטליה בקמן, יהודיה שהגישה בקשה לאשרת יציאה, וגררו אותה בשערה ובזרועותיה. לפחות 6 אנשים בעטו בה, הוסיפו ואמרו עדי הראייה.

מפגין שני, ולאדימיר פימנוב, הוכה אף הוא ואושפז בבית־החולים כשהוא סובל כפי־הנראה מפגיעה בכליותיו, אמר בנו של ביגון בראיון טלפוני.

שלושת המפגינים נמצאו אשמים בהתנגדות למעצר. מפגינה רביעית, גלינה גרטימובה, נקנסה בקנס של 50 רובל.

מחאה על המעצרים

שלושה כתבים מערביים נעצרו על ידי המשטרה, אך שוחררו זמן מה לאחר מכן.

שגרירות גרמניה המערבית הודיעה, כי הגישה מחאה רשמית למשרד־החוץ הסובייטי על רקע מעצרו ביום ה' של הארטויג נתה, כתב של ד.פ.א, סוכנות הידיעות המערב גרמנית.

ארה"ב פנתה ביום ו' לברית־המועצות בקריאה למנוע מעשי אלימות נוספים נגד המפגינים במוסקווה, שביקשו למחות נגד כליאתו של יוסף ביגון.

בריטניה האשימה ביום ו' את ברית־המועצות בהפעלת שיטות אלימות לדיכוי הפגנות במוסקווה, שבמהלכן הוכו ונעצרו יהודים ממתנגדי המשטר ועתונאים מערביים.

21 סנטורים פנו ביום ו' לברית־המועצות בבקשה שתאפשר לנחום מיימן להשתתף בהלוויית אשתו אינה, שמתה ממחלת הסרטן בארה"ב ביום ו'.

מיימן בן 75, מתמטיקאי המבקש אשרת יציאה מברית־המועצות מאז 1975, לא קיבל רשות להצטרף אל אשתו, כאשר ניתנה לה הרשות לצאת לארה"ב בחודש שעבר לשם טיפול רפואי.

חבר כבוד בגבעת־עוז

מקיבוץ גבעת עוז נמסר במוצאי שבת טלפונית לאסיר ציון שהשתחרר בימים אלה בלנינגרד, אליק זליצ'נוק, על קבלתו כחבר כבוד בקיבוץ.

זליצ'נוק, שהודה לקיבוץ, אמר כי מצבו טוב וכי התבקש על־ידי הק.ג.ב. למצוא עבודה. הוא מתכוון לשפר את העברית שלו ולהמשיך ללמד עברית ולהיאבק למען עלייתו ארצה.

מבטיח פתיחות

המנהיג הסובייטי מיכאל גורבאצ'וב הצהיר ביום ו', שהעם הסובייטי יקבל מידע נוסף על תקופות אפלות בתולדות ברית־המועצות, כולל תקופת שלטונו של יוסף סטאלין.

הסובייטים התירו לאמה של סופיה לגרוור לעלות

הסובייטים הודיעו ביום ו' לסופיה כי התירו למסורבת העליה חיה קובינה, חולת הסרטן לעלות לישראל.

הודעה על כך נתקבלה אצל מנכ"ל המועצה הציבורית מר חיים צלר מלשכת הקנצלר האוסטרי שהתערב בעניינה.

כזכור יצאה סופיה בשבוע שעבר לוינה בליווי מנכ"ל המועצה כדי להאבק משם לקבלת התר כניסה לבריה"מ כדי לראות את אמה לפני מותה.

מהנדס האלקטרוניקה מתל־אביב אינו קשור לרצח לוסי איימוס

שני כתבי־אישום על מעשה מגונה ותקיפה יוגשו נגדו ביום שני ● החיילת שנפצעה בדרום טרם השתתפה במסדר זיהוי ● לראשונה פרטים על אופן לכידתו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

מהנדס האלקטרוניקה, העצור בחשד שביצע את מעשי האונס והרצח בדרום הארץ, אינו קשור לרצח לוסי איימוס שאירע בשנה שעברה בחבל לכיש. כך עולה מחקירת הצח"ם העוסק בפרשה.

השבוע יוגש לביהמ"ש בת"א כתב אישום נגד המהנדס על עשיית מעשים מגונים בכפייה ותקיפת שתי בחורות. האחת הותקפה בדירתו של החשוד ואילו הבחורה השניה הותקפה על ידו בדירתה.

עוד נודע כי החיילת שנפצעה מירייה בדרום הארץ, לא השתתפה עדיין במסדרי זיהוי שערכה המשטרה לחשוד. כזכור נתפס החשוד ב־18.1.87 וביהמ"ש האריך לאחרונה את תוקפו של צו איסור הפרסום על כל פרט מזהה אודותיו.

בשעות הערב של ה־18.1 פנתה בחורה לתחנת המשטרה בת"א והתלוננה כי החשוד ניסה לבצע בה מעשה מגונה בכפייה לאחר שהגיעה עמו לדירתו.

לדברי המתלוננת נוצר ביניהם קשר טלפוני בעקבות מודעה, לאחר מכן נפגשו פעם אחת, וביום המקרה נפגשו פעם נוספת במקום עבודתה, משם נסעו לדירתו. משך כל זמן הפגישה והנסיעה התנהג הצעיר כשורה ורק בהגיעם לחדר המדרגות בדרך לדירתו החל בעוויות שונות בגופו ובמבט קפוא ומוזר בפניו. הבחורה הנפחדת בקשה לסגת, אך הבחור תפס אותה וניסה לשכנעה לעלות לדירתו. המתלוננת הצליחה לחמוק ממנו ורצה ברחוב עד שנכנסה לתוך חנות. הבחור לא ויתר, נכנס אחריה לחנות, הפליא בה את מכותיו והסתלק.

בעקבות פרטים שמסרה המתלוננת יצא צוות שוטרים לדירתו של החשוד. השוטרים גילו כי הבחור ירד מדירתו למטה, הסתובב חסר מנוחה, שב ועלה ולאחר מכן ירד שנית עם שתי מזוודות בידיו, שאותן הכניס למכונית סובארו ארומה ממודל שלפני שנת 1980.

כשנכנס הצעיר למכונית עצרוהו השוטרים. בחיפוש שנערך בדירתו נתגלו חוברות ואביזרים פורנוגרפיים. כן נתפס יומן, שהכיל רשימת שמות ארוכה של בחורות ומספרי הטלפון שלהן, וברשותו נמצאו גם קטעי עיתונים שעסקו במשה שבתאי שכונה „האנס האתלטי" ובדני בן שכונה „האנס מר"ג".

בחקירה התנהג הבחור מוזרות. לעיתים שיתף פעולה וענה לעניין ולעיתים סטה מהעיקר וענה לדברים שכלל לא נשאלו. התברר כי מהנדס האלקטרוניקה נהג לפרסם בעיתונים מודעות היכרות עם מספר הטלפון שלו. הבחורות היו מתקשרות אליו ומוסרות לו את פרטיהן. ברשות החשוד נמצאה רשימה של כ־500 שמות בחורות, ביניהן גם בחורות כפנינה רוזנבלום.

לאחר פרסום מעצרו, הגיעו לתחנת המשטרה בחורות נוספות. משיחה עמן התברר כי אף הן עברו עמו חוויה דומה. כזכור צורף לצוות התל־אביבי עוד ביום הראשון למעצרו של החשוד צוות חוקרים מדרום הארץ וצוות חוקרים ממרחב לכיש הבקיא בפרשות השונות.

הצח"ם ערך מסדרי זיהוי נוספים, אך עד עתה לא זוהה החשוד כאנס מהדרום. בתחילה סירב החשוד לשתף פעולה עם חוקריו אך לאחר מכן חזר בו.

סניגורו עו"ד ניר גרשוני טען בביהמ"ש כי המשטרה מנעה בתחילת המעצר ממרשו לקבל טיפול רפואי לו נזקק.

„לעצור הבולדוזרים בחדרה"

קראו ח"כים בעצרת מחאה בחדרה נגד הריסת מבנים הסטוריים בעיר

מאת ניצה ריימן, כתבת „על המשמר"

בקריאה לעצור את הבולדוזרים יצאו חברי־הכנסת עדנה סולודר, אלעזר גרנות, רן כהן ויעקב שמאי, שהשתתפו אמש בעצרת מחאה בחדרה נגד הריסת אתרים הסטוריים בעיר. העצרת נערכה ב„גן המייסדים" מול תל־ההריסות שנותר מבית גורביץ'.

בשנה האחרונה נהרסו ארבעה מבנים הסטוריים בעיר. בית האריזה של חנקין, הרפת, בית צבי ובית גורביץ'. ח"כ סולודר אמרה כי כל בית כזה סיפר תקופה של מאבק בתולדות העיר חדרה.

ח"כ גרנות אמר כי הקימו בית תפוצות לשימור עבר הגולה ובאותה עת הורסים מה שנבנה כאן. עם המתיישב בארצו צריך לשמור על ציוני הדרך שלו, אמר גרנות לחניכי תנועות הנוער שהשתתפו בעצרת המחאה.

ח"כ סולודר אמרה כי המאבק בחדרה היום הוא על שימור העבר.

עצרת המחאה נגד הריסות מבנים היסטוריים בחדרה אתמול

שאלות להנהגת חברת העובדים, ההסתדרות והנהלת „נתיב"

1. מדוע זכות גימלאי המשק ההסתדרותי פחותה ב־40% לעומת גימלאי יתר הקרנות?
2. הפרשנו מכספינו במשך עשרות שנים למען הבטיח את קיומנו לעת זיקנה — שכרנו שהגענו לפת לחם.
3. מה חטאנו? מדוע היחס המחפיר הזה? האם לא היינו מסורים לעבודתנו? האם לא מלאנו את כל צווי התנועה? מדוע!!!
4. נותני העבודה ההסתדרותיים התנערו מאתנו. האיגוד המקצועי הפקיר אותנו. הנהלת „נתיב" מתחמקת למלא את חובתה.

לאן לפנות? השיבו לנו תשובה!!!

האם רק למילוי חובות ההסתדרות ולבחירות אנו קיימים?

ועד הפעולה

גימלאי סולל־בונה „צור" נמל חיפה

היום ומחר שביתת עובדי מנהל ומשק במוסדות קופ"ח

עובדי המינהל והמשק בבתי החולים של קופת חולים פותחים היום בעיצומים שיימשכו 48 שעות. — בעיצומים מתוכננים ירידה. דובר קופ"ח ביקש ממשפחות המאושפזים להגיש מזון ולהגיש הארוחות וסיוע נוסף במחלקות.

רופאים ואחיות שאינם שובתים ישתדלו לתת את השירות הדרוש. מהנהלת קופ"ח נמסר כי היא אינה יכולה להיענות לדרישות עובדי המינהל והמשק לתשלום תוספת נפיע, שכן קופ"ח כבולה בהסכמי השכר ובהחלטות האיגוד המקצועי בהסתדרות.

(עתים)

דרורי מחה בפני רבין על הפרסומים לפיהם נוזף

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

סגן הרמטכ"ל האלוף אמיר דרורי נפגש ביום ששי על פי בקשתו עם שר הבטחון יצחק רבין. דרורי מחה בפני השר על הפרסומים שהופיעו בתקשורת לפיהם נוזף בו רבין. אמיר דרורי טען כי נזיפה בצה"ל משמעותה ענישה לאחר אקט שיפוטי ולפיכך, לדעתו, לא מדובר בנזיפה.

עוד טען דרורי כי פרסום דבר פגישת הבירור שנערכה בינו לבין רבין לאחר התבטאויותיו בתקשורת דלפה לעיתונות מלשכת שר הבטחון. יצחק רבין ענה לדרורי כי הפרסומים אינם על דעתו ואין הוא רואה עצמו אחראי עליהם. דרורי השיב: „הפרסומים הללו הם חלק מהנורמות שאותם ביקרתי בדבריי במסיבת העיתונאים".

כתבנו הצבאי מעיר כי מדובר למעשה בוויכוח סמנטי בלבד. הפגישה בין רבין לדרורי התנהלה בטונים גבוהים ורבין אולי לא נזף בדרורי אבל בהחלט גער בו.

„בירוחם יש אזרחים שלא שילמו חשבונות מים 20 שנה"

אומר ראש המועצה ומציע שמקורות תגבה התשלומים הישר מהאזרחים

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

בירוחם יש אזרחים שלא שילמו עבור המים שהם צורכים משך 20 שנה, אומר ראש המועצה המקומית ברוך אלמקייס. לדברי אלמקייס התרגלו האנשים שלא לשלם עבור המים, „כי זה של המועצה".

אלמקייס מציע, כי מקורות תגבה את תשלומי המים ישירות מהצרכנים, בדומה לחברת חשמל. כיום גובה החברה את התשלומים דרך המועצה המקומית, וכשאין המועצה עומדת בתשלומים מגבילה מקורות את אספקת המים לכלל התושבים.

דובר מקורות מרדכי יעקובוביץ, אמר לכתבתנו כי מקורות תוסיף ותגבה את התשלומים מהרשות המקומית, ולא מהתושבים. לדבריו, אין החברה ערוכה לגביה ישירה מהלקוחות, וכי לצורך הערכות כזאת, דרושה תוספת כוח אדם. לדברי הדובר מביאה מקורות את המים עד למבואות הישוב והחל משם — חלה האחריות על רשות הישוב. לדבריו, יוצאות מן הכלל הן חולון ואילת בלבד. „בחולון זו היסטוריה ובאילת העירייה לא השתלטה על העניין והיה בזבוז נוראי. ראינו לעצמנו משימה לאומית לדאוג להפסקת בזבוז המים, ולכן התחלנו לגבות ישירות מהלקוחות".

עובדי מפעל „אוסם" פותחים היום בעיצומים

מאת כתבנו לענייני עבודה

350 עובדי מפעל „אוסם" למוצרי מזון בבני ברק פותחים היום בעיצומים שיתבטאו בהמנעות מלעבוד „שעות נוספות". העיצומים, שקיבלו את אישורה של מועצת פועלי בני־ברק, ננקטים לאחר תקופה ארוכה של יחסים מתוחים בין ועד העובדים לבין הנהלת המפעל.

לדברי הוועד, „הקש ששבר את גב הגמל" היה השעייתו מהעבודה של אחד העובדים הותיקים משה אטיאס, וזאת עפ"י הודעה שנמסרה לו בע"פ ע"י מנכ"ל המפעל, עוזי קנגר. זעמו של הוועד פרץ לאחר שההנהלה קבעה שאטיאס לא יקבל שכר החל ממחרת היום שבו נמסרה לו ההשעיה. הוועד טוען כי הפסקת תשלום המשכורת לעובד חייבת להתבצע רק לאחר שיגור הודעה בכתב (במקרה של אטיאס — כעבור 3 ימים). הוועד פנה בסוף השבוע שעבר להנהלת המפעל בדרישה שישולם לעובד שכר שלושת הימים שעברו בין הודעת ההשעיה בע"פ לבין ההודעה שנמסרה לו בכתב, אך ההנהלה סירבה. הנהלת „אוסם" הודיעה שאם לא תובטח עבודה סדירה במפעל, היא תוציא „צעדי תגובה חמורים".

חילוקי דעות ליוו הופעת „בת שבע" בבית שאן

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

להקת המחול „בת־שבע" הופיעה אתמול באולם „הקימרון" בבקעת בית־שאן, על אף חילוקי־דיעות, שקדמו להופעה, בשל יצירתו של הכוריאוגרף דניאל עזרלו „אקסטסיס", שבה מופיעים הרקדנים בעירום.

ראש המועצה האזורית בקעת בית־שאן יגאל שחר אמר, כי חילוקי־הדיעות סביב הופעת הלהקה לא היו דווקא בשל הופעת הרקדנים בעירום. יש לנו במועצה חמישה קיבוצים דתיים וקיים קונסנזוס שאין מפעילים את האולם בערבי שישי ושבת. וזאת משום שגם להופעה במוצאי־שבת יש להכין את האולם בשבת והדבר פוגע ברגשות החברים הדתיים. לכן נוהל מו"מ עם „בת־שבע" וההכנות למופע נערכו ביום שישי.

מנהלת המכירות של „בת־שבע" מיכל רוזן טוענת ש„הבעיה היחידה שעלתה היא במה להלביש את השחקנים". „זה מגוחך", הוסיפה. „אם נלביש את השחקנים, זה יהיה ריקוד אחר".

ישיבת מרכז מפ"ם תתקיים היום יום א' — 15.2.87 בשעה 15.30 — ב„צוותא" תל־אביב

סדר היום:
1. משבר ההתיישבות החקלאית — ג'ומס מזכיר תקבה"א
2. ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית — אברהם שנקר
3. הערכות לבחירות לקונגרס הציוני — חייני בורנשטיין

שמיר בצאתו: המשותף בעניין ועידה בינ"ל — רב על המפריד

ידון עם מארחיו בפרשיות שהבאישו את ריחה של ישראל

מאת זהבה מוזס, דליה שחורי ורפי גאון, כתבי „על המשמר"

„יש חילוקי-דעות בקשר לוועידה בינלאומית, אך יש הפרזה רבה ברגש על כך והמשותף רב על המפריד" — אמר ראש הממשלה יצחק שמיר, לפני המריאו אמש לביקור בארה"ב.

אתמול אישרה את נסיעתו של ראש הממשלה יצחק שמיר לביקור בארה"ב. ראש הממשלה פירט את תוכנית מסעו ואמר, כי בשהותו בארה"ב ישתדל להתמודד עם הבעיות שגורמים עויינים מנסים להעלות בדעת הקהל שם. שמיר יצא לארה"ב אמש בחצות. את מקומו ימלא מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, אשר נפרד אמש משמיר בנמל-התעופה בן-גוריון.

אחד הנושאים שיעמדו במרכז שיחותיו של שמיר בוושינגטון, עם הנשיא רייגן, עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ ובעיקר עם שר ההגנה כספר וויינברגר יהיה — יציקת תוכן במעמד המיוחד שארה"ב החליטה להעניק לישראל כ„בעלת ברית בכירה שאינה חברה בנאט"ו". השיחות על נתינת מעמד מועדף לישראל התנהלו בין ישראל וארה"ב במשך השנה האחרונה. כאשר ביקר בישראל סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש לפני יותר מחצי שנה. הוא מסר במסיבת העיתונאים שקיים בתום

שמיר אמש
(צילום: מאיר פרטוש)

ביקורו בירושלים, כי ארה"ב בודקת הענקת מעמד מועדף לישראל.

ליצחק שמיר צפויים שלושה ימים של שיחות אינטנסיביות בוושינגטון. שמיר עומד להיפגש עם ועדות החוץ של הסנאט ובית הנבחרים. ואלה ללא ספק יציגו לו שאלות מפורטות על תפקידה של ישראל בשערוריית הנשק האיראנית, שהיתה למשבר החמור ביותר של הנשיא רייגן. דו"ח של הסנאט כבר הטיל על ישראל את האחריות לגיבוש הרעיון למכור נשק לאיראן. ישראל השיבה כי פעלה רק על פי בקשת וושינגטון ולא ידעה דבר על העברת כספים למורדי ניקאראגואה.

פקידים אמריקאים שרצו בעילום שמם, אמרו כי שמיר ישמע דברי הרגעה מצד הנשיא רייגן ויתר המנהיגים האמריקניים.

אחד הפקידים אמר „ישראל תשמע כי אין אנו הופכים אותה שעיר לעזאזל, וכי אנו מקבלים את האחריות על ההחלטות שלנו".

מצפים שרייגן ושר החוץ ג'ורג' שולץ יבקשו להרגיע את ראש הממשלה בנושא זה. צפוי ויכוח ער. הפקידים האמריקנים אומרים כי בראש סדר היום האמריקני תעמוד השאלה איך לחדש את תהליך השלום המוקפא במזה"ת. (ע"ר)

לקראת צאתו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, לארה"ב, הפגינו אתמול מול משרד רוה"מ בירושלים ראשי תנועת התחיה וחברי הנהלת התנועה וסניפיה ממקומות שונים בארץ. בדרישה לחדש את תנופת ההתיישבות ולסכל את רעיון הוועידה הבינלאומית.

המפגינים מחו על מה שהגדירו כמחדל הקפאת ההתנחלויות. „בשעה שהירדניזציה ביו"ש ובעזה רוהרת בעידוד המינהל האזרחי".

ח"כ גאולה כהן כינתה את רעיון הוועידה הבינלאומית „מדיניות האשליה", ולדבריה אין מסוכן ממנה. „פרס מכניס את ישראל למלכודת, הוועידה הבינלאומית תכפה על ישראל מדינה פלשתינית. זה חוסר אחריות לאומית", אמרה. לדבריה, דווקא ההתיישבות בכל חלקי ארץ-ישראל היא שתביא את השלום.

יו"ר התנועה, פרופ' יובל נאמן קרא לא לאפשר ל„צד השני", כלשונו, ליצור עובדות. אלא ליצור אותן על פי קווי היסוד של הממשלה.

בהתייחסו לנושא הוועידה הבינלאומית אמר אתמול שר הבטחון יצחק רבין, כי:

„הדרך להרחיב את השלום עם ירדן היא באמצעות מו"מ דו-צדדי וישיר עם מתן נציגות לפלשתינים שאינם אנשי אש"ף. אם הירדנים יתבעו „כובע" בינלאומי שאין לו סמכות ואינו יכול לכפות דבר על הצדדים — אני מקבל את עניין הוועידה הבינלאומית — אף כי אין זה משוש חיי אלא תנאי הכרחי".

הוא הוסיף כי בריה"מ תורשה להשתתף בוועידה מעין זו רק אם תחדש את היחסים עם מדינת ישראל ותתיר ליהודיה לעזוב את בריה"מ ולעלות ארצה.

רבין זרע, שמיר נוסע לקצור — את המעמד המיוחד בנאט"ו

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

המעמד המיוחד שהעניקה ארצות-הברית לישראל ערב ביקורו של שמיר בוושינגטון כמדינה נלווית למדינות ברית נאט"ו. אינו נותן בידי ישראל אפשרויות מרחיקות-לכת בטווח הקצר, אולם יש לראות בכך הישג מדיני חשוב.

את הנתח העיקרי של המשתמע מהמעמד החדש תקבל מערכת הבטחון. השר יצחק רבין הוא שהעלה בביקורו אשתקד בוושינגטון את בקשת ישראל להצטרף למדינות בעלות-הברית שאינן חברות מן המניין בנאט"ו. וליהנות מקרנות המחקר והפיתוח של הפנטאגון. בשנה האחרונה נמשכו המגעים בכיוון זה. כאשר רבין הוא הזורע ושמיר הקוצר.

ההנאה מהמעמד החדש הדרגתית. מדובר באפשרות לחתימת חוזים משותפים למחקר ופיתוח בין ישראל לארצות-הברית בסכומים של יותר מ-300 מיליון דולר מקרנות הפנטאגון. על כל דולר שתשקיע ישראל במחקר ופיתוח תיתן ארצות-הברית דולר נוסף. המעמד של מדינה נלווית לנאט"ו יאפשר בשנים הקרובות לתעשיות הבטחוניות של ישראל השתתפות אוטומטית במכרזים של צבא ארה"ב באמריקה ובאירופה. ברכישות של ישראל בתעשיות של ארצות-הברית לא תשלם ישראל את עלות הפיתוח.

לדעת גורמים בטחוניים. יש למעמד החדש בו זכתה ישראל (ואגב, בו-זמנית עם מצרים) גם גורם של הרתעה. המשמעות של שיתוף-פעולה מיוחד שיש לו תוקף של קרבה מיידית לארה"ב. מגדילה, לדעת אותם גורמים, את ההיסוס במדינות ערב בשיקולים שונים כלפי ישראל.

ישראל מצטרפת כעת לאוסטרליה, יפאן, דרום-קוריאה ומצרים, הנהנות כבר ממעמד מיוחד זה של סיוע ברית נאט"ו. לאור המצב המחמיר בתעשיות הבטחון של ישראל, ארה"ב מגישה לישראל סיוע נוסף במתכונת זו, שיתוסף לסיוע הקיים.

במסגרת סיוע סודי לכוחות דמוקרטיים בחו"ל:

הבית הלבן אירגן לפני 4 שנים נשק לאיראן וכספים לקונטראס

ניו-יורק. — מכירות הנשק לאיראן והעברת כספי המכירה למורדים בניקארגואה, אורגנו במסגרת תוכנית סודית, שבה החל הבית הלבן לפני ארבע שנים — נמסר אתמול „ניו-יורק טיימס".

בהסתמך על פקידים ופקידים לשעבר במימשל האמריקני, מסר העתון, כי תוכנית זו שנקראה „פרוייקט דמוקרטיה", היתה נספח סודי ל„קרן הלאומית למען דמוקרטיה". ארגון סיוע לכוחות הדמוקרטיים בחו"ל, שהוקם על-ידי הקונגרס ב-1983.

לפי העתון, הועמד הקולונל אוליבר נורת, לפני שלוש שנים, בראש „פרוייקט דמוקרטיה". בארבע השנים האחרונות, נהפך פרוייקט סודי זה למנגנון מקביל בתחום מדיניות החוץ, והוא חלש על מערך תקשורת משלו ושליחים סודיים. פרוייקט זה חכר בכוחות עצמו מטוסים וספינות, וחלש על חברות-דמה וחשבונות בנקים בחו"ל, הוסיף העתון.

בינואר 1983, חתם הנשיא רייגן על „צו אקזקוטיווי", כדי לאפשר למועצה לבטחון לאומי לתאם את המאמצים הבין-משרדיים, במסגרת „פרוייקט דמוקרטיה", מוסר העתון. צו זה לא הזכיר במפורש את הפרוייקט הסודי, אלא אישר „קווים לפעולה מדינית", כדי להכשיל את הפעילות של „בריה"מ והסוכנים הסובייטיים."

לפי „ניו יורק טיימס", מומן החלק הסודי של „פרוייקט דמוקרטיה", בחלקו, על-ידי ממשלות אחרות, כגון זו של ארגנטינה, כאשר סייעה למורדי ה„קונטראס" ב-1981—1982, או ממשלת סעודיה, שתרמה 30 מיליון דולר למורדי ניקאראגואה, לאחר שארה"ב אישרה ב-1981 מכירת מטוסי „אייוואקס" לסעודיה.

(ע"צ)

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

במלאת שנה למות יקירנו
תת-אלוף גדעון מחניימי
נקיים אזכרה
ביום רביעי, י"ט בשבט תשמ"ז 18.2.87, בשעה 14.30,
בחלקה הצבאית בקרית-שאול
נפגשים בכניסה
המשפחה

צלצול מהיר

תגובות לשחרור יוסף ביגון:

נצחון הרוח היהודית על מעצמת-העל

לרגל שיחרורו המפתיע של יוסף ביגון, פנינו אל אסירי-ציון לשעבר נתן שצ'רנסקי ויוסף מנדלביץ', ואל ידידו וחברו למאבק פרופ' בנימין פיין, וביקשנו את תגובתם.

נתן שצ'רנסקי: עוד לא בטוח שביגון אכן שוחרר. אני מעדיף לחכות לידיעות ברורות יותר ורק אז להגיב.

יוסף מנדלביץ': בבריה"מ יכול הכל לקרות. ויכול להיות, שהפקיד שמסר על שיחרורו של ביגון טעה ומחר נשמע שהוא פוטר. אבל, יתכן גם שביגון בדרכו לחופש. ואז, יש להניח, שיאפשרו לו לצאת מבריה"מ ולעלות לישראל. אשר לעובדה שביגון שוחרר עכשיו ולא בשבוע שעבר — זה בוודאי נובע מהלחץ שהפעילו פעילי העליה במוסקווה. מה שצריך ללמד אותנו, במערב, שיש להמשיך במאבק ולא להסתפק בשיחרורו של ביגון. בסופו של דבר, רוב אסירי-ציון עדיין עצורים. וכך גם מנהיגיהם של האסירים הפוליטיים, שחלקם שוחרר.

פרופ' בנימין פיין: אינני מכיר פעיל עלייה נוסף, שלא הפסיק את המאבק אפילו בכלא. הוא הרי נידון למעצר במחנה-עבודה. בזמן שהיה שם, חגגו היהודים העצורים את יום-השנה של אחד מחבריהם. קם ביגון והזכיר, שהיום הזה הוא גם יום-העצמאות של מדינת-ישראל. וסיפר לעצורים את תולדות הציונות ועל הקמת המדינה. על זה הוא קיבל עוד שלוש שנות מאסר בכלא צ'יסטופול הנורא. כך, ששיחרורו של ביגון הוא נצחון הרוח היהודית על מעצמת-העל הזאת, שלא הצליחה לשבור אותו. זאת, בשעה שרבים מחבריו נשברו, הפסיקו את המאבק והם שומרים על פרופיל נמוך.

וסיפור נוסף: כשהיה בגלות בסיביר, פגש ביגון יהודי שנעצר על גניבה. הוא שוחח אתו ולימד אותו עברית והיסטוריה יהודית. האיש חזר בתשובה. עלה ארצה וחי היום בירושלים.

מתי הכרת אותו לראשונה?

ב-1974. כשהצטרפתי אליו למאבק על הלגאליזציה של השפה העברית. אז גם נעצרנו ונשפטנו יחד, כמפירי החוק על-ידי ניהולה של פעילות ציונית אינטנסיווית.

האם השיחרור הוא אות לבאות?

אינני יודע. אבל אפשר לומר, שזהו מסר חשוב ליהודים המקשיבים ל„קול ישראל", ושומעים שהמאבק אפשרי ושגם הם יכולים לנסות לשנות את המציאות היהודית בבריה"מ.

אתי רונאל

המטען התפוצץ במכונית על המתכננים להניחו

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר" וכתבי סוכנויות הידיעות

כמה תושבים ערבים נפגעו בפיצוץ שהיה אתמול, השבת בבוקר, במכונית „סיאט", שחנתה בפתח בית-החולים „מאיר" בכפר-סבא.

המכונית התפוצצה על יושביה ונראה כי הדבר אירע כאשר טיפלו במטען חבלה שהתכוננו להניח סמוך לבית-החולים.

הכביש המוליך לבית-החולים נסגר לתנועה שעות אחרות, כאשר כוחות הבטחון סורקים את השטח.

הבאת תקציב המדינה להצבעה היום – בספק

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ספק רב אם שר האוצר משה נסים יוכל להביא היום להצבעה בקריאה ראשונה את הצעת תקציב המדינה לשנת הכספים הבאה.

המשבר סביב התקציב הסיוע לתק"ם וכספים להתנחלויות לא יושב עד אתמול בערב ועל כן חברים במפלגת העבודה ובליכוד אמרו שאין לצפות להצבעה היום בנושא התקציב.

ישובי הגולן לקו העימות

מאת דליה שחורי,
הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה אישרה אתמול את צירוף יישובי הגולן לרשימת יישובי קו העימות. ועדת השרים העוסקת בכך תקבע עתה את הזכויות שיינתנו לישובים אלה ואת דרכי החלתן.

הממשלה אישרה אתמול ב-10 קולות ובהתנגדות 9 את הצעה ועדת השרים לעניין תקציב חגיגות שנת „ארבעים למדינה ושנת העשרים לאיחוד ירושלים.

לחברינו שושנה, דובון וכל המשפחה
אתכם באבל במות
האב-הסב
מיכאל זיגלבוים
ההלוויה תתקיים היום, יום ב' 16.2.87 בשעה 16.30 בקיבוץ
קיבוץ נירים

אנו מודיעים בצער על פטירתה של
אסתר וייס
(זיגמונטוביץ)
אחותה של חברתנו לאה עמרמי
הלוויה היום, יום שני, 16.2.87, בשעה 15.30 בעין החורש
המשפחה
וקיבוץ עין החורש

„שחררו את וייט" — דורשים החוטפים [illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible]

ג'ומבלאט אמר [illegible] „אנו [illegible] חיזבאללה ואנו מקווים שהם ייענו ל[illegible] לשחרר את טרי וייט, אם הוא עצור בידיהם. משום שכאן, זה הוא בלתי אפשרי".

היה זה רמז פומבי ראשון, כי חיזבאללה אולי מחזיקה בווייט, שנעלם בביירות ב-20 בינואר. חיזבאללה הכחישה כי היתה מעורבת בצורה כלשהי בחטיפתם של לפחות 26 אזרחים זרים בלבנון.

ג'ומבלאט אמר בתחנת השידור של הסונים, „קול המולדת", כי ההצעה שהעלה מנהיג „אמל", נביה ברי, בשבוע שעבר להחליף את הנווט הישראלי ב-400 אסירים ערביים, אם ישחררו החוטפים ארבעה פרופסורים אמריקניים, היא „הצעה טובה, העשויה לשרת היטב את האסירים הלבנוניים והפלשתינאים".

מקורות פוליטיים אמרו, כי רשימה של כ-90 פלשתינים ולפחות 100 שיעים לבנוניים, הכלואים בבתי-כלא ישראליים, הועברה לצלב האדום הבינלאומי. אך דוברים של הצלב האדום בז'נווה הכחישו ידיעות שנפוצו בביירות, כי כבר החלו שיחות בלתי-ישירות לחילופי אסירים.

נשיא לבנון, אמין ג'מייל, נפגש אמש בלונדון עם שר החוץ הבריטי, ג'פרי האו, והיום ייפגש עם ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר. צפוי שייפגש גם עם הארכיבישוף מקנטרברי, רוברט רנסי, ששליחו יצא וייט ללבנון. אין ספק שבשיחות אלה יועלה גורלו של וייט.

שוב קרבות במערב-ביירות

לפחות שלושה אנשים נהרגו ו-9 נפגעו בקרבות שפרצו אתמול במערב-ביירות המוסלמית, בין אנשי „אמל" לבין אנשי המפלגה הקומוניסטית הפרו-סובייטית.

הקרבות, שנמשכו ארבע שעות לפחות, פרצו בעקבות סכסוך על פתיחת משרד חדש של „אמל" בקירבת המרכז של המפלגה הקומוניסטית.

עשרות מכוניות חונות הוצתו ובניינים ניזוקו. כאשר אנשי המיליציה נלחמו ברחובות.

כן נמסר על קרב תותחים בין כפר-שימה, שבשליטת הצבא הלבנוני, לבין שויפאט, שבשליטת הדרוזים. עדי-ראייה מסרו, כי פגזים נחתו בסמוך לארמון הנשיא ג'מייל בבעבדה, אך לא נפגע.

(ע"ר, ע"צ)

הוועדה הירדנית-הפלשתינית חידשה השיחות על סיוע לתושבי השטחים

רבת-עמון. — ועדה ירדנית-פלשתינית משותפת חידשה אתמול את השיחות על מתן סיוע ל-1.3 מיליון הפלשתינים בשטחים.

השר הירדני לענייני השטחים אמר לעתונאים, שביקשו לסקר את ישיבת השיחות: „אין תוכניות לסיקור שיחות אלה."

כלי התקשורת הרשמיים בירדן לא דיווחו על בואו של חליל אל-וזיר, המכונה אבו ג'יהאד, עוזרו הצבאי הראשי של יאסר ערפאת. אבו ג'יהאד עומד בראש המשלחת הפלשתינית לשיחות. הוא גורש אשתקד מרבת-עמון, לאחר שהממשלה הירדנית סגרה את משרדי „פתח", בעקבות הקרע הגלוי בין המלך חוסיין לבין ערפאת, בעניין הגישה לשלום במזה"ת.

[illegible] הוועידה התחדשו לאחר שסעודיה העבירה תרומה של 9 מיליון דולר לוועדה המשותפת.

הוועדה התכנסה באחרונה ב-1985, ואז השעתה את דיוניה, משום שרוב התרומות שהובטחו בפיסגת בגדאד לא התקבלו.

(ע"ר)

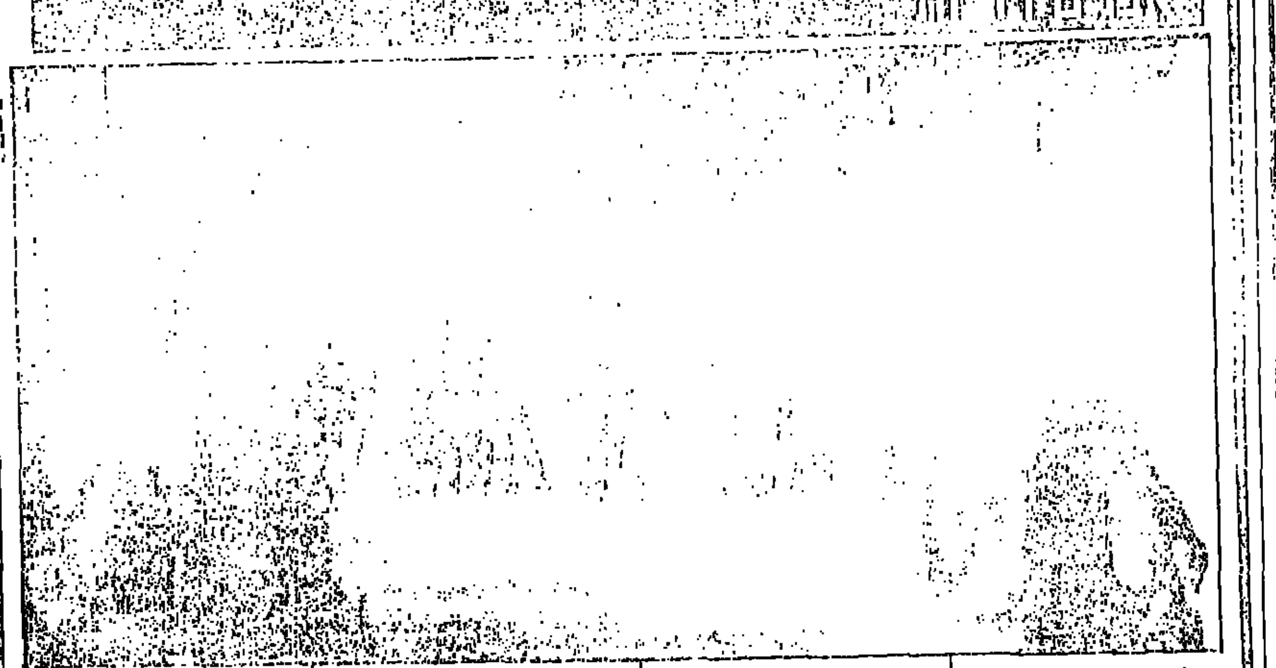

חיילי צה"ל דרוכים מול ילדים בעזה (צילום: אנדרה ברוטמן)

דאגה במערכת הבטחון מהקצנה דתית בשטחים

7 אנשי בטחון ישראליים נפצעו מאבנים ברמאללה ● כמה חיילי צה"ל נפצעו בעזה, פתחו באש ומפגינים אחדים נפצעו ● נסגרה המכללה האיסלאמית בחברון

מאת רפאל גאון ומנחם ענברי, כתבי „על המשמר"

בגדה המערבית נמשכו גם אתמול ההפגנות האלימות לאות סולידריות עם הפלשתינים בלבנון. ברמאללה נפצעו קלות שבעה אנשי בטחון מאבנים שהושלכו עליהם. הפגנות ושביתות-שבת של תלמידים היו בעיירים נוספות כמו טול-כרם ושכם.

הפגנה המונית שנערכה אתמול ב-10.30 בצהריים ברחוב עומר אל-מוכתר, רחובה הראשי של עזה. הסתיימה בפציעתם של חיילי צה"ל אחדים ונהג משאית מהשלכת אבנים של מפגינים. מהיריות שנורו על-ידי כוחות הבטחון נפצעו קל שלושה תושבים מקומיים. הם הועברו לבית-החולים. עוד חמישה עוברי-אורח נפצעו קל, כנראה מרסיסים. הם קיבלו טיפול במקום ונשלחו לבתיהם. לפי אחת הגירסאות חלק מהיריות נורו על-ידי תושבי עזה, עובדי המינהל האזרחי. שנקלעו להפגנה שלא מרצונם וירו לצרכי הגנה עצמית.

קצין משטרה נפצע אתמול בבוקר מאבן שהושלכה לעבר רכב בו נסע בכיכר מנרה במרכז רמאללה. הקצין ירד מהרכב וירה כמה יריות-אזהרה באוויר כדי לפזר את מיידי האבנים. ואחר-כך הועבר לטיפול.

שלושה חיילים נפצעו סמוך לשעה 10 בעת שאוטובוס שבו נסעו נרגם באבנים ליד מחנה הפליטים קלנדיה. החיילים ירו באוויר ולאחר מכן עצרו כוחות הבטחון שלושה תלמידי בית-ספר בחשד שהיו מעורבים במעשה.

בקבוק תבערה הושלך לעבר אוטובוס „אגד" בעזה, אך לא היו נפגעים ולאוטובוס נגרם נזק קל בלבד.

נסגרה המכללה האיסלאמית

המכללה האיסלאמית בחברון נסגרה אתמול למשך שבוע ימים ע"י הנהלת המוסד, בגלל הפרות הסדר שהיו במקום בימים האחרונים. הנהלת המוסד מסרה שבכוונתה להרגיע את הרוחות במוסד.

רבין: עימות דתי

בשנה האחרונה ירד היקף הפעילות החבלנית, אך מסתמנת עליה ניכרת בנושא הדתי של מפירי הסדר בשטחים וזה אחד הדברים החמורים — אמר אתמול שר הבטחון יצחק רבין בפגישה עם הכתבים לענייני השטחים.

„אני לא בטוח שהקמת ישיבות ברובע המוסלמי בירושלים או ישיבה בקבר-יוסף בשכם זה צעד חכם. כי זה מזמין התגרות ותסיסה והופך את העימות הפוליטי גם לעימות דתי". אמר. רבין הביע דעתו כי ריבוי הפרות הסדר נובע גם מאירועים במחנות הפליטים בלבנון, אך גם מהיווצרות אחיזתה של ירדן והתגברות כוחו של אש"ף.

שר הבטחון חזר על הערכתו, כי יש להילחם בדביקות נגד הטרור, אך כבר בבר גם לשפר את התנאים בשטחים ובלבד שזה לא יעלה למשלם המסים הישראלי. „כי שיפור המצב יפחית את הפיתוי למעשה טרור". הוא הוסיף כי היה מעדיף שבפיזור הפגנות יעסוק משמר-הגבול ולא צה"ל שאינו מתאים לכך. מדוע יורים בפיזור הפגנות? „אלה הכלים שיש לנו. התותח מים מסובכת וכדורי גומי לא יעילים". השיב. בתשובה לשאלה אחרת, אמר כי גירוש ומאסר מינהלי הם כלים חוקיים ואפקטיביים ויש להפעילם בעת הצורך. „זה מכשיר שצריך להשתמש בו בתבונה ורק בעת הצורך, אך אסור לוותר עליו".

בחירות לראשי ערים

למרות הטענה כי אין שותף לשיחות עם הפלשתינים, אמר רבין כי אין מקום לערוך בחירות לראשי הערים כי אין שום עיר ערבית בעולם בה נערכו בחירות דמוקרטיות לעיריות ואנחנו נהיה מוכנים להיות המדינה השניה בה ייבחר ראש עיריה ערבי בבחירות אלה. „נסיון כזה רק יגביר את הטרור ואת שליפת האקדחים. בשום מקום בעולם הערבי אין חופש ביטוי לתושבים ערבים כפי שיש להם כאן", דברי רבין.

לחם אחרי 17 שבועות

אלפי פלשתינים רעבים נהרו מראשידיה אל חנויות המזון

צור. — לפחות 10,000 פליטים פלשתינים, רבים מהם צנומים וחלשים מרעב, יצאו אתמול בבוקר ממחנה הפליטים ראשידיה, ליד צור, באשר אנשי המיליציה השיעית „אמל" הסירו את המצור לראשונה זה 17 שבועות — מסרה המשטרה הלבנונית.

הנהירה מהמחנה החלה לפנות בוקר, לאחר ש„אמל" הודיע על ביטול חלקי של המצור, בציינו, כי הפליטים יכולים לעזוב את המחנה במשך חמש שעות ביום כדי לקנות מזון ולקבל טיפול רפואי.

הפליטים פשטו על עיר-הנמל צור כדי לקנות מזון ולהיפגש עם ידידים וקרובי-משפחה, שאותם לא ראו במהלך ארבעת חודשי „מלחמת המחנות". אחרים יצאו למחנות פליטים אחרים באיזור. „לא אחזור לראשידיה, משום שהמצב שם בלתי-נסבל," אמרה עאליה אל-אחמד, בת 40.

מאוחר יותר מסרה סוכנות הידיעות הצרפתית, כי רוב הפליטים שיצאו מראשידיה חזרו אליה כעבור כמה שעות, כשידיהם עמוסות חבילות של לחם ומוצרי צריכה בסיסיים.

נראה, כי המיליציה השיעית נענתה ללחץ בין-לאומי גובר לשים קץ למלחמה בין השיעים לפלשתינים, שבה נהרגו כ-800 איש למן סוף ספטמבר. הקלת המצור באה לאחר שאנשי „אמל" תפסו מחדש מוצבים בעיירה מגדושה, השוכנת על גבעה אסטרטגית המשקיפה על כביש החוף ואשר נכבשה בידי המחבלים הפלשתיניים בהתקפה חזיתית בנובמבר אשתקד.

פקידים של האו"ם אומרים, כי במחנה ראשידיה רשומים 10,000 פליטים פלשתיניים, אולם לפי אומדנים בלתי-רשמיים יש שם יותר מ-20,000.

אבו-עלי אל-גיראני, הממונה על הבטחון מטעם „אמל", אמר לכתבים, כי המיליציה השיעית תשתדל להקל את המצור גם במחנות פליטים נצורים אחרים. „מגמה זו תימשך ואנו נראה להצלחתה במחנות האחרים. אנו מוכנים לספק את כל הדרוש כדי להבטיח את בטחונם של הפלשתינים," אמר.

מצב הפליטים במחנה בורג' אל-בראג'נה עדיין קודר. למרות אספקת-חירום של קמח ואבקת-חלב, שהגיעה בשבת בבוקר לשכונת-עוני זו, תחת פיקוחם של נציגים איראניים וסוריים. המיליציה השיעית איפשרה לעשרות פצועים, נשים וילדים חולים לעזוב את המחנה. ועדי-ראייה מסרו, כי ראו אנשי מיליציה שחילקו מזון ושמיכות לפליטים, שהתאספו בבית-ספר מקומי.

הרופאה הבריטית פולין קאטינג, בת 35, העובדת במרפאה „חיפה" בבורג' אל-בראג'נה, אמרה בשבת, כי הפליטים במחנה מתחילים למות „במישרין או בעקיפין כתוצאה מתת-תזונה."

ילדים, שעזבו את המחנה בשלושת הימים האחרונים, מסרו, כי נאלצו לאכול עשב. עכברים, כלבים וחתולים כדי להישאר בחיים.

מניקוסיה נמסר, כי שלושה מטוסי תובלה איטלקיים נחתו אתמול בלארנאקה, בקפריסין. כשהם מביאים עמם יותר מ-100 טונות מזון למחנות הפלשתינים בלבנון. המזון יוטען היום על ספינת-משא בנמל לארנאקה ויועבר למערב ביירות המוסלמית.

(ע"ר, ע"צ)

פליטים לאחר שהצטיידו במזון (צילום: אי.פי)

למשה סמולר
מותיקי הנאמנים ונאמן הותיקים
ברכות בהגיעו לגבורות
ויקטור שם-טוב

ג'ון או איוואן

דמיאניוק יתקשה מאוד לפגוע בעצמו בחדר האיפור לשעבר

בבנייני האומה בירושלים הושלמו ההכנות למשפט שנפתח הבוקר ● הטלוויזיה הלימודית תשדר — למרות שטרם אושר התקציב ● בנו של הנאשם שהגיע ארצה: איך ייתכן ששטן שרצח 900 אלף איש יהיה מלאך כזה למשפחתו??"

מאת כתבי עתים

משפטו של ג'ון דמיאניוק המואשם כי הוא איוואן האיום מטרבלינקה, ייפתח הבוקר בשעה 8:30 בבנייני האומה בירושלים. התביעה מייחסת לג'ון דמיאניוק שורה ארוכה של פשעים נגד העם היהודי, נגד האנושות, פשעי מלחמה ופשעים נגד בני־אדם נרדפים. הוא מואשם על־פי הוראות החוק בעשיית דין בנאצים ובעוזריהם אם יורשע, הוא צפוי לגזר־דין מוות.

בכתב־האישום, שהוגש לבית־המשפט המחוזי בירושלים ב־29 בספטמבר אשתקד נאמר, כי ג'ון דמיאניוק קיבל את הכינוי „איוואן האיום" בין השנים 1942 ל־1943, כאשר שירת בכוחות העזר של הס.ס. הנאצי במחנה ההשמדה טרבלינקה. בכתב האישום נאמר כי „אין שיעור לחומרתן של העבירות שביצע כאשר נטל חלק בהכנסת המוני יהודים לתוך תאי הגאזים במחנה ההשמדה וכאשר הפעיל את המנוע שהזרים את הגזים לתאי המוות שגרמו למותם של מאות־אלפי בני־אדם. דמיאניוק מואשם ברצח של יהודים רבים מקרב „אסירי העבודה" במחנה ההשמדה טרבלינקה, תוך התעללות בקורבנותיו עד מוות.

● **אמצעי בטחון**

אמצעי בטחון קפדניים יינקטו היום בפתיחת משפטו של ג'ון דמיאניוק בבנייני האומה בירושלים. המשפט יתנהל באולם הקטן של בנייני האומה, שבימים כתיקונם משמש בית־קולנוע. בהשקעה של 250 אלף דולרים ובעבודה שנמשכה חודשים אחדים, נערכו ההכנות לפתיחת המשפט.

המשפט יתקיים בימי שני עד חמישי כל שבוע, בשתי ישיבות ליום. ישיבת הבוקר תיפתח בשעה 8:30 בבוקר ותסתיים בשעה 13:30 בצהריים. ישיבת אחר־הצהריים תחל בשעה 16:00 ותסתיים בשעה 19.00 אחה"צ.

בנוסף לאולם שבו 300 מקומות ישיבה הוכשרו חדרים נפרדים לשימוש השופטים, המזכירות והמתורגמנים. הוכשר אולם תקשורת גדול שממנו יוכלו עתונאים ליצור קשר עם מערכות בארץ ובעולם, להקליט את מהלך המשפט ולהאזין לתרגום סימולטני של מהלך המשפט.

אמצעי בטחון ננקטו כדי לשמור על ג'ון דמיאניוק. תא האיפור בבנייני האומה הפך להיות תא המעצר. סולקו ממנו כל חפצים שבעזרתם יכול אדם לפגוע בעצמו בתא יש מיטה, שולחן קטן וארבעה כסאות שנקבעו לרצפה. המתח החשמלי בתא עומד על 24 וולט בלבד. רופא וחובש יהיו לצדו של דמיאניוק כל העת וניידת של מד"א תהיה מחוץ לאולם למקרה הצורך.

אולם המשפט יהיה פתוח לקהל בהתאם למספר מקומות הישיבה בו. ניתן יהיה גם לשמוע את המשפט במערכת הגברת קול מחוץ לאולם.

● **בא בנו של דמיאניוק**

בנו של ג'ון דמיאניוק, שהגיע לארץ לרגל משפטו של אביו, אמר אתמול כי הוא מקווה שהצדק ייצא לאור ויתברר שאביו אינו „איוואן האיום" מטרבלינקה

„איך ייתכן כי שטן שרצח 900 אלף בני־אדם יכול היה להיות מלאך כזה לבני משפחתו ולילדיו? אבי איננו האיש שאתם מחפשים". דמיאניוק הבן אמר כי אביו אמנם לא זכה לצדק שייעשה כלפיו בארה"ב, אך בני המשפחה מאמינים שבית־המשפט הישראלי יעשה עימו צדק וישחררו. הבן ביקר אצל אביו בכלא איילון אתמול ונועד עימו במשך כשעה בחדרו בכלא.

● **העדים**

שמונה ניצולים ממחנה ההשמדה טרבלינקה, שבעה מהם ישראלים, יהיו עדי התביעה העיקריים במשפטו של ג'ון דמיאניוק. הם שימשו אסירי עבודה במחנה וניצלו בדרך נס לאחר שהצליחו להימלט מהמחנה במרד שהיה בו באוגוסט 1943. מבין 250 הנמלטים באותו מרד רק כ־100 בני־אדם הצליחו לשרוד ולהיוותר בחיים. מבין אותם 100 שמונה עדיין חיים והם אלה שיעידו במשפטו. השמונה היו עדים להתעללות ולמעשי הסאדיזם של דמיאניוק במחנה ההשמדה ועדותם הינה עדות ממקור ראשון. מכאן חשיבותה כדי להוכיח את טענות התביעה שבכתב האישום. רשימת העדים מטעם התביעה מונה 59 בני־אדם.

● **השופטים**

לאחר שהוגש כתב־האישום נגד דמיאניוק, בחר נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, את השופט דב לוין (62), לאחר התייעצות עימו, לעמוד בראש ההרכב המיוחד שישפוט את דמיאניוק. נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים בחר את השופטים דליה דורנר (53) וצבי טל (60) לשבת בהרכב. יחד עימו יופיעו בתביעה עורכי־הדין דניס גולדמן (42), מיכאל הורביץ (36) ומיכאל שקד.

עו"ד מרק או'קונור משמש סניגורו של דמיאניוק החל משנת 1982. הוא בעל משרד לעריכת דין בעיר באפאלו במדינת ניו־יורק.

● **עו"ד נוסף — מומחה למסמכים**

עורך־דין נוסף הצטרף להגנתו של ג'ון דמיאניוק, מדובר בג'ואן גייל, מומחה לזיהוי מסמכים ובדיקת אמיתותם.

● **הטלוויזיה הלימודית תתעד את המשפט**

הטלוויזיה הלימודית תצלם את מהלך הימים הראשונים של משפט דמיאניוק שייפתח ביום שני בירושלים. מנהל הטלוויזיה, יעקב לורברבוים. התארגן תוך יום אחד לצילומים לפי הוראת שר החינוך יצחק נבון. ההוראה ניתנה לאחר שהתברר. כי מחוסר תקציב אין אפשרות לטלוויזיה הכללית. לטלוויזיה הלימודית ולידיעות להבטיח את תיעודו של המשפט ההיסטורי.

בדיון במרכז מפ"ם על המשבר במיגזורים היצרניים

הקיבוץ הארצי יתמודד עם פריסת חובות בלי השפלה בוועדת הכספים

חיים (ג'ומס) אורון: תמיכה במאבק התק"ם לקבל סיוע מן הממשלה כמיגזר יצרני

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

„הקיבוץ הארצי ימצא את הדרך להתמודד עם בעיותיו ופריסת חובותיו, בלי להשתלב בתהליך המשפיל בוועדת הכ־ספים של הכנסת, תוך חברת זכותו של התק"ם לפנות ל־ממשלה כמיגזר יצרני ולקבל את עזרתה" — זאת אמר חיים אורון (ג'ומס), מזכיר הקיבוץ הארצי, בהרצאת הפתיחה שנשא במרכז מפ"ם, שהתכנס אתמול באולם „צוותא" בתל אביב.

על סדר היום עמד המשבר במיגזורים היצרניים במשק ובהתיישבות העובדת, ודיון על ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית.

אורון הוסיף, כי כשם שהקיבוץ הארצי ומפ"ם תמכו במאבקם הצודק של פועלי „אתא", „מספנות־ישראל" „וול־קן", ובמאבקם של ערי הפיתוח נגד האבטלה, כן הם תומכים במאבקו של התק"ם כמיגזור יצרני לקבלת עזרה מן הממשלה בפריסת חובות. „אין שום כספי מתנה", אמר. „כאשר מדברים על פריסת חובות, מדובר בהלוואה ב־8 אחוזי ריבית, בעוד ש־הממשלה מגייסת כספים ב־5 אחוזים ואינה מפסידה אף לא אגורה שחוקה אחת".

בציינו כי אמנם היו כשלונות בעסקת ריגר־פישמן ואחרים, אמר כי מה שמוגזר כבישלון זניח לעומת היקף הפעולות היצרניות של הקיבוץ הארצי, המסתכמות ב־700 מיליון דולר. לעומת זאת, הקיבוץ עשה חשבון־נפש עם עצמו, מתח ביקורת עצמית והוציא את המסקנות המתבקשות.

הנואם ציין עוד, כי אין מקום להשוואה בין ההתנחלויות לבין המיגזורים היצרניים. „הרעת איננה סובלת השוואה כזאת", אמר. „שכן משווים בין משק יצרני, המייצר בהיקף של 700 מיליון דולר, לבין חברה המתקיימת על שירותים בלבד".

בסוף דבריו אמר אורון, כי המשבר במיגזור היצרני בכלל ובתנועה ההתיישבותית בפרט הוא תולדת מדיניותן הכלכלית הכושלת של ממשלות הליכוד וממשלת האחדות הלאומית.

חיים אורון אמר עוד, כי מרכז מפ"ם תובע מן הממשלה ליצור תנאים שיאפשרו למנוע התמוטטות תנועת המושבים, ולאפשר לה לשקם את יסודותיה ומוסדותיה השיתופיים. פירוק המרכיבים השיתופיים במושבים עלול לערער מערכת התיישבותית גדולה וחשובה

„המשך ההסתה נגד הקיבוצים יסכן המשך ממשלת האחדות!"

אם תימשך ההסתה נגד הקיבוצים בנושא התקציב, עלול הדבר לסכן את ממשלת האחדות הלאומית — אמר אתמול שר הקליטה יעקב צור, לקבוצת מדריכים, חברי תנועת הנוער העובד והלומד, שהפגינו לפני משרדי ראש הממשלה.

המפגינים ביקשו למחות נגד מה שהגדירו „הסתה פרועה" נגד ההתיישבות העובדת, שבאה לידי ביטוי במו"מ על התקציב. המפגינים טענו כי לא יתנו לחדש תופעות מכוערות ומסוכנות שהיו בעבר, של גרימת פילוג בין ההתיישבות העובדת לערי הפיתוח.

מזכ"ל התנועה, חגי מירון, קרא בהפגנה לשרי הממשלה לפעול לכך שחברי כנסת „יחדלו לאלתר מההסתה הפרועה נגד ישראל העובדת". הוא הוסיף, כי „לא יעלה בידי המלעיזים לגרום קרע בין הנוטים המיישבים לצורך רווח פוליטי זול ומכוער".

השר שיצא אל המפגינים אמר כי שרים וח"כים מן הליכוד מנסים בשם אותה אחווה לחדש את ההסתה. „מנסים להפוך מחלוקת לגיטימית של סדרי־עדיפויות לשנאה. התנועה ההתיישבותית צריכה להרים את הראש — יש לה על מה, נאמר לאלה שרוצים לחדש את השנאה — הפעם זה לא ילך", אמר צור.

(עתים)

גם אורים מחוץ להסדר הפריסה

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

קיבוץ אורים החליט לא להיכלל בתוכנית פריסת החובות של קיבוצי התק"ם, והצטרף בכך לשני קיבוצים אחרים — פלמחים וחניתה — שכבר הודיעו כי לא ייכללו בהסדר.

שלושת קיבוצים אלה נמנים עם קבוצת 36 הקיבוצים שמצוקתם הכלכלית קלה יותר. חברי אורים החליטו באסיפת הקיבוץ, כי ינסו להתגבר על הבעיות הכספיות של הקיבוץ במסגרת התגייסות פנימית מוגברת.

דובר התק"ם, שלמה לשם, אמר אתמול, כי החלטת הקיבוץ נמסרה למזכירות התק"ם, ובהודעת אורים הורגש, כי הקיבוץ ממשיך לתמוך בהסדר פריסת החובות ובערבות ההדדית המלווה אליו.

אנשים ואירועים

זוג צבועים עושה אהבה בלילה ומפחיד תושבים באילת

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

אחרי הנמר בעין־גדי והנמר של מצפה־רימון שהפחידו את התושבים, יש גם לאילת חיה משלה.

מזה כמה שבועות מבקרים זוג צבועים דרך קבע בשעות הערב והלילה בשכונות הצפון־מערביות, מחטטים בפחי האשפה, „עושים קצת אהבה" תוך השמעת קולות צורמים ומבהילים את התושבים.

הזואולוג, יעקב דפני, איש רשות שמורות הטבע לשעבר, טוען כי אין מה לפחד. הוא הוסיף כי התרופה נגד חדירת אורחים לא־קרואים מסוג זה היא סילוק שאריות מזון מחוץ לבתים וסגירה הרמטית של פחי־האשפה.

יהודי מנוחין הרגיז את המוסלמים

קורדובה ספרד. — בעוד הדו־שיח המוסלמי־נוצרי, שהסתיים אתמול בקורדובה, מתנהל בצורה נורמלית, עלה הדו־שיח בין מוסלמים ליהודים על שרטון בעיית המזרח.

סימפוזיון זה, שאורגן על־ידי המכון לדו־שיח בין התרבויות, נועד להגדיר את המשותף ליורשי אברהם, ולברר מה בכוחם לעשות יחדיו כדי להציל את השלום בעולם.

בין הנוצרים והמוסלמים שהשתתפו היה איזון, אולם היהדות היתה מיוצגת רק על־ידי אמיל מועטי, מהנדס צרפתי ומנהל בית־ספר תיכון יהודי בפאריס, שהגיע לקורדובה רק ביום השלישי של הסימפוזיון.

מסר ששיגר הכנר היהודי המפורסם יהודי מנוחין לסימפוזיון, ואשר בו השמיט את האיסלאם מבין השלבים הדתיים של האנושות (שהם לדבריו, האלילות, המונותאיזם, הנצרות והתקופה המודרנית), הרגיז את המוסלמים שנכחו בכנס.

לאחר מכן איכזב והרגיז אותם נאומו של אמיל מועטי. הוא סיפר על קשריו עם מדינת ישראל ואמר. בין היתר, כי „בישראל שורות האחווה והפתיחות כלפי השכן וכלפי העולם."

(ע"צ)

נסגרה הדלת של „הדודה אסתר"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מאות חיילים, קצינים ותושבי מטולה ליוו אתמול בדרכה האחרונה את אסתר לוויט בת 84 ממטולה. שמתה יום קודם לכן.

בשלושים השנים האחרונות היה ביתה של „דודה אסתר". פתוח לאלפי חיילים שפקדו את האיזור ושירתו בגבול הצפון ובאיזור למנון.

אסתר לויט בת למייסדי מטולה. היתה רעייתו של מי שכיהן בשנות החמישים בראש המועצה המקומית והיתה למעשה מחזיקת המשק המשפחתי. לפני כ־20 שנה. בראשית שנות ה־60 שלה. לאחר פעולה אינטנסיבית בוועד למען החייל ובויצ"ו, פתחה במסורת הבית הפתוח. כל חייל שחפץ בכך, היה יכול להיכנס לביתה של אסתר בכל שעות היום והלילה, לשתות. להתקלח ולנוח.

בשנת 1987 הוענק לאסתר פרס ישראל על פעילות התנדבותית זו. בה המשיכה עד ימיה האחרונים ממש.

יפאנים ירדו לתעלות הביוב כדי לחלץ מאות־אלפי ין

טוקיו. — ציידי־מטמונים בקירבת טוקיו ירדו לתעלת־ביוב מקומית. כאשר ראו מאות אלפי ין צפים במי־המדמנה.

המשטרה בציבה סיטי אספה מן הביוב 194 שטרות של 10,000 ין (בשווי כולל של 13,000 דולר). מאז צף בשבת השטר הראשון על פני המים.

„אין אנו יודעים איך הגיעו הכספים לתעלת־הביוב. לא נמסר על תאונה או תקלה בקירבת מקום ואיש לא הודיע על אובדן הכסף. לכן יהיה עלינו להמתין ולראות." אמר דובר המשטרה.

עתונים מקומיים דיווחו, כי נערים סרקו את המים ברשתות־דיג ארוכות, והיו אף גברים שקפצו לתעלה כדי לאסוף את השטרות.

(ע"י)

יהודי בן 70 נתמנה לעורכו הראשי של „קוריירה דלה סרה"

מאת אהרון ניר, איטליה

לעורך הראשי של „קוריירה דלה סרה", היומון הנפוץ והחשוב ביותר של איטליה, מונה באופן מפתיע הוגו סטילי, יהודי ששמו האמיתי מישה קמנצקי, בן 70. שמשך 40 שנה היה כתב העיתון בניו־יורק.

הגיע לאיטליה ממוסקבה בשנת 1920 יחד עם משפחתו שנמלטה ממהפכת אוקטובר. בשנת 1941 שלל ממנו הפאשיזם את אזרחותו האיטלקית והוא נאלץ להגר לארצות־הברית. שם התגייס לצבא האמריקני ושובץ ליחידה של לוחמה פסיכולוגית.

הפרשנים הפוליטיים רואים בחילוף המשמרות בהנהלת העיתון (והעורך היוצא שמו פייר אוסטלינו) סימן לכוונת הבעלים לשנות את הקו „הקראקסי"־סוציאליסטי מרי, בכיוון יותר מתון. חברת „פיאט" השולטת שליטה מוחלטת בעיתון „לה־סטמפה" המופיע בטורינו, רכשה באחרונה חבילה הגונה של מניות חברת ריזולי, החולשת על שרשרת רחבה של שבועונים וגם על ה„קוריירה", מהות השינוי שחל במפתיע בהנהלת העיתון מותאמת היטב בכותרת הגדולה של היומון הקומוניסטי „אוניטה": „פחות קראקסי — יותר 'פיאט'".

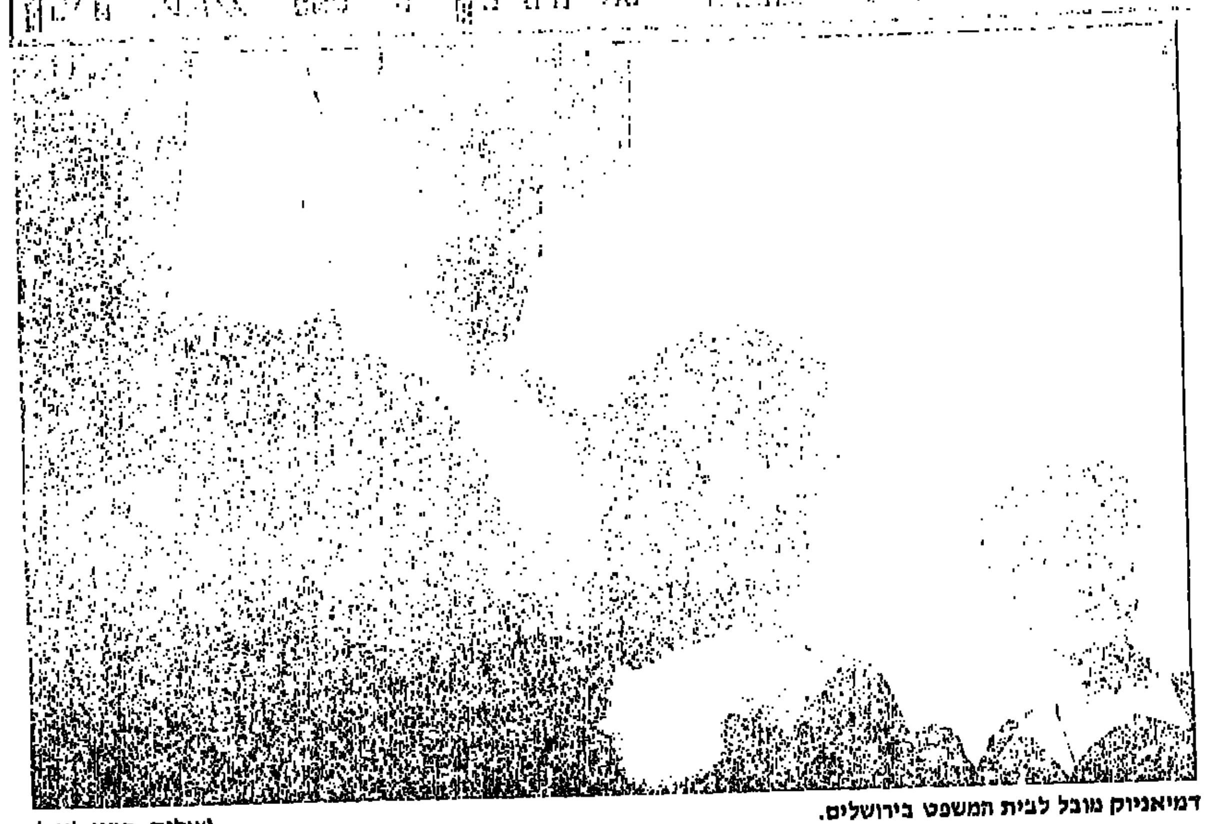

דמיאניוק מובל לבית המשפט בירושלים. (צילום: בועז לניר)

התעללות בדרכם האחרונה

53 עדים יהודים [illegible] בבית המשפט [illegible] איוואן האיום [illegible] הטענה כי „השואה [illegible]" הוא הוא הרוצח האוקראיני

מאת מוטי בסוק

[illegible] בשעה 08.30, נפתח בבנייני האומה משפט ירושלים השני". 26 שנה חלפו מאז נירון צורר ישראל אייכמן, האיש אשר בדברי [illegible] „היה חלק מן המוות", למיתה.

איוואן ג'ון דמיאניוק הוא צורר ישראל [illegible] בא למשפט בירושלים, ואם יורשע [illegible] לו עונש זהה. דמיאניוק יואשם [illegible] כלפי העם היהודי, בפשע כלפי [illegible] בפשעי מלחמה ופשעים כלפי בני־אדם נרדפים.

[illegible] עדים יעלו על הדוכן ויגוללו בפנינו, [illegible] את אימי הימים ההם. יהיו בהם [illegible] ופולנים, גרמנים ואמריקנים. ההגנה [illegible] עדים מצידה, שיבקשו להפריך את [illegible] בין האיש שעל ספסל הנאשמים לבין [illegible] שדיוקנו מוטמע התביעה.

[illegible] של האיש יחרצו שלושה שופטים. [illegible] הוא השופט העליון דב לוין. על [illegible] ישבו עימו שני שופטים מחוזיים: [illegible] דורנר וצבי טל. העובדה כי השופט לוין [illegible] נצר למשפחה המושרשת [illegible] זה חמישה דורות — היא [illegible] הוא, שנשמה כאן, לחם למען הקמת [illegible] לשורות בוניה, יצלול לתוך [illegible] אכזרי בתולדות העם עליו קרא [illegible]

[illegible] ילידת טורקיה, התחנכה אף [illegible] וכאן רכשה את השכלתה [illegible] במשך 19 שנים פעלה במערכת [illegible] עד למינויה כשופטת בבית [illegible] לערעורים.

[illegible] הוא היחיד מבין שלושת [illegible] שנולד בפולין, הוריה הגדולה בה [illegible] היהודי, אך באותן שנים נוראות [illegible] תלמיד בישיבת בני־עקיבא, [illegible] פרקליט המדינה יונה בלטמן, [illegible] ומשפטן ותיק בשירות המדינה, [illegible] „השכן ממול".

[illegible] אשר אלה שראו את פניו [illegible] נראה כמו השכן שממול, סבא [illegible] נאשם בגרימת מותם של [illegible] בתקופת השואה. תכלית מעשיו [illegible] ובהשמדתה של יהדות [illegible] כליה על העם היהודי.

[illegible] המכונה „איוון האיום" [illegible] נולד לפני 67 שנים בכפר קטן [illegible] ברית־המועצות. בנעוריו עבד [illegible] במחוז מגוריו. כשפלשו [illegible] לארצו נקרא לדגל [illegible] הצבא האדום, ב־1941 [illegible] בידי [illegible] ואושנו [illegible] עד היום ותשמש כבסיס חשוב לאישוש זיהויו.

במאי 1942 נפל דמיאניוק בשבי הגרמני ומתוך מחנה השבויים בו שוהה גוייס לשרת בכוחות העזר של האס.אס. יעודם של כוחות אלה היה השתתפות ב„מבצע ריינהרד", במהלך מבצע זה הוקמו בהנהגתו של ראש המשרד הראשי לביטחון הרייך, ריינהרד היידריך, מחנות הריכוז וההשמדה. לאחר שחוייל, קיבל מספר אישי, 1393, והתאמן כבוח־עזר. באקציות בגיטאות נמצא דמיאניוק כשר ונשלח באוקטובר 1942 למחנה ההשמדה טרבלינקה.

דמיאניוק השתלב עד מהרה בתהליך השמדת היהודים ונטל בחדווה רבה חלק ברצח ההמונים בתאי־הגאזים. הוא נהג לעמוד ליד הכניסה לתאי הגאזים כשהוא מזויין לעתים בחרב או בפגיון, לעתים בפרגול או בצינור ברזל. כאשר הגיעה קבוצת יהודים עירומים לקירבת תאי הגאזים, דחס את קורבנותיו על עבר התאים תוך שהוא מתעלל בהם בדרכם האחרונה.

בעזרת כלי הנשק שבידיו דקר הנאשם את קורבנותיו במקומות שונים בגופם, קרע פיסות בשר מאבריהם וחבט בהם בעוצמה, הכל תוך כדי שילוחם וזירוזם לעבר תאי הגאזים. ג'ון דמיאניוק נהג לדחוס לתוך התאים מספר מירבי של קורבנות, כדי לנצל את נפח התא עד תום ולהחיש את מותם.

התעללות פרטית

אך בכך לא תמו מעלליו. לאחר שהגיף את הדלתות, רץ לחדר המכונות והפעיל במו־ידיו את המנוע. אשר הזרים את גאזי הפליטה המרעילים אל תוך התאים. מדי פעם נהג לברור מקרב ההולכים למוות בתאים קורבנות משלו להתעללויות פרטיות, לא אחת בחר ביהודי מבוגר הדור זקן ופאות, אותו הוביל במערומיו אל עבר גדר התיל הקרובה. הנאשם הכניס את ראש הקורבן, המתפתל מעצמת הכאב, נחנק למוות בין חוטי התיל שלכדו את ראשו.

שלשלת המעשים האכזריים שביצע מעוררים צמרמורת. במסכת עינויים זו, שנגזרה על אסירי המחנה, כיכב ג'ון דמיאניוק ובשל אכזריותו המיוחדת כונה בשם „איוון האיום".

רק מעטים שרדו ממחנה טרבלינקה. באוגוסט 1943 מרדה שארית הפליטה של קבוצות העבודה בנוגשים. רבים מהמורדים נפלו בהתקוממות ורק מתי מספר מן הנמלטים הצליחו לשרוד גם לאחר המלחמה. כמה מבין העדים האלה נפטרו באחרונה. אך בטרם הלכו לעולמם הספיקה המשטרה לגבות מהם עדות ואף לבצע מסדרי זיהוי.

משפט ירושלים השני ייערך יום־יום ותהיינה בו שתי ישיבות. הוא יהיה פתוח לקהל הרחב וההתעניינות בו מצד התקשורת העולמית רבה.

המשפט שלא צריך להיערך

את זכר השואה יש להעביר מתיקי המשטרה אל המחנכים וההיסטוריונים

מאת רוביק רוזנטל

היום ברור לי שמשפט דמיאניוק הוא אירוע מיותר. הרצון לנקום ולהעניש את הפושעים הנאצים היה והינו רצון לגיטימי. זו התחושה האנושית הטבעית ביותר של כל מי שהיה שם, כל מי שבני־משפחתו נעקרו ממנו וכל מי ששייך לעם שנכתש ונקרע.

אין גם חוק התיישנות על הרצון לענוש ולנקום, ודאי לא בהקשר של השואה.

השאלה היכן צריכה להיות נקודת הכובד ביחסנו לשואה. וכאן צריכים הדברים להאמר בפירוש: הגיע הזמן שנעביר את נקודת הכובד מן העונש והנקם, אל הזיכרון והלקח.

הרצון לנקום הוא חיוני בעת המאבק ואחריו הוא מרפא ומטהר. אבל תמיד בא הרגע שבו הופך רצון הנקם לרעל פנימי, המרעיל את הנוקם ושוב אינו פוגע בנשוא הנקמה יותר מזה. את הרצון לנקום קשה להוריש לדורות הבאים. עם הזמן הוא מאבד את תוקפו המוסרי, האוניברסלי ונותר רגש בלתי מעוגן, שבטי, ובחברה פתוחה הוא הולך ונמוג.

נקודת הכובד הנכונה, שאותה צריך לטפח, היא ראשיתו של הזיכרון הקולקטיבי. הוא חשוב, קודם כל, מפני שהשואה היא יסוד בתודעה המשותפת של העם היהודי. להיות יהודי פירושו להיות קשור לתודעה היסטורית המשותפת ליהודי באשר הוא, והשואה היא יסוד מוסד בתודעה הזו. הזיכרון המשותף, החשיפה והידיעה. הם גם חלק מתהליך תראפי ממושך, שאנו עוברים אותו יחד עם הורינו והורי הורינו.

נראה לי שעם השנים אין זכר השואה נמחק, אלא הולך ונחשף. הולך וצף שכבות שכבות, והתהליך הזה הוא ביטוי לרצון החיים של העם היהודי. אי־אפשר לרפא את פצעי השואה בלי לחשוף, לספר ולדעת.

האספקט השני הוא הלקח. שהוא חיוני כדי שזכרון השואה לא יתמוסס לסיפורי אימה בלבד, וכדי שתקטן, במידה כלשהי, הסבירות שהשואה תחזור. אין לקח חד־משמעי לעליית הנאצים ולשואה. החשוב הוא, שמתקיים דיון ציבורי והיסטורי על הלקח, ובכך מועתקת נקודת הכובד לכיוון המחשבה, ההבנה, המשמעות.

בניגוד לנקם ולעונש, ההולכים ודועכים ומאבדים את כוחם ותוקפם עם השנים. לזיכרון הקולקטיבי וללקח האוניברסלי כוח שימור ועמידה. הם ממשיכים לחיות וניתנים להורשה.

מאלה אני חוזר למשפט דמיאניוק. משפט אייכמן היה הציר שבין רצון הנקם לטיפוח הזיכרון. הוא נתן פורקן נכון וצורך לרצון הנקם, והוסיף לתשתית הזיכרון שהחלה להיבנות אז. משפט דמיאניוק יתרום מעט מאוד לזיכרון ומעט מאוד ללקח. הוא עוסק באספקט משני של השואה, במחנה אחד ובאדם אחד.

לעומת זאת הוא מבטא, כבר בתהליך המשפטי המייגע העוסק בזיהויו של דמיאניוק, את חוסר התועלת שבנקם אחרי 40 שנה, כאשר הוא מתמסמס לדיון משפטי־מקצועי.

הבה נעביר את זכר השואה מתיקי המשטרה והשופטים אל המחנכים, ההיסטוריונים והפילוסופים. היא ראויה לכך. אנחנו ראויים לכך.

בעייה של זיהוי

נטל ההוכחה הוא על כתפי התביעה. ארבעים השנה שחלפו מאז טרבלינקה לא יקלו עליה. שיחה עם חיים צדוק, בנימין כהן ויהודה רסלר

מאת רונית מורגנשטרן

הבוקר — יותר מארבעים שנה אחרי טרבלינקה — נפתח משפטו של ג'ון דמיאניוק, הנאשם בכך שהוא „איוון האיום" שרצח מאות אלפי יהודים במחנה ההשמדה. 40 השנה שחלפו מעמידים במוקד התביעה בעיה של זיהוי.

בשלבים הראשונים לפתיחת המשפט [illegible] שאלת הזיהוי [illegible]. שאלתי על [illegible] הדבר [illegible] המשפטי. את [illegible] חיים צדוק, [illegible] את בנימין כהן, שופט בדימוס ואת [illegible] יהודה רסלר.

חיים צדוק: „בית המשפט צריך להיות [illegible], שהאיש העומד לפניו הוא אותו האיש שמייחסים לו את המעשים עליהם הוא צריך להישפט. נטל ההוכחה, לגבי זהות הנאשם, מוטל על התביעה. התובע צריך להציג מסמכים או עדים, שיוכיחו מעל לכל ספק שדמיאניוק הוא איוואן האיום. אחרת אין נאשם ואין משפט".

בנימין כהן: „אינני מכיר את התיק, כך שאינני יכול להתייחס מהותית לשאלה. בעיקרון, על התביעה להוכיח מעל לכל ספק שדמיאניוק הוא איוון האיום. על סמך מה? את זה צריך לשאול את עורך הדין שלו. אני מניח שאנשים צריכים לזהות אותו".

עו"ד יהודה רסלר: „התביעה צריכה להוכיח זיהוי מעל לכל ספק בין ג'ון דמיאניוק לבין איוואן האיום. בדרך־כלל עושים את זה באמצעות טביעות אצבעות או סימנים גופניים —למשל, אם היה שבר בירך תשאר צלקת בירך לכל החיים.

„את שואלת על תקדימים? בכל משפט פלילי עושים מסדר זיהוי, כדי לזהות את הנאשם מעל לכל ספק. נכון שפה עברו 40 שנה, לכן אי־אפשר לעשות לו מסדר זיהוי. בכל מקרה, האדם השתנה. לכן צריכים לזהות אותו באמצעים אחרים, כפי שציינתי קודם. אני לא מאמין שעדות של עדי־ראייה תשכנע את בית המשפט. כל עורך־דין יקרקע עדויות כאלו. האמת היא שיהיה די קשה לתביעה להוכיח שדמיאניוק הוא איוואן האיום. הם חייבים תעודות רפואיות. כנראה שיש להם. אחרת לא היו מסתכנים".

אלי ויזל: „לא משפט אייכמן השני"

מאת חנה איש־הורביץ

אלי ויזל, הסופר חתן פרס נובל, מי שהיה [illegible] כדי שהשואה לא תישכח, [illegible] לשאלותי בעניין משפט [illegible] הנפתח השבוע בישראל. [illegible] במנהטן אמר ויזל: [illegible] אני לא מומחה... לא [illegible] הוא האדם המתאים. אני מבין [illegible] של זהות. אני לא יודע [illegible] על הנושא.

עם זאת ציין ויזל, כי הוא בעד הבאת כל הרוצחים לדין. לא יהיה זה משפט אייכמן שני, אמר, אבל זה חשוב. כל משפט כזה הוא מחנך, מפני שהוא מזכיר ומביא עדים.

— האם לא עלול משפט דמיאניוק להיות „אנטי קליימקס" (נסיגה) לעומת משפט אייכמן?

ויזל: „לא יהיה זה אנטי־קליימקס. כבר עברו שלושים שנה מאז משפט אייכמן".

לעומת ויזל, מזכ"ל הקונגרס היהודי, ישראל זינגר, שהתפרסם בגילויים על עברו הנאצי של קורט ואלדהיים, הרבה יותר נלהב והחלטי. לדברי זינגר, לאחר שדמיאניוק עבר את כל שלבי המערכת האמריקנית, שהיא מאוד לא אגרסיבית בנושא של שפיטת הנאצים, והאמריקנים הסגירו אותו לישראל, אין הוא רואה מקום להתלבט, מה גם שכעת יש גם מסמכים אמיתיים מבריה"מ. אין להתחמק מ־שפיטתו של הקצב האכזר הזה.

ויזל. „אני לא צייד"

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

מכתבים לידיד

רוצח בראש המשפחה

נפתלי היקר.

משפט דמיאניוק הנפתח היום בירושלים מעורר אצלי סקרנות, לאו־דווקא לגבי אישיותו של הנאשם, אלא לגבי בני משפחתו, אשתו וילדיו. על־פי המעט הידוע מפירסומים בעיתונות וכמה תמונות בטלוויזיה, נראה שכל משפחתו מתייצבת לצידו של הנאשם בפשעי מלחמה חמורים. המשפחה חוזרת על הטענה, כי ליושב היום על ספסל הנאשמים בבנייני האומה בירושלים אין כל קשר עם „איוון האיום", הרוצח ממחנה המוות בטרבלינקה.

אם אכן זו אמונתם הכנה, אפשר להבין את התקוממותם נגד מה שהם רואים כעוול הנגרם לראש המשפחה. ובכן, ייתכן, כי דמיאניוק העלים את עברו גם מפני משפחתו, ובמיוחד מפני ילדיו. אך לא מן הנמנע, כי עברו הפך לסוד המשפחה כולה, והגנתה על הנאשם היא שקרית ומלאת צביעות.

דוגמה זו מביאה אותי למחשבה על ילדי הפושעים הנאצים, על התייחסותם לאבותיהם ועברם — דבר שלא מרבים, אם בכלל, לכתוב עליו. באופן כללי ידוע, כי הדור הפוסט־נאצי בגרמניה אינו הומוגני — ישנם הזוכרים את העבר ואף נושאים עמם תחושת אחריות לאומית לפשעי הנאצים. יש אחרים, והם אולי הרוב, אשר מקבלים ברצון את הקו של הקנצלר קוהל על „חסד הלידה המאוחרת", המשחררת את הדור הנוכחי מן האחריות לפשעי האבות. יש גם חוגים קיצוניים יותר — המפארים את תקופת הנאציזם.

נציגי כל המגמות הללו, בנים של פושעים נאצים, מופיעים עתה בסדרה תושפנית בלתי רגילה בשבועון „דר שפיגל" הגרמני. הם מופיעים בשמותיהם הפרטיים בלבד. כנראה מתוך חשש של זיהוי. רודולף הוא בן 37 ונולד בדרום־אמריקה, לשם היגרו הוריו בתום המלחמה. עד גיל 10 לא ידע דבר על עברו של אביו. פרט לעובדה ששירת בוורמאכט בתור קצין בכיר. אך יום אחד אביו השתכר, ואז „גילה צבע". הוא התחיל לקלל ולגדף את „חייליו המטומטמים". הללו קיבלו פקודה לירות בילדים יהודים, אך „האידיוטים הללו" כיוונו את הרובים לגובה של מבוגרים. „לא נותר לי, אלא לגמור את הילדים כאקדח האישי שלי".

„איזה אבא טוב היה לי" — מתוודה רודולף באירוניה ספוגת שנאה לאביו — „הוא סיפר זאת וככה על הימים הנוראים הללו." מאז שמע את הסיפור התחיל רודולף להתעניין בעברו של אביו, אסף פרט לפרט עד אשר התבררה לו התמונה על פושע המלחמה. גנראל־רוצח. מאז התחיל לשנוא את הוריו שנאה תהומית. הוריו נהרגו בשנת 1968 בתאונת דרכים, הם נלכדו במכוניתם ונשרפו חיים. הבן כותב: „לצערי, לא ראיתי את התמונה הזאת, אך ברצון הייתי רואה אותה. הם ביקשו בצוואתם להיקבר בגרמניה, אך מנעתי זאת. הם לא יוכלו עוד לתת הוראות ופקודות."

המשפחה. מימין: חתנו של דמיאניוק, הבת אירין ותינוקה, ואשתו של דמיאניוק. (צילום: מאיר פרטוש)

מה מקור השנאה הזאת של בן להוריו? רודולף טוען, כי הוא רדוף אשמה. הוא מאמין, כי העונש יגיע גם אליו: „נולדתי כאשם, והגרוע מכל הם סיוטי החלומות בלילות. יש לי הלום החוזר על עצמו, שורות של חיילים ואנשי גסטאפו הצועדים בחוצות הערים, בכי הנרצחים — גברים נשים וילדים." הוא עצמו, שלא חטא בשום מעשה רצחני, חי כאדם אשם. הוא מקלל את הוריו על כך שלאחר המלחמה, אחרי כל הפשעים שעשו, החליטו הוריו להביאו לאוויר העולם.

ווורולף, כך נדמה לי, הוא דוגמה נדירה של בן הרואה את עצמו מוכתם על־ידי פשעי האב. עד כדי אי־יכולת לתפקד. מה שנותר לו, כדבריו, הוא להמתין למוות. יש גם אחרים, למשל בני אותה משפחה החלוקים קוטבית בדעותיהם. רייינר וברייגיטה, אח ואחות, מקיימים בינייהם דיאלוג המשקף תהום בראייתם את עברו של אביהם. למרבה הפלא, דווקא הבן מוקיע את האב. אלא שהוא מנסה להאבק בו ולהנתק ממנו. רייינר פעיל בחוגים שמאליים. נוסע לישראל ועובד כמתנדב בקיבוץ. ופעם אף חשב להתגייר, כדי להינתק מן הגרמניות שלה, להיות יהודי ולהזדהות עד הסוף עם קורבנותיו של אב מולידו.

אחותו ברייגיטה כופרת בכל סגיעה ב„כבוד האב". היא גאה באביה, שהרי הוא עצמו לא רצח אדם אחד, הוא היה פאטריוט גרמני, ו„כמו כולם" הצטרף לתנועה הנאצית. בעת המלחמה הוא קיבל פקודות ונתן פקודות כיאה לגרמני מסודר, ממושמע, שמעלה את המולדת מעל לכל. למה היה צריך להתקומם, האם היה עליו להיות עריק, כאשר הכל הלכו להגן על המולדת?

אחיה רייינר אינו יכול לסלוח לאביו, שגם לאחר המלחמה לא הביע חרטה ולא מצא פגם במישטר הנאצי. הוא בחר עתה בדרך משלו, במאבק נגד הנאציזם הטמוע עדיין בנפשו של העם הגרמני.

הווידוי השלישי ואולי האופייני ביותר לבניהם של הנאצים הוא זה של גרהרד, אשר אינו מתייחס כלל לפשעים של הנאצים. אביו היה ראש העירייה, ופעיל כמובן במפלגה הנאצית. מה רוצים ממנו, „למה הרדיפו אותו אחרי המלחמה מהתפקיד" — שואל גרהרד בנימת התקוממות. „הוא היה גרמני טוב. גם אמו היתה מורה ומדריכה של ארגון הנערות הנאציות. במה אפשר להאשים אותה? היא שיחקה עם הנערות הללו, ערכה להם טיולים ונתנה להן חינוך לאומי. למה הוציאו אותה אחרי המלחמה משורת המתנבות? לא. הוא לא מאמין בכל הסיפורים על ההשמדה. בוודאי שהיו הרוגים כמו בכל מלחמה, אך גם אצלנו נפלו רבים, בתים נהרסו...

„היהודים? פעם שאלתי את אבי מה אירע עם היהודים מן העיירה שלנו והוא סיפר לי, כי כל היהודים היגרו לאמריקה ושם הסתדרו יפה מאוד. הם חיים שם כנראה יותר טוב מאתנו, ולפחות לא ידעו את זוועות המלחמה." גרהרד רואה את הוריו כאנשים הגונים ומודה עם אביו הרוטן נגד... הטלוויזיה. מה פתאום הם מדברים כל כך הרבה על פשעי הנאצים, הכל שקרים וכזבים בלבד.

להיוולד כבן של רוצח ופושע באמי והי דילמה, אך נדמה לי, כי לא לרבים מהם. אני משוכנע שאלפי הצאצאים של הרוצחים הללו מוצאים בנפשם פינמה הסברים להתנהגות אבותיהם או מרחיקים את המחשבה או שאינם מאמינים בהאשמות המוטחות נגד הוריהם. יש לזכור, כי אותם פושעים מפלצתיים נהגו כמיסטר ג'קל וד"ר הייד: בבתיהם היו אבות נחמדים, המלטפים את ראשי ילדיהם ובצאתם לשטח הפעולה שלהם היו מרסקים גולגלות של תינוקות יהודים. הם והיו חובבי מוסיקה קלאסית בטרבלינקה ביותם, ובאושוויץ הובילו את הנידונים לחניקה מגאז ציקלון לצלילי המוסיקה.

איוון (ג'ון) דמיאניוק ניהל עד למעצרו חיים מהוגנים מאוד. מדי יום ששי הוביל את משפחתו לכנסייה, בבית לא דובר על תקופת המלחמה, עתה תחושי האמת על פרצופו האמיתי — אם התביעה תצליח להוכיח, כי האיש הוא אותו איוון האיום, שסיפורי אכזריותו בטרבלינקה מציגים בפנינו דמות של מפלצת חייתית. מה מתרחש היום בנפשם של ילדיו, האמנם מתגנב כבר הספק בלבם לגבי הדמות האמיתית של אביהם, או שמא הם רואים עדיין במשפט עלילה שקרית. ומה יקרה אתם, כאשר יוכח ללא כל ספק, כי האב הנערץ היה שטן רצחני. האם יקום אחד מבני המשפחה ויתנער ממנו ויקלל את היום שבו נולד ונידון להיות כבנו של רוצח המוני?

שלך בידידות
מארק גפן

חייקה גרוסמן ● בעד

דוד ליבאי ● מתנגד

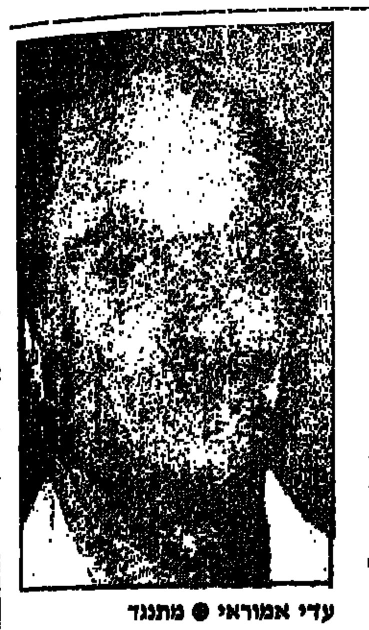

עדי אמוראי ● מתנגד

כנסת בלי חלטורות

מאת מוטי בסוק

לחץ המאורעות האחרונים — חשעון של פרס, הטיוע לתקי"ם, הוועידה הבינלאומית — דחק החלטה היסטורית של ועדת הכנסת, אל שולי החדשות. ביום שלישי בשבוע שעבר החליטה ועדת הכנסת ברוב גדול ומפתיע, שנים־עשר נגד שבעה, כי החל מהכנסת הבאה לא יוכלו חברי הכנסת לעסוק בעבודה נוספת או בכל דבר אחר שיש עימו הכנסה.

עוד החליטה הוועדה, הפעם פה אחד, לנקוט לאלתר מספר צעדים, שמטרתם צמצום העיסוקים האחרים של הח"כים כבר בכנסת האחת־עשרה. הוחלט כי יפורסם פנקס אינטרסים של ח"כים, כי כל חבר־כנסת יפרסם את הכנסותיו והכנסות בני משפחתו ממקורות אחרים, וח"כ לא ייצג לקוח בפני רשות מימשל.

מכט, אפילו שטחי, ברשימת הח"כים שתמכו באיסור הכנסה נוספת, ובמקביל ברשימת הח"כים שהצביעו נגד — מסביר הכל. לכל שנים־עשר הראשונים אין הכנסה נוספת. הם מקדישים את רוב זמנם לעבודת הכנסת ונחשבים ח"כים טובים. לשבעת האחרים יש עסק פרטי או כוונה לפתוח משרד כנ"ל (מיכה רייסר). הללו מקדישים רק חלק מזמנם ומרצם לעבודת החקיקה, ולפיכך, הם נחשבים לח"כים בינוניים או אף פחות מזה.

כדאי לשים לב לעובדה שברשימת השנים־עשר יש ייצוג נכבד מאוד לאופוזיציה הקטנה: תופיק טובי (חד"ש), חייקה גרוסמן (מפ"ם), גאולה כהן (התחיה), אברהם ורדיגר (פאג"י), יוסי שריד (רצ), מרדכי וירשובסקי (שינוי), אהרון נחמיאס, שבח וייס, שמחה דיניץ, בנימין בן־אליעזר, וז'ק אמיר (מערך) ומיכאל איתן (ליכוד־חרות). שבעת המתנגדים הם יו"ר ועדת הכנסת מיכה רייסר, חיים קופמן („לגו", פישר־פרייס), עו"ד אליעזר קולס, היועץ הכלכלי דן תיכון, ראש המועצה המקומית מנחמיה בני שליטא (כולם ליכוד), המלונאי מנחם פרוש (אגו"י) ועו"ד דוד ליבאי (מערך).

מפקפקים בכוח

למרות הפסיקה המחייבת של ועדת הכנסת, ולמרות הקביעה כי ועדה ציבורית היא שתנסח את החוק החדש, רבים עדיין מפקפקים בכוחם של מחוקקי ישראל לממש החלטה זו. לדעת אותם ציניקנים, הלובי של הח"כים עורכי־הדין, הסוחרים, היועצים הכלכליים, רואי־החשבון, השמאים הוא כליכך חזק, עד שגם החלטת כנסת מפורשת לא תעמוד בפניהם. לדעת הציניקנים, יסשילו אותם ח"כים אינטרסנטים שרוולים, וכמו בעבר, גם הפעם יצליחו לדחות את רוע הגזירה.

לפי החוק הקיים, שכירים אינם יכולים להתמיד בעבודתם אחרי שנבחרו לכנסת. עצמאים — רשאים. זה עיוות הזועק לשמיים. פרופסור שבח וייס מנוע מללמד, תמורת שכר, באוניברסיטת חיפה. עו"ד אהוד אולמרט רשאי, מאידך, להתרוצץ במרכיות ימות השנה, במסגרת משרד עורכי־הדין שלו, בחו"ל ובישראל, כדי לגרוף לכיסו כסף. פרופסור לכלכלה, אם ייבחר לכנסת, יהיה מנוע מלהמשיך בעבודתו האקדמית. לעומת זאת, היה רשאי עדי אמוראי, כשעוד היה ח"כ מן השורה, לפתוח משרד לייעוץ כלכלי, ולספק לרוד בלס שירותים תמורת עשרים ושלושה אלף דולר „בלבד". פרופסור דוד ליבאי מנוע מללמד משפטים באוניברסיטת תל־אביב תמורת שכר. (הוא מקבל מהאוניברסיטה החזר ושירותי מזכירה תמורת שעתיים שבועיות שהוא „תורם" למוסד). לעומת זאת, פרופסור דוד ליבאי, בכובע השני שלו, פרקליט, היה רשאי לפתוח לפני כשנה משרד פרקליטים יוקרתי מאוד בתל־אביב יחד עם עו"ד דן שיינמן, כדי לגבות בעבור כל תיק סכומים מכובדים.

כמאה מתוך מאה עשרים הח"כים אינם מסתפקים במשכורות המכובדות שקופת המדינה משלמת להם. כשמונים אחוז

> **בינתיים עוד לא, רק מהכנסת הבאה: ח"כים יצטרכו להסתפק במשכורת של בית־המחוקקים. לא יהיו יותר משכורות מהצד ■יש פלוס ויש מינוס**

מהח"כים עובדים בעבודות נוספות. מספר עצום. התוצאה מוכרת וידועה: נוכחות דלה ביותר במליאה. נוכחות דלה לא פחות בכל הוועדות. הח"כים עסוקים בחלטורות שלהם. ואולי הכנסת היא החלטורה?

הראש במקום אחר

יש ח"כים שהיו הוגנים לשליחותם הציבורית ולמקום עבודתם, ופרשו מעיסוקם הקודם והמכניס עם היבחרם לכנסת. מאיר כהן־אבידב, מרדכי וירשובסקי, שולמית אלוני, הפסיקו לעבוד כעורכי־דין, בעלי משרדים פרטיים, בשל הרגשת המחוייבות לבוחריהם. לעומת זאת, מיכה חריש ועדי אמוראי, ניצלו את מעמדם הציבורי, כדי לפתוח בצוותא משרד לייעוץ כלכלי. ספק אם יכלו לפתוח משרד כזה לפני שנבחרו לכנסת. דברים דומים ניתן לומר על עו"ד אהוד אולמרט, שתוך זמן קצר ביותר, שיפר את מצבו הכלכלי בצורה כמעט מדהימה. ויש דוגמאות נוספות לרוב.

מי שטוען כי הכנסת אינה מתפקדת, כי הח"כים אינם עובדים, כי רמת הדיונים ירודה, כי התפוקה מאכזבת — יסכיר זאת, ללא צל של ספק, גם בעבודה שראשם וליבם של רוב הח"כים נתון לעבודה האחרת שלהם.

אולם יש גם צד אחר למטבע. הצד שני לאינטרסנטים למיניהם — עורכי־דין, רואי חשבון, שמאים, יועצים כלכליים, סוחרים ותעשיינים, לדחות את רוע הגזירה עד סוף 1987. לדעתם, ולא רק הם, קבלת החוק החדש תבריח מהכנסת אנשים מוכשרים מאוד, שהיום היא מתברכת בהם. כך למשל: עורכי־דין מוכשרים שהכנסת נתנה מכישוריהם, יידרו את רגליהם מבין הנבחרים, אם יאלצו אותם לסגור את משרדם המשגשג ולרדת ברמת־חייהם. אותם דברים אמורים בכלכלנים מוכשרים, המזינים את עבודת הכנסת, ובעיקר ועדת הכספים. אלה לא יסכימו לחסל במחי־יד משרדים משגשגים לייעוץ כלכלי, מה עוד שאיש אינו מבטיח להם ישיבה בכנסת עד שיבה ופרישה. בעלי העניין טוענים, כי בלי העצמאים, יישבו בכנסת עסקנים קטנים, פוליטרוקים, אנשים בינוניים, ביורוקרטים שצמחו במנגנון הממשלתי, הציבורי או ההסתדרותי, הגיעו שלא הוכיחו עצמם בשום מסגרת אחרת.

וקיים פן נוסף לבעיה. בציבור הרב קיימת הרגשה שמשכורות הח"כים מתקרבות למקובל בצמרת בנק לאומי. שאורה נכונה, חייקה גרוסמן ומרים גלזר־תעסה, מקבלות משהו בנוסח ארנסט יפת. הדברים כמובן רחוקים מן האמת. לא שצריך לרחם על חברי כנסת ישראל. משכורותיהם בהחלט מכובדות. אולם לא יותר מזה. ח"כ אב לילדים שהיא אינה עובדת, מתקשה לסיים את החודש. אם יתקבל החוק החדש, ותאסר מכל וכל הכנסה נוספת לחברי־הכנסת, יהיה צורך לדון מחדש במסקנות „ועדת נבנצאל". זו הוועדה שהגדילה, לא מכבר, את משכורות הח"כים בכארבעים אחוז.

מוסף משמר

מאת אבי בניהו

דרור ללשון

אף אחד מהקצינים הבכירים ומהכתבים הצבאיים שישבו בערב יום רביעי בחדר התדריכים של לשכת סגן הרמטכ"ל, לא ציפה לדברים קשים כל־כך מפיו של האלוף אמיר דרורי. דרורי ידוע בצה"ל ובתקשורת כאלוף שיש לו מה לומר, אבל מקפיד לעשות זאת בפורום המתאים. קשה לקבל ממנו הדלפה או לשמוע רכילות.

כששאלנו אותו ביום רביעי, לאחר מסיבת עיתונאים שגרתית את השאלה הבלתי־נמנעת על אודות עתידו בצה"ל, נתן אמיר דרור ללשונו ופתח את מגירות ליבו. דובר צה"ל, שישב לצידו ניסה לייעץ לאלוף לא להתייחס לשאלה, אולם ניכר על דרורי כי היה נחוש בדעתו לומר את דברו טרם פרישתו.

לא הבחנתי בכך, אבל חלק מהנוכחים טענו כי דרורי קרא דברים מן הכתב וכל מלה שאמר נשקלה היטב קודם שנאמרה. הדברים הנוקבים שודרו במהדורות־החדשות בשעה קבע. באותה שעה היה האלוף אהוד ברק במרחק כמה מטרים ממקום האירוע, בלשכת שר הבטחון, יצחק רבין. באותה עת סיכמו השניים כי ברק יישאר בצה"ל ויתמנה לתפקיד סגן הרמטכ"ל במקום דרורי. לשכת רבין, לאור דבריו של דרורי, מיהרה לשחרר את ההודעה על ברק ודחקה את ביקורתו של סגן הרמטכ"ל מהכותרות לסוף הידיעה בעיתוני יום חמישי. לאחר חצות של יום רביעי התקשר תת־אלוף חגי רגב, מזכירו הצבאי של שר הבטחון, לכתב גלי צה"ל, וביקש לקבל סטנוגרמה מדויקת של דברי אמיר דרורי כדי להכין את רבין לשיחת גערה ביום המחרת.

הנה דבריו המלאים של האלוף אמיר דרורי, בתשובה לשאלה „מה החליט באשר לעתידו בצה"ל", בתוספת הסברים הכרחיים, המובאים בסוגריים.

„ההחלטה התקבלה בממשלה כמו שהתקבלה, ואתם יודעים את זה. הדברים כבר פורסמו. באותו יום נפגשתי עם שר הבטחון על־פי בקשתו. הוא זימן אותי וגם את האחרים. אני מניח שכיוון שזה היה אחרי ההחלטה, היה הרבה יותר פשוט לדבר. דיברנו אלי פעם אחת קודם להחלטה, וברור שעל כך אני לא יכול לדבר והדברים לא רלוונטיים במקרה הזה. לאחר ההחלטה היה קל לדבר (עם רבין) על נושאים שונים. בין השאר, על המועמדים, מי יכול להיות (רמטכ"ל), מי צריך שיהיה ומי צריך שלא יהיה.

„דיברנו על מי יותר טוב ממה שהוא נראה אצלכם (בעיתונות ובתקשורת), מי פחות טוב ממה שהוא נראה אצלכם, מי נראה כמו שאומרים עליו וכרומה, בלי לפרט.

„ניסיתי להסביר (לשר הבטחון) מהי משמעות ההחלטה לדעתי, וההשלכות שיכולות להיות לזה בצבא בהמשך. הבעתי את דעתי גם על תהליך קבלת ההחלטות שהיה קשה, ארוך ומיותר וגרם להרבה נזק, ומי כמוכם (העיתונאים) יודע את העניין הזה — חלק זרם באינפורמציה (מודלפת ומכוונת) וחלק בדיסאינפורמציה (כנ"ל) ידועה וברורה.

„הסברתי לו (לרבין) גם את החלטתי בעקבות ההחלטה שלו, ולמחרת הבעתי את דעתי גם בדיון מטכ"ל. משום־מה הדברים לא דלפו מהדיון (לתקשורת), דבר המראה שאם רוצים אז דברים לא מתפרסמים עקב הדלפות. אני מניח שזה (פרישתו מצה"ל) עומד להיות בעתיד הקרוב מאוד כשיימצא מחליף מתאים.

„אני סבור שהפעם נקבעו נורמות חרשות, שלדעתי יש להן השלכות מרחיקות־לכת. אלו תהליכים שלא היו קודם בצבא ואני חושב שחלק מההשלכות שרמזתי עליהן הן אירוע גדול לצה"ל יותר מהמחבלים, יותר מהסורים, הירדנים והעיראקים וכולם גם יחד. בלי להרחיב. זה תהליך לא טבעי, מה שדיברתי עליו. אני מסתמך על שר הבטחון שאמר „לא נורא אם אלוף אחר או שניים או שלושה, ארבעה או חמישה אלופים יעזבו את הצבא, זה גם יכול להיות טבעי, ואני גם בטוח שלא אלמן ישראל, ומי שיש לו מחשבה אליטיסטית וראיה עתידית ותפיסות כלליות על צבאות קטנים וחכמים, בהנחה שהאחרים הטובים על צבאות גדולים וטפשים, יש לו גם תוכנית לפתור את הבעיה הזו".

● אמיר דרורי. אורי אור יכול לשתוק. נוז יש להוטיף!

עד כאן דבריו של האלוף דרורי, שהפכו לשיחת היום בצה"ל ובמערכת הבטחון. למחרת היום, בשעות הבוקר, זימן שר הבטחון את האלוף אמיר דרורי לבירור ולנזיפה. רבין אמר כי הוא רואה את הדברים בחומרה רבה, ודרורי ענה שאכן גם הוא רואה את הדברים בחומרה. גורמים במערכת הבטחון הסבירו, כי אלמלא היה האלוף דרורי נתון בימים אלה בסיטואציה מיוחדת היה רבין מבקש ממנו לצאת לאלתר לחופשת פרישה מהשירות. גם אלופים בצה"ל הנחשבים כחברים ב„מחנה לוי" של צה"ל, כמו דרורי, אמרו השבוע כי חברם עבר את הגבול ופגע פגיעה קשה בצה"ל. בשר הבטחון וברמטכ"ל הבא. מישהו אחר (גם כן אלוף) אמר לי השבוע: „לא נראה לי, שאמיר דרורי יוכל להמשיך ולשבת סביב שולחן המטכ"ל ובדיונים לאחר מה שאמר. כיצד יביט לחבריו בעיניים?"

אלוף אחר העומד לפרוש הוא אורי אור. הוא כבר הבטיח כי ממנו לא נזכה לשמוע אפילו מלה אחת של ביקורת על הצבא. כאילו שיש עוד מה לומר ולא נאמר עוד.

גם בשבת הוא באוויר

לא ברור מה בדיוק מחפש מפקד חיל־האוויר, האלוף עמוס לפידות, בדאון. השבוע הכניס לשורות החיל את ראשוני המטוסים F-16 משופר. גם מטוס ה„לביא", שלפידות הוא אחד משושביניו, עומד לקראת ייצור. ובדיוק בשבוע בו חיל־האוויר נערך לעידן שנות 2000, בא מפקד חיל־האוויר לשדה התעופה של עין־שמר ומבצע טיסת דאון.

בשבת אביבית של ט"ו בשבט הגיע לפידות ומשפחתו אל האיזור שופע הכלניות של שדה התעופה של הקיבוץ. לפידות נכנס אל הדאון, נרתם למטוס פייפר שמשך אותו אל על ודאה מעל האזורים המוריקים של המרון.

אצלנו הרב הצבאי של חיל־האוויר לא יוכל להגיד מלה רעה על הטיסה בשבת של מפקד חיל־האוויר. לדאון אין מנוע, ומכאן שלא היה חילול שבת.

(צילום: נחום סוויד)

ה„קחתן" של עברי והוועד

בדיוק כמו מנכ"לים קודמים של משרד הבטחון, נתקל גם הנוכחי, האלוף (מיל.) דוד עברי, בוועד העובדים החזק של המשרד. כבואו ליישם תוכנית לרה־ארגון במשרד הבטחון. עברי, שנכנס לתפקידו ביוני אשתקד, החל להריץ תוכנית לשינוי מבני של המשרד. חלקה הראשון של התוכנית עבר בשקט יחסי. יחידות שונות עברו מאגף לאגף, נוצר סמנכ"ל חדש, חיים כרמון, כשעברי דואג לו לסמכויות רבות כסמנכ"ל (מכירות, הסיוע, סיוע בטחוני ובטחון).

עברי יודע, שכרמון ייתן דחיפה למכירות נשק וציוד ישראלי לחו"ל, ואכן כך הדבר. בתוצאה משלב א' של התוכנית, מצא עצמו האיש החזק של המשרד. חייט, בחוץ. חיים, יו"ר הוועד וראש אגף האמרכלות, ראה עצמו מועמד מועדף לכמה תפקידים נאים, כמו סמנכ"ל לארגון ומינהל. ואולם, עברי נתן לו להבין כי אולי הוא ראוי לעלות לתקן, אך לא כבית סיפרנו. ההתפטרות של חייט התקבלה על־ידי עברי וגם על־ידי רבין. חייט קיבל משר הבטחון את הספר „פנקס שירות" והלך לעסקי ביטוח בחברת אליהו.

עד כאן, בראשי־פרקים, השלב הראשון בתוכנית, לשביעות־רצונו של המנכ"ל. בקיץ הקרוב עומדים לעזוב את משרד הבטחון עוד שני בכירים. הסמנכ"ל לארגון ומינהל, יהודה מירון, מתמנה ביוני לראש משלחת המשרד בגרמניה. ראש אגף בינוי ונכסים, נפתלי גוראל, יוצא לגמלאות.

מנכ"ל המשרד, עברי, מבקש לקיים את תוכנית הרה־ארגון ולמנות בין השאר תחת יהודה מירון את שמשון צלניר, המכהן עתה כראש אב"מ (ארגון בקרה ומינהל) תוך תוספת סמכויות פונקציונאליות.

כמי שעדיין אינו מכיר את כללי־המשחק עם הוועד, הציע עברי לראשי ועד העובדים את תוכניתו לשינוי מבני. הוועד לא אישר ולא חייב. מחכים לנייר רשמי. בוועד טוענים, כי יש מחיר להסכמה, ובתמורה יצטרך המנכ"ל לאשר מספר מינויים בארץ ובחו"ל מטעם הוועד.

כמו קודמיו, נתקל עתה גם דוד עברי בוועד החזק של משרד הבטחון, העומד על רגליו האחוריות כשהוא רואה שמסתמנת עסקה טובה שניתן לתפוס עליה טרמפ ולהצעיד איתה את נאמני הוועד אל הפיסגה.

עברי שמע על הוועד הזה מקודמו, מנחם מירון, כשנכנס לתפקיד. אולם, כידוע, אין כמו הניסיון האישי. איך הוא יתמודד עם זה? נחכה ותראה.

הח"כים — ולא תק"ם

באוזני כבוד יו"ר הכנסת, שמחתי למצוא את תגובתך „לא שומעים", במדור זה (מיום 9 בפברואר). הדברים כוונו לדבריך בכנסת ב„פרשת בלאס־אמוראי". ואמנם צדקת. שמעתי וגם קראתי כי אמרת „שיש למצוא פתרון והולם לבעיית העסקים של הח"כים". וכך גם כתבתי.

טעות הדפוס נפלה על המונח „הח"כים" ויצא התק"ם. ביקשתי מיד לפרסם „תיקון טעות", ולצערי המערכת לא עשתה זאת. אני מצטער על שיבוש הכתבה. הכוונה היתה טובה, וההזדמנות זו גם שמחתי לדעת שהנך קורא את „על המשמר" ועינך תפשה את הרשימה שלי בנושא הכאוב.

אהרון אפרת
עין־השופט

גזענות מסוג אחר

אלו שמשווים את יחסה של דרום־אפריקה לכושים עם יחסו של המשטר הנאצי ליהודים, חוטאים לאמת ומפחיתים מגודל הפשע שבוצע נגד היהודים.

הצד השווה בין שתי התופעות היא תורת הגזע, אולם בדרום־אפריקה הדבר מתבטא בהפרדה ובשלילת זכויות — דבר שהיה מנת חלקם של היהודים לאורך כל ימי הביניים עד תקופת האמנציפציה — בעוד שהיטלר גרס השמדה פיסית וטוטלית של הגזע היהודי.

עמוס טבעון
חיפה

פיקוח נפש דוחה רב

קראנו בצער על מקרה של יולדת חרדית מצפת, שהיתה זקוקה לניתוח קיסרי אך ביקשה להיוועץ עם הרב. למרות שנעשו מאמצים רבים להשיג אותו ברגעים קריטיים אלה, הוא לא נמצא, והבלתי־נמנע קרה. הוולד לא המתין. כוחותיו לא עמדו לו.

לדעתי יש לפנות לרבנים ולבקש מהם לשכנע את הנשים החרדיות, שיש לבטוח ברופאים ובשיקוליהם. כי אחרת יהיה צורך להצמיד רב לכל רופא. אשה חרדית תוכל בכל עת להיוועץ ברב ואף לקבל את ברכתו, אך אין להפר שיקול דעת של רופא. הייתי מרחיקה לכת ואומרת כי כשמגיעים למצב זה יש אף „להפר פקודה" למען חיי הוולד והאם גם יחד.

שרה בן־הדור
חולון

זה לא זה

רוביק רוזנטל מכנה את תכנית הטלוויזיה החינוכית „זהו זה" תכנית חכמה, מבדרת ובעלת תפוקה חינוכית ולימודית.

מסכים אני עם מר רוזנטל כי התכנית חכמה ומבדרת, אך האמנם היא חינוכית? תכניות „זהו זה" כוללות במקרים רבים אלימות, קללות (אדיוט, חמור וכיו"ב) שקרים (כאשר השקרן מצטייר כחכם ופיקח) ועוד אלמנטים חינוכיים שליליים. הזוהי תכנית חינוכית בעיני רוביק רוזנטל?

אלי אלון

האלוף הפריז

האלוף אמיר דרורי כועס כנראה, ואפילו כועס מאד. על כן הוא הפריז מאד בקביעתו הנחרצת, כי בפרשת מינוי הרמטכ"ל נקבעו אמות־מידה חדשות, שהשלכותיהן מסוכנות יותר מן הסורים והעיראקים גם יחד. וכל־כך למה? מפני שמתוך שיקוליו של שר הביטחון החליטה הממשלה למנות כיורשו של הרמטכ"ל לא אותו כי אם את דן שומרון.

מצטער אני שהאלוף דרורי נכשל בלשונו. בשל כך הוא הוכחה נחרצת, שנכון הוא הכלל כי בשעת כעסו צריך האדם לנצור את לשונו. והכל שלא נהג לפי כלל זה.

„אין לי ידע כלשהו מנוהלי מינוי רמטכ"לים, אך יש להצטער על ביטויין של אדם, שרבים הם שבחיו ורבות הן זכויותיו בצה"ל. ומקווה אני שדבריו אינם פוגעים וחלילה באדם שמכוון על מלנו.

פנחס טובין

המערכת אינה מחזירה כתבי־יד הנשלחים אליה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים המעוניינים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות. **המערכת**

בעריכת דוד ארן

הגמלים עדיין רצים

מאמן הגמלים סעיד אל-אמירי מטתובב באי-שקט במושבו, כאשר הגמל שלו מפגר בהתקרב המירוץ אל המטרה: "הרבץ לו", הוא צועק לתוך מכשיר הקשר האלחוטי. הרוכב נענה, והגמל מצליח להגיע למקום העשירי הזוכה עדיין לפרס.

מירוץ הגמלים — בעבר שעשוע מידברי גרידא — נהפך באיחוד הנסיכויות הערביות ובמדינות ערביות אחרות באיזור המפרץ הפרסי, לספורט תחרותי רציני. רגלי הגמלים עדיין מתעופפות בפראות בענן של חול, ובעלי החיים חוצים את קוו המטרה מכוסים קצף לבן, אך במירוצים של היום מוטל הרבה כסף על כף המאזניים, הרוכבים הם מקצוענים והאירגון הוא בגדר מעשה אמנות.

שייחים ידועי-שם, הנותנים את חסותם לספורט, מגיעים למסלולי המירוץ במידבר במסוקים, בשעה שהמאמנים צופים במתרחש בטלוויזיה במעגל סגור ומעבירים הוראות לרוכבים שלהם במכשירי קשר אלחוטיים.

בשאיפה לשמור על חלק מן המורשת הבדואית, ההולכת ונעלמת, מוציאים שליטי האיזור מיליוני דולרים על מסלולי מירוצים, פרסים כספיים וגידול גמלי מירוץ מיוחדים.

הפרסים במסלול המירוצים הראשי באל-ואתבה, במרחק של 50 ק"מ מבירת אבו-דאבי, עשויים להגיע ליותר ממיליון דירהאם (272,000) וגמל מירוץ מגזע משובח עשוי להכניס למעלה ממיליון דולר לאנשי השבט הבדואי שגידלוהו.

"בעבר נערכו מירוצי גמלים בהזדמנויות מיוחדות — כגון חתונות או חגים", אמר סעיד אבו אעתירה, מומחה לגמלים וסופר. "כיום עורכות אותם הממשלות, כדי לעזור לאנשים להחזיק את גמליהם ולא לאבד את אורח חייהם המסורתי".

המירוצים מתחילים לאחר ששוטרים מניפי אלות הובילו שורה של 30 עד 50 גמלים, תוך צעקות ומשיכות לרוב, אל קוו הזינוק. הרוכבים, כחלקם רק בני חמש ואיש מהם לא למעלה מבן 25 — משלימים דרך של 8 ק"מ בכ-15 דקות.

לדברי פקידים, מצויים כ-3,000 גמלי מירוץ באבו-דאבי בלבד, העשירה מבין שבע הנסיכויות של איחוד הנסיכויות הערביות. רובם שייכים לנשיא ה"איחוד", שייח סעיד בן סולטאן אל-נאהאיאן, או לשייחים אחרים של המשפחה השלטת, היכולים להרשות לעצמם את המחיר העצום של גמל מגזע משובח.

כאשר הגמל של אחד השייחים זוכה בפרס, מחלק האיש את הכסף כהטבה בין רוכבים, המאמנים והמטפלים.

כצורה של תשלום סער שבטי מעניקה ממשלת אבו-דאבי הקצבה של 200 דירהאמים (54 דולר) לכל גמל ומסבסדת את מיכליות המים, התובלה ואת הפועלים הדרושים בענף. התשלום מבטיח כי אחרי למעלה מעשור שנים של מודרניזציה מהירה נשמר עדיין לגמלים מקום בחיים המודרניים. תפקידם המסורתי כמקור היחיד של הבדואי לחלב, תובלה, בשר ועורות נעלם כליל.

כיום מפרנס מירוץ הגמלים לא רק את המגדלים אלא גם רוכבים, מאמנים ו"עובדי אורווה" — צעירים מפאקיסטאן, עומאן או סודאן, המביאים את הגמלים מן האוהלים במידבר אל אתרי המירוצים, בעונה הנמשכת מנובמבר עד אפריל.

הרוכב הפאקיסטני ג'אוואר, בן העשר, הלבוש חליפה כחולה וחובש קסקט כחול, אומר שהוא משתכר 1,500 דירהאם (410 דולר) בחודש ברכיבה על גמליו של השייח זעיר. ואולם המאמן סעיד אל-אמירי, שהוא גם סטודנט למדעים, שנה שלישית, באוניברסיטה של הנסיכות, אומר שלמרות כל ההטבות הכספיות מטרתו הראשית היא לנצח. "אין זה כלל עניין של כסף", אמר וסיפר כי ההוצאות עלו בשנה שעברה בהרבה על כספי הפרסים.

המירוצים הם הזדמנות לשייחים של שבטים שונים להיפגש. באל-ואתבה הם לוגמים קפה ערבי ריחני באולם לאורחים חשובים מכוסה שטיחים, אשר בו רקדניות ומוסיקאים מבדרים את האורחים בשירי הלל לגמלים.

למסלול, שנבנה במיוחד לגמלים, טריבונה ובה מקומות ישיבה לאלפיים צופים. המירוצים נערכים על פי גיל, מין ומוצא במסלולים של 8 ו-10 ק"מ.

כדורגל הוא אמנם הספורט הפופולארי ביותר גם באיחוד הנסיכויות הערביות, ואולם סעיד טוען שבעלי שורשים בחיי הבדואים לא שכחו את הגמלים שלהם. "אני עצמי כלל אינני אוהב כדורגל. הנביא מוחמד נהגה ממירוצי גמלים, וכך גם אנחנו נהגים. זהו חלק ממורשתנו".

סלים שהאדי

ה"דאו" הולך ונעלם

ספינות המפרשים הערבית החיננית, ה"דאו", שלפנים היתה כלי תחבורה חיוני בים האדום ובאוקיינוס ההודי, מוצאת בהדרגה מכלל שירות, בגלל ההתחרות מצד אניות משא ענקיות ובשל המחסור בבעלי מלאכה מאומנים לבניית ספינות מסוג זה.

כלי השיט האלה, העשויים עץ, היו מפליגים מחצי האי ערב ועד להודו ולאפריקה ועדיין חוצים את המפרץ לאיראן, ואולם בוני "דאואים" ותיקים אומרים כי הענף שלהם נמצא בירידה בעקבות ירידה בביקוש וחוסר עניין בקרב הדור הצעיר, המעדיף מקצועות מכניסים יותר. כיום החליפו מנועי דיזל את המפרשים המסורתיים, ומספרם הכולל של הדאואים ירד לכמה מאות.

כמאה מהן מצויות באיחוד הנסיכויות הערביות, פדראציה של שבע נסיכויות לחופי המפרץ מול איראן. תעבורת דאואים לנמלים איראניים עורנה מתנהלת מאחת הנסיכויות הללו — מן הנמל של דובאי — על-אף מלחמת עיראק-איראן, הנמשכת זה שבע שנים. במקומות אחרים מוגבל הביקוש לדאואים לדייג מקומי להעברת מטענים ונוסעים למרחקים קטנים ולענף מסחרי מתפתח: טיולי תיירים על דאואים.

ואולם לדבריהם של ספני האי באחאריין, מרכז היסטורי בעל מוניטין לבניית דאואים, נהרסו עסקיהם כליל על-ידי דמי התובלה הזולים עם פתיחת הכביש העילי לערב הסעודית, באורך 25 ק"מ, בחודש נובמבר. רב-החובל סוליימן ראוד, בן ה-75, אומר כי ארבעת הדאואים שלו היו חוצים מדי יום את הים בין שתי המדינות הלוך ושוב פעמיים עד שלוש פעמים לשם העברת מיטענים או נוסעים. עתה הצי שלו משותק.

לפי שעה מצויים עדיין בנמל באחאריין בתי-מלאכה אשר בהם נבנים דאואים בשיטות הנהוגות זה מאות שנים. בתי מלאכה כאלה מצויים גם בנסיכויות ערביות אחרות. לדברי הבונים קיימים ארבעה סוגי דאואים: "בום" הגדול, המפליג באוקיינוס, ו"ג'אליבוט", "באגלה" ו"סאמבוק" הקטנים יותר, המשמשים לדייג ולשירותי מעבורת במי חופים. משתמשים בפטישים ומשורים פרימיטיביים לשם עיצוב גופו החזק של ה"דאו" מעץ מאנגרוב או טיק, המיובאים מהודו. לפני מאות בשנים, כטרם היו בנמצא מסמרים, היו "תופרים" את החלקים ברוב מומחיות באמצעות מחטים עצומות וחבלים.

"אבותינו שלטו בשיטות האלו כבר לפני מאות שנים", אמר בונה הדאואים, איש באחאריין, עבד אל חוסיין אל-נוה, בן ה-70, ברוכנו על ספסל ישן בחצרו הסביר נוה, העובד אך ורק לפי מידות ששינן בעל-פה, לפועל, מהגר מאחת ממדינות אסיה, כיצד לחבר את צלעותיו של הדאו. ואולם לדבריו עתיד מקצועו, שירשו לפני 50 שנה מאביו, קודר:

"שני בניי מסרבים להמשיך בדרכי בבית המלאכה. הם אומרים כי במקצוע שלהם כחשמלאים יוכלו להרוויח הרבה יותר כסף. אם לא אהיה עוד מסוגל לעבוד, איאלץ למכור את העסק שלי או לסוגרו", אמר נוה.

הוא זוכר כי לפני עשרים שנה היה בונה בין שלושה לארבעה דאואים בשנה ומוכרם תמורת 10,000 דינארים (26,500 דולר) האחד.

בדומה לכך אמר בונה הדאואים מאיחוד הנסיכויות הערביות, האג' מוחמד כאמים אבר הארון, כי בניו מסרבים להצטרף אליו "משום שאינם רוצים לקשור את עתידם בענף אשר כמעט נשכח". לדבריו, עלולים הדאואים ליהפך למוצגים מוזיאוניים גרידא, אלא אם כן יעזרו הממשלות לענף על-ידי הקמת מרכזי הכשרה ומתן סיוע כספי לבונים.

מארגני טיולים בבאחאריין טוענים כי טיולי דאואים לתיירים זרים עשויים להחזיק את הענף בחיים. באחאריין הינה מרכז עסקים חשוב במזרח התיכון ותחנת ביניים למי שטסים בין אירופה ובין המזרח הרחוק, והיא שואפת לקדם את התיירות.

"טיולי דאואים הם מוקד משיכה פופולארי לתיירים", אמר אחד המארגנים. "העסקים משגשגים וללא ספק יעזרו לבוני הדאואים".

פואד במהארי, "רויטר"

כוכב יאיר

מסמך

מצב ניהול האגודה אינו תקין דיו

הננו מפרסמים להלן את עיקרי טיוטת דו"ח "מבינר", שהכתבה ועדת הביקורת של אגודת פיתוח "כוכב יאיר" ביום 25.1.87. ממצאי הדו"ח מצביעים על ליקויים רציניים בניהול האגודה.

לדעתנו, טובת הציבור וטובת מאות המשפחות דורשת את פרסום הדו"ח — שממצאיו מדברים בעד עצמם — גם לפני קבלת תגובת מזכירות האגודה. זאת, גם משום שמאז הפרסום הראשון לפני יומיים התקבלו שיחות טלפוניות אנונימיות, המעידות על כך שתושבים רבים חוששים להפעיל את זכותם הדמוקרטית לפעול כחברי האגודה. דיון פומבי בנוהלי האגודה יאפשר לשפר את המצב ולבחור באנשים המתאימים, שינהלו את האגודה במסגרת תקציב מאושר והוצאות מבוקרות.

צ.ט.

טיוטת דו"ח ועדת הביקורת

כללי

1. דו"ח ביקורת זה מתייחס למספר נושאים שעניינם מיגוון פעילויות האגודה תוך מתן דגש למיכלול כדלהלן: א. סדרי מנהל ותהליך קבלת החלטות. ב. ניהול כספי. ג. מוסדות האגודה. ד. [illegible] ההקמה. ה. איכלוס וישוב. ו. חברה מסחרית. ז. הפקוח על הבניה. ח. שונות.

ריכוז הערות שונות בראשי פרקים (ולגבי רובן נמצא פירוט נוסף בדו"ח) הנו כדלקמן:

* * *

במצב העניינים, כמצוין (ב-49 הסעיפים הראשונים) בגוף הדיכון לעיל — דומה כי לפחות הגדרה "אוורירית", שהאומר כי "מצב ניהול ענייני האגודה אינו תקין דיו ומצריך שיפור" — לא תהא שנויה במחלוקת.

	נושא	תיאור מצב
.1	דיווח הוצאות	לא הוגש לחברי ועד הנהלת האגודה כל מסמך פירוט הוצאות בפועל, שנערכו עד כה מאז תחילת הפרוייקט.
.2	מעקב הוצאות עדכני	צורת/שיטת הרישומה הקיימת מאפשרת קבלת ריכוז הנתונים באיחור של כחודשיים. נקבע ורישום עדכני רציף — לא נערך.
.3	פירוט התחייבויות	כל מסמך המציין פירוט התחייבויות קיימות ותחזית בנושא — לא הוכן ולא נמסר לוועד הנהלת האגודה.
.4	תקבולים צפויים	מסמך פירוט תקבולים צפויים ועיתויים — לא נמסר כנ"ל.
.5	תקציב הוצאות	כל מסמך המפרט סעיפי ותת סעיפי תקציב הוצאות מתוכנן ומאושר — לא נמסר עד כה. נוהג חריף וההחלטה האסיפה הכללית — מ-22.6.86 כי יוכן ויימסר תוך חודשיים) דוחה. האגודה פועלת ללא תקציב מפורט ומאושר. (ההסבר המושמע כי "קיים תקציב המזכירות פועלת ע"פ מנדט שקבלה מהאסיפה הכללית בתקציב של — 21 דולר למ"ר — אינו מקובל).
.6	חריגה מהתקציב	בהעדר רישומות ומסמכים כנ"ל — לא ניתן לדעת האם היתה/קיימת/צפויה חריגה מההיקף ומהי תמונת המצב בנושא.
.7	שינויי תקציב	בהעדר תקציב מפורט עפ"י הסעיפים וסעיפי משנה — לא ניתן לאשר ולבצע עדכונים ושינויים.
.8	ביצוע פעולות למניעת חריגה מהתקציב	בלתי אפשרי בהעדר מסמך פירוט תקציב מאושר. נתוני ביצוע עדכניים ופירוט התחייבויות.
.9	קביעת קדימויות	בנסיבות כמצוין, בהן מסמכים היכולים להצביע ולהבהיר את תמונת המצב הכספי העתידי — לא נמצאו — ולכן, לוועדת הביקורת לפחות, אין ידוע המצב — אין אפשרות בדיקה ולא ניתן לדעת האם ביצוע הוצאות בנושאים כגון קאנטרי קלאב, בריכות וכו' — אפשרי ולא יפגע/ימנע/יעכב מימון וביצוע פעולות נדרשות בעדיפויות כגון תשתית שלב ב' ואזורות, גמידה וקדימות. והאם יש/אין אפשרות/צורך לקדם/לדחות ביצוע פעולות אלה כעת.
.10	אפשרות קבלת החלטות בתנאי אי-וודאות מינימליים	בנתונים כמצוין — [illegible]
.11	עדכון ועדת הביקורת לפני חתימות חוזים/התקשרויות	אף כי כבר ועדת ביקורת קודמת התריעה הדבר והצורך בהעברת עותקי חוזים לוועדה לפני חתימתם — אין הוועד נערך.
.12	עדכון חברי ועד הנהלת האגודה (מזכירות) לגבי חוזים/התקשרויות	הללו כמעט ואינם מובאים לאישור המזכירות מראש ואין קיים כל נוהל כתוב בנושא.
.13	הוצאות מנהלה	לא ידוע ואין מתפרסם מעת לעת כל מסמך עדכני המפרט/מציין בכמה הינן מסתכמות והיכן יש לנטות לצמצמן והאם כן/לא חרגו מ-7% (מסך עלות בניית הבתים) ואם כן — [illegible] נושאים.
.14	השקעות במבני ציבור	באשר כל מסמך עדכני ומפורט המציין כמה הושקע עד כה בכל מבנה, מה היתרה הדרושה להשלמה ומהו אחוז ביצוע בנייתו — לא פורסם וכל מעקב רישומת רציפה בנושא לא נערך — אין המצב בנושא ידוע.
.15	הקדמת תשלומים לקבלנים	נערכו וכל אישור מראש לביצוען — לא מופיע בפרוטוקולים.
.16	נוהל כתוב לטיפול ובדיקת חשבונות	לא קיים.
.17	ועדת כספים	היתה בזמנו. קיומה אינו חסר חשיבות.
.18	מאזנים	1. קיים פיגור בהגשתם. 2. שומה לאגודה בהעדר דו"ח והתראה לפני העברה לטיפול פלילי — הוגשה ע"י מס הכנסה.
.19	ערבות האגודה להלוואות חברים	נמצא כי תשובת ועד הנהלת האגודה (מ-30.5.86 לדו"ח הביניים), אשר ציינה כי מדובר נוהל ישן וכי האגודה הפסיקה לערוב — לא היתה נכונה והאגודה כאותה עת המשיכה לערוב לחלק מהאנשים.
.20	חובות חברים	נכון ל-31.12.86 הללו מסתכמים בסך של כמליון ש"ח (וחובם של כ-20 איש מתוכם, הה' למעלה מכעשרת אלפים ש"ח — מסתכם בכ-400 אלף ש"ח). בנסיבות אלו לא ברור האם נקטו כל הצעדים הנדרשים למניעת מצב זה.
.21	פיקוח על הבניה	מידת תיפקוד הפיקוח על הבניה (משרד בוקשפן-הראל) ותקינותו — מבחינת דעת ועדת הביקורת ודעת המזכירות — "שנויה במחלוקת" (לפחות).
.22	מידת מעקב המזכירות/האגודה אחר תיפקוד הפיקוח	בלשון המעטה יצוין כי אין כל וראות כי בנושא זה המזכירות עשתה כל שביכולתה למען ייעוד פיקוח נאות ושאלה זו לא נבדקה עדיין בצורה יסודית.
.23	לוחות מעקב ביצוע פעילויות ועדכונם	לא קיימים באגודה.
.24	קיום לוחות זמנים	כל מסמך עדכני המציין לוחות זמנים להשלמת פעילויות בניה, תשתיות, מבני ציבור וכו' — לא נמסר לחברי המזכירות. לא מצוין בפרוטוקולים כי נדרש ע"י מי מהם, ודומה כי אינו קיים. בהעדר לוחות זמנים כנ"ל — לא ידועה מידת העמידה בהם (ולגבי בתים פרטיים — ידוע) לא נקבעו מוסרות ולא כונסו, וזאת בניגוד לנדרש בחוק.
.25	הקדמות/פיגורים	1. פיגור בלו"ז כידוע. 2. קיום ליקויי בניה רבים.
.26	מוסדות העמותה	לא נעשה כל האפשר ע"מ שהחשבון יהיה ברור דיו.
.27	איכלוס	
.28	חשבונות הבתים	עדיין לא פורסמה לחברים.
.29	רשימת מדידים	
.30	תיק בדיקות הפיקוח	המלצת הוועדה כי הדייר יקבל את תיק הפיקוח וכן הבדיקות שבוצעו בבית ותוצאותיהן — לא הוסדרה.
.31	רשימת אביזרים, תקנות ומיפרטים טכניים	אף שטוכם ב-9.9.86 כי יימסרו לדיירים — לא בוצעו (דבר שאינו מסייע לנ"ל בעת כלל הבית).
.32	עמלות מספקים של החברה המסחרית	כל מסמך המפרט ממי היו אמורות להתקבל, כמה, כמה נתקבל, באיזו צורה (כספי/מוצרים), לשם שימוש וכו' — לא נמסר לחברי המזכירות.
.33	נחיצות/כדאיות המשך קיום חברה	כל מסמך עמדה המציין נתונים, משמעויות והמלצות — לא הוכן ולא הוגש עד כה למזכירות ולדירקטוריון החברה.
.34	חשבונות "שמר"	בבדיקה חפוזה ושטחית נמצא כי חשבונות שולמו משך מספר חודשים (לפחות) מבלי שנבדקו קודם לכן (וכן לא אח"כ) המחירים, המכפלות, הסיכומים. באם נתקבלו הנחות ומה תקינותם — עדיין אינה ידועה.
.35	מעקב רציף לגבי כמויות שמשכו הקבלנים מ"שמר"	לא נערך במשך כל מהלך הפרוייקט ורק עתה הוא נערך (והיינו עדיין לא ידוע האם/כמה משיכות יתר היו ומה ערכן הכספי).
.36	רשימת מצאי	לא הוכנה עד בה (אף שנצבר רכוש בערך לא מבוטל).
.37	פורום בישיבות מזכירות	בעיקר בעת האחרונה, הפורום הינו בד"כ חסר (דבר אשר עפ"י התקנון מונע היותה חוקית).
.38	שעת התחלת ישיבות מזכירות	הללו בעת האחרונה מתחילות באיחור רב.
.39	סדר יום לישיבת מזכירות	אינו נמסר מספר ימים מראש לחברי המזכירות.
.40	עיתוי פרסום פרוטוקולים	1. פרוטוקולי מספר אסיפות כלליות — לא פורסמו כלל. 2. פרוטוקולי ישיבות מזכירות — חלקם מפורסם באיחור וישנם שלא פורסמו כלל.
.41	מעקב ביצוע החלטות	נערך מדי פעם אך לא בצורה רציפה ואינו עדכני.
.42	תהליך קבלת החלטות	לא ברור אילו שיקולים שימשו לצרכי החלטות שונות מאחר ופרוטוקולי המזכירות אינם משקפים זאת — דבר שהותרע אודותיו כבר ע"י ועדת ביקורת קודמת.
.43	התחלת בניה במגרשים חריגים	עדיין לא ננקטו צעדים במתחייב.
.44	רשימת המתנה והעברות	נוהל כתוב ורישומת מסודרת אשר תאפשר בדיקה ומענה לטענות, במידה ותהיינה, בגין הקדמה/שינוי/שיבוץ שלא עפ"י תור/נוהל — לא קיים.
.45	ציון סימוכין למכתבים	מתפרסמים גם מכתבים ללא סימוכין — דבר המקשה על מעקב, רישומת ואפשרות איתור בהמשך.
.46	תיוק דואר	נערך באיחור של מספר שבועות (לפחות).
.47	מענה לפניות חברים	לא נערך כל רישום המאפשר לוודא כי החבר יקבל מענה.
.48	פיקוח וניהול משרד האגודה	יינתן לומר כי לשיפור בנושא — יש מקום.
.49	נהלים כתובים	אף שכבר ועדת ביקורת קודמת התריעה בדבר — הללו עדיין במעט ואינם קיימים כלל. [illegible] שהצורך בהם אינו נהיר גם לממונים.

(המשך בעמוד 9)

יקור הריבית — צעד נוסף במסלול אינפלציוני

העלאת שיעור הריבית ב-66 אחוזים (מ-19% ל-31%) הוא צעד נוסף במדיניות פיחות השקל, המערער את היציבות במקום לבסס אותה. הייקור אינו ב-12 אחוזים או ב-1 אחוז כפי שמנסים לתאר בבנק ישראל. הייקור הוא ב-66 אחוזים. לשם כך יש לזכור כי מדובר במחיר השימוש בכסף. מחיר זה עלה ב-66 אחוזים.

בנק ישראל משחקים עם הריבית כמו פיל בחנות חרסינה. מדינות דנות במשך חודשים אם לשנות את ריבית הפריים ברבע אחוז או בשליש אחוז, ושינויים בגובה של חצי אחוז נחשבים לצעדים דרסטיים המופעלים לאחר לחצים בינלאומיים כבדים. אצלנו משחקים בשיעור הריבית כאילו זה משחק כדורסל. כל אחד זורק שער, המספר הגבוה זוכה.

הריבית היא מחיר הכסף, ומכאן, שניתן להשוות בין מטבעות גם על-פי שיעורי הריבית או שיעורי התשואה. בדיוק כפי שניתן לקבוע שער של נכס או דירה על-פי שיעור שכר-הדירה השנתי.

שיעור הריבית ביורודולר נע בין 6 ל-6.1 אחוז, שערי הליבור בין 6.75 ל-6.5 אחוז. השער ללווה מגיע לכן לכ-7.5 אחוזים. שיעור הריבית היא פי ארבעה — מכאן שמחיר השקל הוא רבע משער הדולר על-פי תשואה. זו הסיבה שבנק ישראל מעריך, כפי שנראה, כי השער הנכון, על-פי תשואה, של החלפת נכס (דולר) בנכס (שקל), הוא 6.40 שקל לדולר. זהו שער אבסורדי, שאינו מוצדק על-פי שום היגיון כלכלי.

העלאת הריבית דומה במהותה לפיחות גבוה שבוצע בשקל. המשמעות היא כי בפער קטן יותר יעדיפו תושבי ישראל להחזיק את כספיהם בדולרים או להמירם בנכסי יבוא אחרים. הצעד מעיד על חוסר האמנה בכוח הכלכלי ומהווה הודאה בחולשת השקל. אם בנק ישראל אינו מאמין ביציבות, אין שום סיבה שהציבור יאמין ביציבות. במיוחד, כאשר בנק ישראל סבור כי היציבות כה רעועה שיש צורך בשיעורי ריבית פי ארבעה מאשר בשוק הדולרי ופי חמישה מאשר בשוק המטבעות האירופאיים או פי 8 מאשר ביין היפני או הפרנק [illegible].

החטא הקדמון

הצעד השגוי שבנק ישראל נקט בהעלאת הריבית נובע מצעד [illegible], שהוא הפיחות. לא שהפיחות מצדיק את שיעור הייקור [illegible]. השיעור נקבע באופן שרירותי על-ידי ויקטור מדינה [illegible] "נסה וטעה". כלומר, קודם נועלים ואחר-כך בודקים איך [illegible] על האשראי במשק. אם וולה טעות, מתקנים אחר-כך. [illegible] כזה מחלקי המשק למות משבץ-לב, אולם שכבים [illegible] ומתכנני המדיניות המוניטארית, הם קורבן הכוחי להשגת [illegible]. גם קובעי המדיניות אינם מכירים במדוייק את היעדים. [illegible] הפיחות והגביר את שיעורי האינפלציה במשק — [illegible] לפחות לארבעה חודשים. בתקווה שבמאי או ביוני [illegible] לחזור לשיעורים הקודמים. אולם הגדלת שיעורי [illegible] הורידה, לדעת בנק ישראל, את המחיר הריאלי של הכסף, [illegible] את המחיר הנומינאלי. כל זה לא הכרחי, כי למשל שכר [illegible] — המחיר עבור שימוש בדירה — הוקפא. אולם בבנק [illegible] לא יכולים לסבול תופעה כמו הקפאת מחירי הכסף, למרות שהוא נמצא בשפע, ולאחרונה הצליח הבנק לגייס סכומים בלתי מבוטלים בשוק ההנפקות ב-4.3 אחוז ריבית.

ייקור ותשומות יצור

הכסף הוא לא רק מוצר צריכה אלא גם תשומת יצור. לכן יקור הכסף דומה מבחינת השפעתו להעלאה כללית של שכר העבודה. במפעלים עתירי הון, ההוצאה על הריבית דומה מאוד מבחינה כמותית להוצאות שכר העבודה. אולם אף במפעלים עתירי עבודה, בהם הריבית מהווה רק 10 אחוז מעלות התוצר והשכר מהווה 50 אחוז — מגיע יקור הריבית ל-6.5 אחוז מעלות המוצר — במקרה זה דומה יקור הריבית לתוספת שכר בשיעור של 13 אחוזים. בנק ישראל היה לוחם נגד כל גורם שהיה רוצה לייקר את השכר ב-13 אחוזים, והוא מצדד בהורדת שכר ובהקטנת עלויות — כל זמן שמדובר בעבודה. אולם יד שמאל פועלת בניגוד ליד ימין: מצד אחד מצדדים בהקטנת העלויות, ואילו מצד שני מייקרים אותן.

ייקור העלויות יתבטא כמובן בהעלאת המחירים ויוסיף נדבך להגברת שיעורי האינפלציה. כאשר בנק ישראל טוען כי מדובר רק ביקור האשראי הצרכני לשוק המקומי, הוא מטעה את הציבור. אין שום הבדל בין אשראי צרכני לייצרני. אם הצרכנים יקנו פחות, היצרנים יצטרכו לממן את החזקת תוספת המלאי שיצרו על-פי תחזיותיהם אודות תנאי השוק ועל-פי המדיניות המוצהרת. לא תמיד ניתן לממש את כל המלאי ביצוא, ומפעלים עשויים להיקלע לקשיים. מאוחר יותר יקצו להם אשראי מוזל למען הצלתם, אך קודם הם חייבים להגיע למעמד של מפעלים במצוקה.

בנק ישראל גם טוען, כי מדובר רק באשראי המהווה כ-16 אחוז בלבד מסל האשראי. אולם המחיר השולי קובע את מחיר המוצר. כל מי שזקוק לאשראי מול יעדיפו להשתמש בכסף זה למתן אשראי יקר, שבו ירוויח את הפרש. פעולה זו עדיפה ליצרן הבוחר מכל השקעה ורווח אפשרי בייצור.

מגרעת נוספת שיש בשינויי המדיניות התכופים היא הרס התכנון והציפיות. הסקטור היצרני נתן אשראי על-פי התנאים שהיו קיימים, בריבית של 40 אחוזים. כעת יעלה לו האשראי 60 אחוזים. הבנקים יגבו ממנו את תוספת המחיר גם על האשראי הקיים. הסקטור הבוחר יאלץ להעמיס על המוצר גם את ההפסד מהשיווק בתקופה הקודמת. כלומר, ההתייקרות הנובעות מהעלאת הריבית עשויה להיות גבוהה יותר מהתוספת הישירה והיא עשויה לכלול גם פיצוי על העבר. פיצוי על הפסדים משינויי המדיניות.

הצעד האחרון של בנק ישראל שוב מעלה את המשק על המעגל האינפלציוני, שממנו קשה היה לרדת. כתוצאה מכך יתברו הציפיות כי במאי או ביוני יוקטנו שיעורי האינפלציה. הבנק המרכזי התאים את המדיניות המוניטארית לשיעורי האינפלציה הגבוהים יותר, וגם הציבור יתאים את עצמו לשיעורי האינפלציה הגבוהים הצפויים. לפני הפיחות ולפני העלאת הריבית לא הורגש לחץ מיוחד על המט"ח, אולם גם לחץ זה עשוי להתחדש ברגע שהציבור יתאים את עצמו לציפיות האינפלציוניות של בנק ישראל.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

המניות ירדו לאור עליית הריבית

[illegible] השוק של המניות החופשיות [illegible] בשליש אחוז ומניות ההסדר ב-0.05% בממוצע. התערבות בנק [illegible] מנעה ירידות תלולות בשעריהן. [illegible] העיקרי של ההיצעים בהן [illegible] ב-9 מיליוני ש"ח. במניות [illegible] רבות מנעו קרנות [illegible] ירידות תלולות בהן, בהיותן [illegible] העיקריות בהיצעים בהן. [illegible] הגדולה ביותר — כ-3.3% — [illegible] אתמול במדד השערים של [illegible]. בשוק איגרות החוב [illegible] השוק של הצמודות למט"ח [illegible] 0.11% בעוד שהצמודות למדד ירדו [illegible] 0.11% בממוצע, בהשפעת "ידיעות [illegible] שמדד ינואר עלה ב"שיעור [illegible]. [illegible] המניות השקיע אתמול הציבור 2 [illegible] ש"ח.

בנק ישראל יציע היום לציבור שתי סדרות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד בערך נקוב כולל של 60 מיליון ש"ח. מזה 40 מיליון ש"ח מסוג "שגיא" ל-5 שנים במחיר מינימום של 94% מע"נ ו-20 מיליון ש"ח מסוג "גליל" ל-10 שנים במחיר מינימום של 90% מע"נ.

הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.58 ל-1.59 ש"ח.

בשוק המניות ירדו אתמול 158 שערים, לעומת 116 שעלו ו-11 שנשארו בלי שינוי. מהם ירדו 27 ב-5% ויותר ו-17 עלו ב-5% ויותר. נרשמו 2 "קונים בלבד" ו-1 "מוכרים בלבד". כ-17 ני"ע היתה הפסקת מסחר.

המחזור בשוק המניות עלה ל-32.3 מיליון ש"ח. מזה 10.6 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר ירדו ב-%: אי די בי רג' — 0.1; אי די בי א' — 0.2; דיסקונט ב' — 0.4; פועלים ש' — 0.1; פועלים מ' — 0.1; כללי — 0.1; מימון סחר 1 — 0.1; מימון סחר 5 — 0.4. לעומתן עלתה ב-0.5% מזרחי מ'. תשואותיהן השנתיות נעו בין 17.03% (אי די בי רג') ל-17.09% (דיסקונט א' והמזרחי ש'), הפועלים ש' ומ' — 17.04%, כלל"ל — 17.07%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו ב-%: אוה"ה — 1.9; הספנות 0.1 — 2.2; הספנות 0.5 — 2.3. לעומתן ירדו ב-%: פי בי — 2.6. בלט ההיצע הגדול במניות הבנק הבינלאומי, שהוריד את שערן ב-5.0% אחרי שפורסמה הידיעה בדבר התפטרות צדיק בינו מדירקטוריון הבנק.

במניות החופשיות עלו ב-%: ניקוב 1 — 10%; (ובעוד שניקוב 5 עלתה ב-12.7%), רוגוזין, טרומאסבסט 5, אלגר מ'. לעומתן ירדו ב-10%: יעסור 1, לומיר, מ.ג.ן 5.

בשוק איגרות החוב הסתכם המחזור ב-6 מיליוני ש"ח. מזה יותר ממיליון ש"ח בסוג "שגיא" ויותר ממיליון ש"ח בסוג "ארמון".

אלחנן הורוביץ

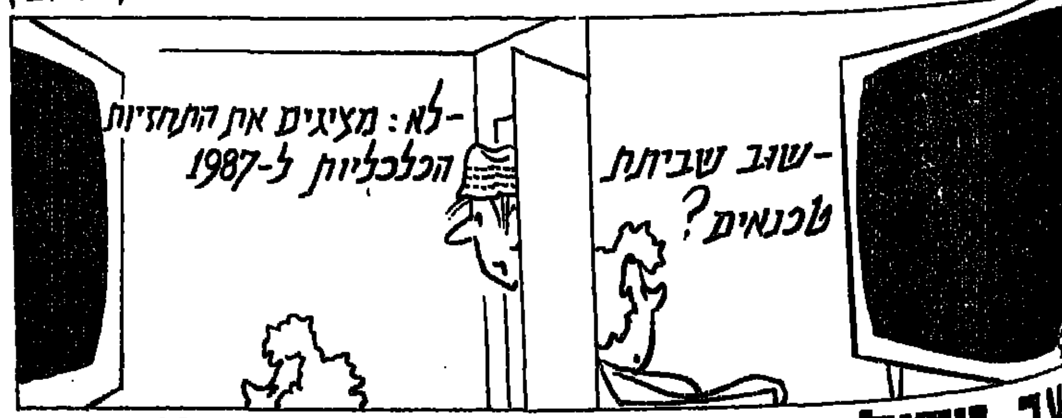

מצב ניהול האגודה אינו תקין דיו

(המשך מעמוד 8)

תיפקודו, אף שהיה לשביעות רצון ועדת הביקורת-מזכירות האגודה, וזאת, מסיבות השמורות עמה, ראתה לנכון מבחינתה להאריך עבודתו, פעמיים. — רק כ-3 חדשים בלבד בכל פעם (דבר שהביאו לחפש אלטרנטיבה, אותה מצא, ודומה כי מטרת המזכירות במדה ולכך כיוונה — תושגה...).

יחד עם/למרות/חרף המצויין ב-49 ההערות דלעיל — לא ניתן לומר כי מי מראשי האגודה לא השקיע כל מרצו ולא עשה ימים כלילות ובמיטב יכולתו למען הפרוייקט וקידומו. נתוסף [illegible]

[illegible]

ביצוע התקציב — תנאי להורדת הריבית

שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, הניח על שולחן הממשלה סקירה על תוצאות פעולות "כוח המשימה הכלכלי".

בתחום ההשקעות מפורטים ארבעה הישגים: חברת הטקסטיל "לימיטר" הקימה בעפולה מפעל לייצור חולצות נשים המעסיק 200 עובדים, ומפעל נוסף לייצור סוודרים מצוי בשלבי הקמה. בימים אלה נוקמת גם חברה לאיתור השקעות בישראל ולגיוס הון בארה"ב. הוקמה גם חברה להשקעות של חברים בכוח המשימה, בשותפות עם "כלל", בהון יסוד של 50 מיליון דולר.

בתחום היצוא מציין יעקבי את החברה ליצוא מוצרי צריכה לרשתות שיווק בארה"ב, בניהולו של מורי לנדר, וחברה אחרת לשיווק מוצרי צריכה ותרופות לרשתות דרגסטורס בארה"ב.

הבנקים לוחצים להעלאה נוספת של הריבית ולהגדלת הנזילות

בחוגים בנקאיים בכירים מתחו אתמול ביקורת על התחייבותו של נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, בסוף השבוע, להוריד בחזרה את הריבית הנומינלית בתוך שלושה חודשים.

אותם חוגים אמרו, כי ההטבה בחובת הנזילות שהנהיג בנק ישראל בשבוע שעבר אינה מספיקה. בנק ישראל הוריד את חובת הנזילות ב-1 אחוז, ובבנקים סבורים שיש להורידה ב-4 אחוז. צעד בנק ישראל אפשר לבנקים לצבור נזילות כדי להתמודד עם יציאת הכספים השבוע, עם תשלומי המע"מ. בבנקים מעריכים, כי היקף פרעונות הנזילות יגיע היום ל-400 מליון ש"ח, ובזכות העילאון הריבית יוכלו הבנקים להתמודד עם הכפיפה המשכלתית הכרוכה בתשלומי המע"מ.

חוגים בנקאיים מצביעים גם על כך, שלמרות העלאת הריבית לא זרמו כספים רבים לפיקדונות השקליים. מצד אחד, לא היתה בריחה משמעותית מיכוון אגרות החוב, ומצד אחר הציבור ממשיך להזרים כספים לשוק המניות ועדיין לא נרשמו בו מימושים גדולים כפי שצפו. כאמור, חוששים אותם חוגים, כי מצב זה עלול להימשך ובכך יישחקו לחלוטין התוצאות שהשיגה העלאת הריבית בשבוע שעבר. בבנקים סבורים שיעדי הציבור להזרים כספים לצריכה מוגברת, בעיקר לקראת חג הפסח, כאשר רשתות השיווק יתגוררו על ניתן אשראי לציבור.

ריבית הנמכו בפיקדונות השקליים הגיעה אתמול ל-32 אחוז לשנה, והיו אף עסקות בריבית של 33 אחוז. לעומת זאת, גם לאחר העלאת הריבית על פקדונות קצרים יותר בפק"מ ותפ"ס, הריבית השנתית בפקדונות אלה במגרה בהרבה אחרי האינפלציה החזויה. על פיקדונות בתפ"ס שבין 1,000 ל-5,000 ש"ח משלמים הבנקים ריבית שנתית של 24-25 אחוז, ועל פיקדונות קטנים מ-1,000 ש"ח משולמת ריבית נמוכה יותר מהריביות הקרדיטוריות על חשבון העו"ש.

אודי נחשון

שביתה בהאפט את האפט

עלולה לסכן הגשות מאזני הבנקים

120 עובדי משרד רואה החשבון "האפט את האפט" פתחו אתמול בשביתה ללא הגבלת זמן. אם השביתה תימשך זמן רב היא עלולה לפגוע בהכנת המאזנים השנתיים של גופים גדולים במשק — ביניהם בנק הפועלים, בנק דיסקונט, סולל בונה, התעשייה האווירית ואחרים.

עובדי "האפט את האפט" טוענים, שההנהלה אינה מוכנה לדון עמם בהסכם השכר ל-86/87, ולאחר שכבר שבתו 5 ימים שביתת אזהרה, לא נותרה בידיהם ברירה אלא לפתוח בשביתה מלאה.

ההחלטה להשבית את המשרד התקבלה ביום חמישי שעבר בכינוס עובדים שנערך בבית ברנר בתל-אביב בחסות מועצת פועלי תל-אביב. אנשי ועד העובדים טוענים, כי עד כה היה להם מגע רק עם אחד מאנשי ההנהלה, מיכאל האפט, אולם הוא נוסע לעתים קרובות לחו"ל. ואף מנהל אחר אינו מוכן לדבר איתם.

אודי נחשון

ירידה של 15% בביקוש לעובדים

בינואר 87' חלה ירידה של כ-15 אחוז בביקוש לעובדים במשק, לעומת דצמבר 86'. כך עולה מסקר של חברת "מנפאואר" לעבודות זמניות, שמתבסס על מלים ושטח במודעות הדרושים בלוחות הגדולים. בסך הכול הוצעו בחודש שעבר בעיתונות כ-17,200 משרות.

ד"ר יצחק פרידמן, מנכ"ל "מנפאואר", מסר כי הירידה בביקוש לעובדים בחודש שעבר ממשיכה זה החודש השני ברציפות והיא מקיפה את כל ענפי הסחר. הירידה הגדולה ביותר נרשמה בביקוש לעובדים במקצועות הטכנולוגיים, וירידות בולטות אחרות נרשמו בביקוש לעובדי יהלומים ובענף שירותי משרד.

אודי נחשון

דו"ח על כוח המשימה נמסר לממשלה

העלאת הריבית על האשראי השקלי החופשי באה על רקע הרחבה גדולה באשראי בנקאי, ובעקבותיו גידול בביקושים במשק, ורצון בנק ישראל לשמור שהריבית הריאלית לא תרד בשניים-שלושה החודשים הבאים. בזמן צפויה עליית מחירים גבוהה יותר מבעבר — כך אמר נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, בוועדת הכספים של הכנסת.

עוד הוסיף הנגיד שריסון תקציב המדינה וביצוע צעדי התוכנית הכלכלית, אשר לוועדת הכספים תפקיד חשוב בעשייתם, יביאו להמשך הורדת הריבית לזמן ארוך, שכבר מתבצעת, ולצמיחת המשק.

הריבית הריאלית על האשראי החופשי בשקלים מגיעה היום לכ-2 אחוז לחודש. אך היא חלה רק על מגזר צר של האשראי הבנקאי, כ-10-15 אחוז בלבד, כאשר הריבית המוצעת על האשראי הבנקאי הכולל נמוכה ומגיעה רק לכ-2.5 אחוז נומינלית לחודש. דבר זה נובע מכך שעל חלק גדול מהאשראי הבנקאי קיימת היום ריבית ריאלית שלילית.

הצעתי לממשלה, אמר הנגיד, דרך שתאפשר הורדת הריבית לטווח קצר, על-ידי העלאה מסוימת בריבית על מגזר האשראי שעליו הריבית הריאלית כיום היא שלילית (האשראי המוכוון), כל זאת, באמצעות הטלת ההיטל של 1 אחוז לשנה על אשראי כמט"ח.

בתשובה לביקורת בעניין הפיחות הכהיד הנגיד, שהסקטור העסקי במשק דרש את הפיחות האחרון על רקע ירידה ברווחיות היצוא שנבעה מעליות שכר חריגות בסקטור זה. הפיחות, אמר, בוצע במסגרת תוכנית כלכלית רחבה.

■ בנק לאומי הוריד אתמול בפעם השנייה תוך שבועיים, את שיעור הריבית בהלוואות לדיור. ההלוואות לדיור לתקופה של עד 5 שנים יהיו בריבית צמודה של 12 אחוז לשנה ולקבוצות משתכנים — 11.75 אחוז לשנה.

לאחר ההורדה הקודמת בשיעור הריבית בבנק לאומי, עדכנו בעקבותיו גם הבנקים האחרים את שיעורי הריבית, ועתה עשויה להתפתח "מלחמת ריבית" בהלוואות לדיור.

העורך הכלכלי: צבי טימור

תיאטרון

כאשר אלוהים מת

„המסע של אמא טאבורי" מאת גורג' טאבורי, בבימוי ג'ק מסינגר, בתיאטרון הקאמרי במה 3.

מאת חנה רוזנטל

בשעה עשר בלילה הגיעה הגברת טאבורי לבית אחותה מרתה למשחק הרמי. היה זה באיחור של שתים עשרה שעות בדיוק. גיסה יוליוס רתח מזעם. אבל בשניסתה להסביר — לא איפשר לה. והיא, שהיתה אשה מנומסת, לא התעקשה. כשנגמר משחק הקלפים התברר שהרוויחה שני פנגה שלושים וחמש. כך שהיו לה כל הסיבות להיות מרוצה.

שתים עשרה השעות הלא מוסברות הן משך ה„מסע של אמא טאבורי" אל המוות ובחזרה ממנו. את המחזה כתב בנה ג'ורג' טאבורי, תרגמה רבקה משולח, ביים ג'ק מסינג'ר וזכה פרס „הבימוי" בפסטיבל עכו האחרון, על עבודתו ב„מזמור לדויד", והוא מועלה ב„קאמרי 3" — צוותא.

ברכת הדרך

ביום קיץ של שנת 44, שנה טובה לבציר המוות, לבשה הגברת טאבורי את שמלתה השחורה הטובה, עם הצווארון הלבן, חבשה את הכובע השחור הטוב, עם פרחי שעווה בשוליים וזוג כפפות לבנות עם טלאי באגודל שמאל — אלוהים נמצא בפרטים הקטנים — ויצאה אל משחק הרמי השבועי. כך מתחיל סיפור המעשה.

אלא שבדרך היא נעצרת על־ידי שני שוטרי חרש בדימוס — לצורך גירוש. הפאשיזם ההונגרי באותו זמן היה חסר כוח אדם ועצבני, מפני שהיו בנמצא יותר יהודים, קומוניסטים, ליברלים, הומואים ופושעים אחרים מאשר שוטרים.

גם מכוניות משטרה לא היו. על כן מועלית גברת טאבורי על חשמלית מספר 6 והיא מצווה לרדת בתחנת הרכבת המערבית, משם יוצאות רכבות הבהמות. עמוסות ביהודים, לאושוויץ, היא המאפייה היהודית בפי העם.

מדוע לא ברחה גם. לאן יכולה יהודיה בת 60, בשמלה שחורה עם טלאי צהוב לברוח אל ידידיה האריים? גברת טאבורי ניתקה את קשריה איתם, כאשר נעצר בעלה על היותו מה שהיה: יהודי ומרקסיסט מן הזרם הרפורמי.

עונת הקומדיות

מן ההתחלה כבר ברור ש„בציר המוות" הזה אין לו דבר עם הטראגיות. שרופי אושוויץ הם לא הקורבן שאחריו תבוא הגאולה. ובאין גאולה — לא תוכל ההסטוריה היהודית הזאת להוסיף טראגדיה למרדי הדרמה. ממילא, הקיץ הוא עונת הקומדיות — ומה שיעלה על הנייר הוא הקומדיה האנושית הדמונית, הבלעגת, המאקברית.

גברת טאבורי הגיעה עד הגבול „התחנה האחרונה אל המוות", אלא שעל רכבת הבהמות הגרמנית, שהיתה יותר נקיה מן ההונגרית, היא כבר לא עלתה. היא נשלחה על־ידי המפקד הגרמני בחזרה להונגריה. הביתה, גם.

היהודים, שפגשה הגברת טאבורי, לא היו קורבנות יפים. הם צעקו, ניבלו את הפה, שאלו שאלות סרק. אחד מהם „סיפור האהבה" שלה — כך קורא לו בנה ג'ורג', בעל אותה מאחור, בתוך כל ההמון הממלא את קרון הבהמות ההונגרי. משאלה לא הירואית אחרונה של הנידון למוות.

„המסע של אמא טאבורי" — בתמונה: רמי ברוך ורונית פורת.

בסימן הצלוב

ג'ורג' טאבורי נולד בהונגריה ב־1914. במלחמת העולם השנייה ישב בלונדון ושמש ככתב צבאי. ב־1970 התיישב בגרמניה המערבית, בה היה במאי, מחזאי ותסריטן. כיום הוא יושב בווינה, ומנהל את אחד התיאטרונים החשובים בעיר. כיצד ניתן להבין זאת אחרי השואה, אביו שנספה, הוויות אמו? נראה לי שגם הדברים שהוא אומר אינם משמשים מענה: „הוויות רדיפה יהודיות אינן בנמצא: פחדינו מציאותיים, הם שוכנים עמוק במעינו...או" אם אנו — היהודים והגרמנים — לא נהיה מסוגלים להתגבר על הקלישאות ועל האיסורים, שכיתסינו ההדדיים (אחרי שואה), ולא נדע לראות אלה את אלה כבני אדם ולא כמושגים מופשטים, אפשר יהיה להסיק שוב את התנורים".

בעולם, שיוצר טאבורי במחזה, יש סיכוי קלוש מאוד לשינוי — עולים בו שני מוטיבים נוצריים, שסותמים על כך את הגולל. האחד — גברת טאבורי החוזרת מן המוות נפרדת מארבעת האלפים ושלושים ההולכים אליו, היא קוראת להם „ילדים", ומדריכה אותם בעצות מעשיות בדרכם למלכות השמים, דרך ארובות אושוויץ — קורבן הילדים לא נרצה. והשני — הקצין הגרמני, שהציל אותה, סיפר לה על הכומר בכפר שלו שהאכיל במיסת יום ראשון את ילדי קהילתו, בדמו ובבשרו המת של יהודי, שנרצח על־ידי באי הכנסיה. הילדים מקיאים את הבשר ואת הדם — קורבנו של ישו נדחה — אין השתתפות במעשה הכפרה שלו. בעולם האבסורד בו מתרחשת שואה — מותו של אלוהים אינו מוטל בספק.

ג'ורג' טאבורי יושב על מקום צליבתו השני של ישו ומשקיף על הגולגלתא — מקום הצליבה הראשון בעיניים מבקרות; אל ישראל הוא לא מגיע.

השתקפות

על הבמה הימפוזית (תפאורה ותלבושות — אדריאן וקס, תאורה — אבי צברי) לוחות פרספקט שקופים יוצרים מבנים של תאים, הנסגרים מאחור במראות. כל מקום ושום מקום. בתוכם יושבים בת־שבע נועם, היא גברת טאבורי המבוגרת, המעלה זכרונות וקרול מרקוביץ בתפקידי האב, הגיס, והקצין הגרמני. לפני המבכים תיבת פרספקט שקופה, בתוכה אבזרי תיאטרון ופיאות, משקפיים למיניהם, אפים בגדלים שונים והשחקנית רונית פורת כבובה, שתהפוך בידי השחקן רמי ברוך, הבן, לאמא טאבורי כפי שהיא מצטיירת בדמיונו.

ההתרחשות, כפי שביים אותה ג'ק מסינג'ר מתנהלת אם כן בשני מסלולים: במציאות „האמיתית" ובמציאות האמנותית. כך שה־זיכרון לובש זמן הווה. יש משהו ברכטיאני בהסתכלות הזאת, שהיא מחד גיסא קרובה מאוד — מלמגים, ומאידך גיסא מנוכרת ומבקרת — מבחוץ. הפער בין שני המסלולים וגם המפגש ביניהם מספקים את האירוניה, את הקומיות המרירה ולפעמים גם את הגרוטסקה המסחירה, שבמצב הקיומי הזה, הבלתי נתפס — השואה.

מבט ראשון

גוף ללא נפש

מאת דורית קידר

פנחס כהן גן מציג ציורים בגאלריה דביר (עד ה־18.2). תערוכה זו, כמו הספר שהוצא לא מזמן ונסקר במדורנו, ממשיכים באותו הליך חשיבה: האדם כאובייקט להסתכלות, להתבוננות. האדם כיציר מבודד בתוך עצמו ובתוך חברת שאר האובייקטים הסובבים אותו. האדם — חפץ, שאינו יכול להגיע לאחרות עם הסובב אותו כי הוא בעצם לא יותר טוב או יותר רע משאר האובייקטים שבעולם.

אין הוא זה שנוצר בצלם אלוהיו, האחרון להיברא בימי הבריאה, החשוב מהיצירים שהחיה והדגה שועבדו לו לרדות בם. אין הוא אלא חפץ, שאפשר אפילו להניחו כתפוח שייבלע — על צלחת כלשהי. הוא סכמאטי, מכאני, מפחיד או מפוחד, הורג ונהרג, שופט ונשפט, צלוב או נושא צלב, מאיים ומאויים.

הציורים שבהם משתמש האמן בצבעוניות יתר יפים במיוחד ותואמים יותר את המדיום הוויזואלי לשמו. כהן גן באובססיביות, בהמ־שכיות, בקנאות משפיל את האדם למיספר, לדבר, לגוף ללא נפש. אולי בגלל שבסופו של דבר הוא מאמין אדוק בייעודו של האדם ושל הנשמה. תערוכה בעלת עניין בגלל החשיבה הבלתי־מתפשרת והשלהוב המושר־קעים בה.

שם חדש — דיתי אלמוג — מופיע בגאלריה בוגרשוב (נעילה ב־26.2). נראה שכור מחצבתה של אמנית זו הנה המדרשה ברמת־השרון. אבל אלמוג ידעה להפיק לקחים נכונים, אולי בגלל חשיבה מתעמקת ורצון לחדור לתוך רזי התחום הציורי לשמו. ישנם במכלול העבודות בצבעוני נופים, פר־ספקטיבה קלאסית, השתקפויות של נופים במים, אבל אלו נקטעים על־ידי יסודות שהם לכאורה חוץ־תמונתיים. יסודות זרים, כמו ריקטים המכסים חלקים מהעבודה, צביעה שלפעמים משלה את הצופה ומחקה את הריקט עצמו, דברים נגלים ודברים מכוסים, ריקט שהוא לא, נוף שהוא לא וציור שהוא כן. נראה שאלמוג אוהבת עד מאוד את אריח ארוך, המשחק באשליות אופטיות וריבוי מריה. רוח רעננה באמנות צעירה.

רוח רעננה אחרת באמנות צעירה היא זו של טובה ברמן, המציגה „מיצג" בגאלריה „הכיכר", ביפו העתיקה. ברמן רוצה … ליחידה אחת תפאורה תיאטרלית, … מיתיים עתיקים ושירה, … בקונוטציות שהן גם, ואולי בראש … אישיות. שירה מפרי עטו של … מרמלשטיין מתלווה למיצג … צבעים נעימים, תינוקים, ילדיים, … צבעים אלו שולטים כאן. … פרקדן על גבן — גם הן … ובקרבתן בובות עץ רוסיות, … נראות כמצבות ואולי כקבריה … לאווירת קינה מוענקים … שהפעם נמשכו, כאמור, בצבעוניות … ותקוותם דווקא, סולמות … ולעלות מחיים למוות. … שנעה בין „כאן" ל„שם" … כיווניות אחרת הקשורה בראשונה — … של הפנים־חוץ. הצופה יכול ולא … דרך המחיצות האשלייתיות … תוך גרעין ההוויה של … הגרעין המסומל אולי בביצה … ראשית דברים ובחוכרה … סופיותם. מיצג בעל מעוף (נעילה ב …).

במשכן לאמנות בחולון … החודש גד לוין ושרה נסים. … שבגלות כאן היא עירוב … טובות ליד עבודות הרבה … ישנו מקום רב ועוברה … להציג כמה שיותר, אך … העבודות. הצבעוניות של גד לוין … למרחבים מסביב. הצעקות … ריק על־מנת לממש את … דווקא הציורים הפיגורטיביים … בעירום). על אף קרבתם … הגרמני — משכנעים הרבה … החיפושים הפורמליים, … מופשט — הבם בלב האמן. … ואם גוף האשה מתיר את … להמשיך בגוף האשה...

רישומיה של שרה נסים … מאשר הציורים בשמן, … לצייר לבנון. אבל גם במקרה … רישומים מצוינים שבהם … הפתח, ניואנסים צבעוניים … וישנם — רחוסים מרי. … בטוב ביותר צריכים … מוצלחות.

קונצרט ראשון

אכזבה

אביבה שלח

קונצרט „האינגליש בראס אנסמבל": פאול ארצ'יבלד וריצ'ארד מרטין — חצוצרות; ג'יימס האוורדי — קרן; דייוויד וויטסון — טרומבון וג'יימס גורלי — טובה). התוכנית: באך — קוראל מתוך „מתיאוס פאסיון"; שוסטקוביץ' — רביעייה מספר 7 אופ' 108; סקרלטי — שלוש סונאטות; מוסיקה דקוביאנית מאת בול, דאולנד, פורד וגיבונס; לוטוסלבסקי — מיני אוברטורה; פנדרצקי — קפריצ'יו לטובה סולו והרגמון — ריקודים לכלי נשיפה. מוזיאון ת"א, 14.2.87.

בביקורם לפני שלוש שנים אהבתי אותם. האלבני בראס אנסמבל, שמם הקודם של האינגליש בראס, היו בבחינת הפתעה נעימה. הם הצליחו להוכיח שגם אנסמבל של כלי מתכת תורקניים עשוי להפיק מוסיקה … ומרתקת כאשר מפעיל אותם צוות … ראויה של כשרון, ותרבות מוסיקלית … למיומנות הטכנית המתחייבת.

הפעם זו היתה אכזבה. … והמוסיקאליות של אז פינו מקומם ל… החנצה ויומרנות. לעומת הרפרטואר … בו התרכז הצוות בביקור הקודם, … הפעם בגלישה לאזורים בהם לא … שלהם נשמע מנוהר, למרות הנסיון … להעניק ליצירותיו מימד של … הרביעיה של שוסטקוביץ' ניטלו … ורגישותה ומה שאירע לסונאטות … של סקרלטי היה פשוט פשע, בחלק … הצוות „בבית" כב"ג הציד של המלך … בול וראויים לציון גם המתיחה … של לוטוסלבסקי והטוקאטה של … לעומתם טוב היו עושים אלו … הקאפריצ'יו של פנדרצקי נפל … המקום אותו יעד לו המלחין.

מוסיקה

ביקור חוזר

מאת מדי שני

תזמורת סימפונית חיפה, מנצח: לי־רים בקנבוריאן; סולן: יהודה חנני, צ'לו. בתכנית: בטהובן: הפתיחה ל„לאונורה" מס. 3; שומן: קונצ'רטו לצ'לו בלה מינור; דבוז'אק: סימפוניה מס. 7 ברה מינור אופ. 70. אודיטוריום חיפה, 7.2.87.

זהו ביקורו של המנצח … ג'יקנבוריאן, … בביקורו הראשון. … שזכתה להצלחה. … של יצירות מוכרות. … [illegible]

טל, פולק ופרדס — זוכי פרס פינקל

מילגות לאמנות הבמה ע"ש השחקן שמעון פינקל יחולקו לראשונה, בחברת מזי־חיים, שלושת הזוכים השנה הם עדה טל, יוסי פולק ויעל פרדס.

הקרן הוקמה בשנת תשמ"ו, ביוזמתה של אגודת ידידי הבימה, עם הגיעו של השחקן שמעון פינקל לגבורות. במטרה לעודד ולטפח את העוסקים בתחום אמנות הבמה. המילגות מוענקות זו הפעם הראשונה והן תחולקנה מדי שנה ביום הולדתו של מר פינקל.

ועד השופטים בראשותו של המחזאי ד"ר דני הורוביץ וחבריה — הגברת אורה גולדנברג, יו"ר אגודת ידידי הבימה וה"ה יובל מסקין, עמרי ניצן ושמואל עומר מטעם התיאטרון הבימה, החליטו להעניק את המילגות:

— לשחקנית עדה טל על תרומתה לתיאטרון, במרוצת שנות פעילותה על במת התיאטרון הלאומי ועל מאמציה להתחדות, העמקת, טיפוח תודעת התיאטרון בקרב תושבי ערי הפיתוח;

— לשחקן יוסי פולק על עיצוב וביצוע מרשים ומגוון של תפקידים בשנת מתן המילגה.

— לתפאורנית יעל פרדס על עבודותיה המרשימות בתחום התפאורה בהפקות „גמר חברבורות" ו„חדר וניה", ובמטרה לעודד כשרונות צעירים בתיאטרון.

תקליט

המזרח קרוב לליבנו

מאת עופר פיר

[illegible]

מאת יוסף שמי

הנגיף המתנחל

The Charlotte Observer

„הטיים" וה„שפיגל" הקדישו כתבות־שער להשתוללות מחלת האיידס. „ניו אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין" מוסר באחד מגליונותיו כי בדיקות הדם השגרתיות לא תמיד מגלות את נוכחות הנגיף או עקבותיו. השבועון הבריטי „נייצ'ר" מסר, כי הנגיף חודר לגוף דרך „המעלות" בתאי „טי" של הלימפוציטים, אך גם בתוך חיידקים. מסתבר שהנגיף חדר אל תוך המקרופאגים, חיידקים החודרים לריאות ואף למוח. החיידק מפריש מתוכו את הנגיף, התוקף את ריקמות המוח והריאות. הנגיף שומר על כושר הריבוי שלו גם בתוך המקרופאגים. מסתבר איפוא, שנגיף האיידס חודר לא רק דרך הדם, אלא גם דרך חיידקים … עוברים מאדם לאדם גם בדרכים אחרות.

„הטיים" מזכיר את המראות משנת 1348, עת פשטה בארצות אירופה מגיפת „המוות השחור", שגרמה למותם של כשליש מהאוכלוסיה. ערים שלמות התרוקנו, בן סירב לגשת אל הוריו, הורה אצל ילדיו. 25 מיליון בני אדם מצאו בה את מותם. אך האיידס, אינו ממהר לקטול את קורבנותיו. בין ההדבקה לבין הופעת המחלה עוברות שנים. והחולה אינו מת ישירות מן הנגיף. הוא מוכרע על־ידי מחלות אחרות, בגלל הרס מערכת החיסון שלו. ההדבקה נעשית במהלך יחסי מין, אך גם על־ידי עירוי דם או שימוש במזרקים מזוהמים. יש … שכבר עשור נעמוד אל מול … של מכת מוות לכעשרה מיליון בני אדם — כך מוהר מזכיר אגודה לשירותי בריאות.

ארגון בריאות עולמי מעריך שיש כבר נשאים באיידס בכ־100 מדינות, אם כי דיווחים הגיעו מ־98 מדינות בלבד. כן מעריכים שיש כ־10 מליון נושאי הנגיף. תוך עשר שנים יגדל המספר פי עשרה. בארה"ב יש כבר 30 אלף חולים ומליון וחצי „מודבקים", הנושאים את המחלה. מכון אפידמיולוגי באטלנטה מסביר כי תוך חמש שנים יגדל מספר החולים לכדי 270 אלף בארצות־הברית לבד, … למספר נפגעי המגיפה הגדולה של השפעת ב־1919. מבין החולים ימותו … בארצות אפריקה המצב חמור עוד יותר.

האיידס מאיים על כלכלתן של מדינות רבות. כבר כיום עולה עזרה רפואית וסיעודית לחולים אשר אינם מבוטחים מיליארדי דולר בשנה. ב־1991 ההוצאה תגיע לכדי 14 מיליארד דולר, וזה לא כולל הפסדים בגלל אבדן כוח עבודה. התחזית קשה כיום מבעבר. … שמבין נושאי הנגיף ילקו באיידס בין 5 ל־10 אחוזים, עכשיו כבר מעריכים כי מבין הנושאים את הנגיף או נמצאו עקבותיו בגופם … למחלה עד 50 אחוזים. הנגועים … סימני מחלה אחרי חמש שנים מרגע ההדבקה.

על חלק מהאפידמיולוגים התחזיות אינן כה „שחורות", לדעתם, בארה"ב אין הסכנה כה גדולה כמו באפריקה. שם האיידס תוקף את כלל האוכלוסיה, בעוד שבארה"ב יש רק קבוצת סיכון — הומוסקסואלים, בי־סקסואלים, מכורים לסמים המשתמשים במזרקים מזוהמים. המחלה פוגעת באוכלוסיה ההטרוסקסואלית המשתמשת בסמים, לרוב היא … בקרב האוכלוסיה ממוצא ספרדי, … ובקרב השחורים.

… מסוימים טוענים כי יש … לאופטימיות. המחלה נתגלתה ב־1981, כבר מצאו את הנגיף הגורם לאיידס, מצאו את גורמי הסיכון, אוכלוסיית הסיכון, שיטה לבדיקת דם ועוד. כרגע יש בידי הרפואה תרופה בשם A.L.T, תכשיר אציטוטימידין, אשר כבר עובר בדיקת ניסוי בשלושת אלפים חולים. התוצאות מכונות „מעודדות". החולים מרגישים הטבה, עולים במשקלם. יש הרגשת רווחה בחיוניותם. תופעות מנטאליות נסוגו במקרים רבים. הבעיה היא שהתרופה גורמת לתופעות לוואי כמו אנמיה ונזק למוח העצמות ויש צורך ליטול אותה כל ארבע שעות. בשל הנזקים הללו נזקקים המטופלים לעירויי דם. תרופה אחרת, בכינוי די.די.סי שייכת לאותו סוג, הגורם לשיבושים בשכפול הנגיף בגוף. הדי.די.סי פחות רעילה. חברת התרופות הופמן־לארוש מקווה לקבל אישור לייצור מלא של התרופה.

יש צורך בתרופה המסלקת מן הגוף את הנגיף ותרופה אחרת, המשקמת את מערכת החיסון של הגוף. המשימה השנייה, שיקום מערכת החיסון, קשה יותר. יש רעיונות של שילוב אחת התרופות הללו עם האינטרפרון אלפא.

במקביל מתקדמים המחקרים בדבר ייצור תכשיר חיסון נגד איידס. יש כבר משהו ממשי, שסוגנו באחת המעבדות של סאן־פרנציסקו, שיקבל אישור לניסוי עוד השנה. כדי לעקוף את המכשול הנובע מהמוטאציות של „העטיפה" של הנגיף, מחפשים קטעי עטיפה פחות משתנים, או את החלבון שבפנים הנגיף. אופטימיסטים מעריכים כי כבר ב־1990 תהיה בידי הרופאים זריקת חיסון נגד איידס. עד אז אין דרך אחרת, אלא לשמור על כללי הזהירות, למנוע הידבקות.

ההסברה נותנת את אותותיה. יש כבר תוצאות מעודדות. למשל, ירד שיעור הנגועים בקרב ה„עליזים" בסאן־פרנציסקו. באמסטרדם העניקו לכל המכורים לסמים מחטים לזריקות חינם אין כסף, וכך צמצמו את אחוז הנדבקים.

האיידס משבש את עבודתן של חברות ביטוח. למעלה מ־90 אחוזים מהחברות סירבו לבטח אנשים שבדמם נמצאו אנטיגנים לנגיף. חברות רבות כבר דורשות בדיקות מקדימות מאנשים השייכים לאוכלוסיית סיכון. בשל בעיות ביטוח בריאות הציע קונרי הקמת קרן בכל מדינה ממדינות ארה"ב, שתממן עזרה רפואית וסעד לחולי איידס.

כבר כעת יש דיון בהנהגת תקנון, המתנה אישור נישואין בבדיקת איידס. כאן בודקים הצעה לבצע בדיקה לנשים הרות. אין ספק, האיידס משנה את כל ההרגלים ודפוסי ההתנהגות של האמריקנים.

לזרז או לא לזרז?

מה לעשות כשהאשה מגיעה לשבוע הד־42 להריונה? האם יש להחיש את הלידה, או אולי מוטב לעקוב אחרי האשה ההרה ולא להתערב התערבות פעילה?

הריון ממושך — הנמשך מעבר לשבוע הד־42, שכיחותו כ־10 אחוזים, כאשר אורך ההריון נמדד לפי המחזור החודשי האחרון. גם כאשר המדד הינו האולטרה־סאונד, השכיחות היא כ־6 אחוזים.

לפעמים פשוט יש לאשה טעות בחשבון, ולמעשה ההריון אינו ארוך מהרגיל. במקרים אחרים ההריון אכן ארוך מהרגיל, אך זאת משום שהעובר עדיין אינו בשל. בקבוצה השלישית של מקרים העובר בשל, אך מתפתחת סינדרום של „סתבת", בלעז „פוסט טרם". העובר נתון במצב של מצוקה, העלול גם להביא למותו. אך הניסיון לגרום ללידה במקרה של התמהמהות התהליך הטיבעי, על־ידי ניתוח קיסרי, כרוך אף הוא בסיכון גבוה.

לינדה קרדווף ואחרים מבית־החולים קינגסקול שבלונדון ניסו להשוות את הסיכונים שבאיחור תהליך הלידה מול הסיכון שבהתערבות להחשת הלידה אצל נשים שעברו את השבוע הד־42 בהריונן ללא לידה טבעית. הם בדקו כ־400 נשים לאחר סיום הלידה. חציין עברו את הלידה ללא שום התערבות, החצי האחר קיבל טיפול להחשה. 80 אחוזים מהנשים שהמשיכו בהריונן ללא התערבות ילדו ספונטאנית, השאר עבר טיפול „האצה" או ניתוח קיסרי. לא נמצא שום הבדל בתמותה במהלך הלידה בין שתי הקבוצות. בקבוצה שעברה טיפול להאצת הלידה נרשמה שכיחות גבוהה במקצת של מצוקת העובר. הדימיון בין שתי הקבוצות, מסכם בעל הסקירה ב„בריטיש מדיקל ג'ורנל", מוכיח כי אין צורך לבצע אינדוקציה של הלידה בשבוע הד־42 של ההריון. מעקב אחרי הנשים והעוברים מראה כי רובן הגדול יולדות באופן ספונטאני וללא סיבוכים מיוחדים.

מכון לשיזוף

מכון שוודראוי, ראשון מסוגו במדינה, החל לפעול בבית הרופא בתל־אביב וכן בירושלים. המכון מציע „חבילת" … של כל הגוף או רק של הפנים. … לכל מי שרוצה … ואין לו פנאי לנסוע … [illegible]

הטיפול בתרופה.

השיטה שמציע המכון באה במקום קרינה ותרופה במשולב. הציוד שבמכון חזק מזה שבמתקנים המשמשים בבתי־חולים, לפיכך אין צורך בתרופה. הטיפול שמציע המכון מועיל ל־75 אחוזים מחולי הפסוריאזיס. אפשר כמובן לטפל במחלה זו במרחצאות ים המלח.

במפגש עם כתבים טענו נציגי המכון, כי פעילותם אושרה על־ידי משרד הבריאות.

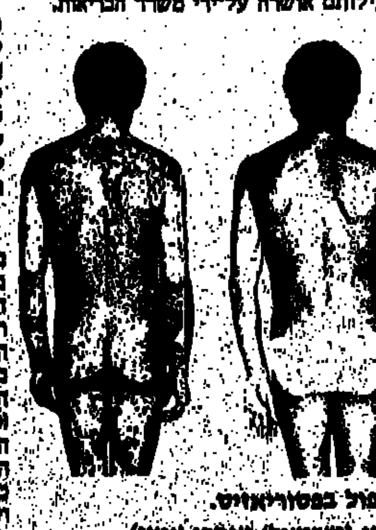

טיפול בפסוריאזיס. לפני (משמאל) ואחרי (מימין)

ויטאמינים אנטי־סרטניים

האם מזון רווי בוויטאמינים ובמינרלים פועל למניעת סרטן בריאה? באחרונה נמצא קשר בזה. נמצא כי בתנאי מעבדה מסוגל ויטאמין איי לעכב הופעת הסרטן. … [illegible]

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומי

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מספר כס/1/15/ב'" ביחד עם התשריט המצורף אליו. עקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד מאיזור חקלאי מאיזור מגורים ב' ולדרך משולבת. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית השינוי: גוש 7604 חלקה 4 חלק מחלקות 3, 8, 9, 11, 13 — 18, שכונת קפלן.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין ובכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פירוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון

ת.ב. 1241

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בנייה על חלקה 95 בגוש 6021 רח' השיטה מס' 3 חולון, הכוללת מתן הקלה בהקמת גדר בגובה 2 מ' בנייה במקום גדר בגובה 0.80 ס"מ בנייה ו־120 מ' מרשה.

החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ג' 1. את התוכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58, בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

ידוע לי, כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהוה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

כהן אושר, השיטה 3, חולון

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה
נס־ציונה

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה נס־ציונה בקשה להקלה באזור בנייה בחלקה 41 בגוש 3843. החלקה נמצאת באזור מגורים ב', בו מותר לבנות בהתאם לתכנית המותאר (נס/1/1) בניין בן 4 קומות + קומת גג, סה"כ 115%. ה"ה טוביאנדאביר מבקשים להתיר תוספת של 171.60 מ"ר בסה"כ הקומות המהווה הקלה של 11% משטח החלקה.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה בתוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו.

לאחר מועד זה, תובא כל התנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בוועדה המקומית לתכנון ולבנייה והיא תחליט בעניין.

ניסן קרוססקי, ראש המועצה המקומית — נס־ציונה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

[illegible]

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„מבוא העמקים"
הודעה

לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה בקשה לתוספת מגורים בגוש … חלקה … יחידה 3, כנא. מהות הבקשה: … מרווחים מהגבולות. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה יוכל להגישה לועדה תוך 15 יום ביום פרסום הודעה זו.

[illegible], יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
ראשון־לציון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר הנקרא: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רצ/1/1/2". ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6096 חלק מגושים 6097 וחלק מגוש 3946. עיקרי הוראות שינוי התכנית: הקטנת צפיפות מגורים, הגדלת אזור תעשיה, קביעת אזור מגורים מיוחד, קביעת שטחים למסחר, קביעת שטחים לרווחה ציבורית.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3289 התשמ"ו עמ' 1141 ובעתון בוקר „על המשמר" מתאריך 17.12.85 ובעתון ערב „מעריב" מתאריך 23.12.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף „הצפה" מתאריך 16.12.85, בשפה העברית. שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, במשרדי הועדה המחוזית האמורה, וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שריע, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

מרחב תיכנון מקומי
השומרון

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התיכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי הוגשה בקשה שמספרה ד' 1908 על־ידי מר גוי כליכפלד מגרש 514 כשטת ש/22 שבאישורה יש משום הקלה לעניין אחוזי בניה (6% מעל המותר) ומידרגה צדדי 2.70 מ' — קיר ללא פתחים.

התנגדות מנומקת בכתב אשר להגיש תוך 14 יום מפירסום הודעה זו לוועדה המקומית השומרון (ת.ד. 58 זכרון־יעקב — 30950).

11.2.87

שלום ברזילי
יו"ר הוועדה המקומית השומרון

תנוה מפעלי מתכת בע"מ
ניתנת בזאת הודעה על
כינוס אסיפת נושים
של החברה ב־16.3.87, בשעה 16.00, ברח' לוינסקי 87 א' (במשרד רו"ח יראל) לצורך מינוי מפרק לחברה.

בפקודת מועצת המנהלים
אלימלך שקלאר

מרחב תכנון מקומי
עירון — ואדי עארה

[illegible]

מ. מסארווה, יו"ר הועדה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
בת־ים

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים בקשה למתן הקלת בניה על חלקה מס' 175 בגוש 7130 הנמצאת ברחוב בן ציון ישראל 15.

לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור … להקמת בנין ציבורי. מבקשים להתיר תוספת … שמטרתה לא יעלה על המתווה של המבנה הקיים.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום, מיום פרסום הודעה זו.

אהוד קינמון, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — בת־ים

מרחב תכנון מקומי
„שורקות"
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

בהתאם לסעיף 149 — הרינו מודיעים בזאת, כי הוגשה לועדה המקומית „שורקות" בקשה למתן הקלה בגוש 5012 מגרש 15 — מישר.

מהות ההקלה: הוספת יחד דיור למשק … 4% בניה במסגרת …

כל מי שיש לו התנגדות …, רשאי להגיש התנגדות מנומקת בכתב תוך 14 יום מפרסום הודעה זו, למשרדי הועדה המקומית שורקות, דואר גבעת ברנר 60948.

צבי ברק
יו"ר הועדה המקומית שורקות

יצחק שניאור: בית"ר ירושלים תהיה אלופה

המטרה היא לנצח לא להפסיד — לא שווה...

מאת יצחק ויסהוף

יצחק שניאור, מאמן בני־יהודה תל־אביב, חגג בשבת, עם חניכיו, 17 משחקי־ליגה רצופים ללא הפסד. בני יהודה שברה שיא ישראלי בן 20 שנה.

עובדה זו לא מרשימה את שניאור. המאמן הוותיק שולח אצבע מאשימה כלפי כלי התקשורת העושים עניין מעובדה שולית זו. „כשעולים לכר־הדשא לא עושים חשבונות; לשחקנים אין פחד להפסיד, רק התקשורת עושה מכך עניין. נעצר אמרתי שהלוואי שהיינו מפסידים משחק אחד, ובמקום שלוש־שלוש תוצאות תיקו היינו מנצחים. אני בטוח כי היינו נראים אחרת בטבלה".

שניאור מוסיף כי קבוצתו לא נועדה לתואר האליפות: „בני־יהודה לא יכולים לדבר השנה. בעונה הבאה, בתוספת שני שחקני־חיזוק בקישור ובהתקפה, ברמה גבוהה, תוכל להחזיק לכח. במידה שתמשיך להתכנס על תוצרת־בית התוצאות יבואו רק בעוד כתיים־שלוש".

אם כך, בית"ר ירושלים היא האלופה החדשה שלנו?

● שניאור: בית"ר תהיה אלופה; חשבתי על כך מזמן; אף אחד לא רצה להגיד את זה. כולם קיוו שיקרה איזה נס; שקבוצה תתחיל לנצח ובית"ר רק תפסיד, ואז יאמרו: „איזה טיפש הוא שאמר שבית"ר אלופה". כיום, לאור היכולת שלה היא תהיה אלופה. כשאני אומר שבני־יהודה לא יזכו אומרים לי: „אתה צנוע". אני לא צנוע, אני ריאלי.

מה עושה את בית"ר ירושלים לטובה בליגה?

● שניאור: העוצמה שבית"ר נמצאת עם הרכב זהה מספר שנים, הצליחה לטפח שחקנים צעירים, בני 18, ויצרה מהם כוכבים — עושה את הקבוצה לגדולה. כמו־כן ביצעה חיזוק הגג, עם שלמה שירזי וגרי הורמולה. שירזי — מגן מצויין; לא פחות טוב האנגלי, בעל חוש־ריח לשערים. תוסיף להם את שני הכוכבים הגדולים של הכדורגל הישראלי, מלמיליאן ואוחנה, ויש לך קבוצה טובה. בית"ר הוכיחה כי ניתן לשלב כוכבים בקבוצה אחת מאוזנת ויעילה.

האם יש קבוצות אחרות שאתה יכול לציין בליגה?

● שניאור: ראיתי את מכבי ת"א בכמה משחקים בעת האחרונה. יש לקבוצה פוטנציאל שלא נוצל. אני מתעקש ככר ארבע־חמש שנים שיש לקבוצה יתרונות בלתי־רגילים. אלון נתן, מנשה שמעונוב, מיקי כהן. ארז לולו ושחקנים נוספים הם מהטובים שיש בכדורגל הישראלי. כשהגיע שמעון שנהר למכבי ת"א טען שלא מצא צעירים. כיום לפתע גילה אותם. בעבר דיכא אותם, וכיום נותן להם לשחק. פתאום הוא נהיה מגלה־כשרונות. הצעירים של מכבי ת"א טובים יותר מכל שחקני רכש שבאו לקבוצה. אלון נתן יהיה אחד הכוכבים הגדולים של הכדורגל הישראלי. אני אומר את זה בבטחון. לצעירי מכבי ת"א יש את היכולת לעשות את הקבוצה גדולה. אני גידלתי אותם והאמנתי בהם. אני מקווה שאחרים לא יקלקלו. יש על מי לסמוך במכבי ת"א.

האם יש קבוצות נוספות?

● שניאור: גם הפועל ת"א ומכבי חיפה קבוצות טובות. למכבי חיפה יש צעירים מוכשרים, כמו קלינגר וליאור רוזנטל; יש לה עתיד ורוד. אני סומך על שלמה שרף.

מכבי ת"א – בית"ר ת"א 88:122 בפתיחות הפליי־אוף

בקושי זה היה אימון לאלופה לפני המשחק במילאנו

כדורסל

מאת אורי שטינבך

בין חצי־הגמר בגביע מול מכבי חיפה, לבין המשחק ביום חמישי באיטליה נגד טרסר מילאנו חלפה אמש מכבי ת"א על המשוכה הראשונה שלה בפלייאוף וקצרה נצחון חד וחלק — 88:122 על בית"ר ת"א.

מי מבין 300 הצופים, שנקבצו אמש בהיכל־הספורט ביד־אליהו, שציפה לחזות במשחק מעניין, מותח, ואולי גם צמוד, התברר לאחר עשר דקות.

עד אז היתה עדיין מכבי ת"א במהלך ראשון. דורון ג'מצ'י טרם הסתדר עם השמירה על מלך־הסלים של הליגה, רון דייויס, וצבר בדקות אלו ארבע עבירות אישיות, אבל אז נכנסה מכבי ת"א להילוך שני והחלה מקריילה את הפער. מכאן היה זה משחק חתול־ועכבר. בית"ר רק ניסתה לרדת בסיום מנוצחת בהפרש מינימאלי.

שחקני האלופה ידעו להכליט מרי כמה דקות כוכב אחר בשורותיהם. במחצית הראשונה היו אלה קווין מאגי, שקלע את כל 24 נקודותיו במחצית זו, יחד עם מיקי ברקוביץ והארוי לאסוף, שדייקו בזריקות. אחרי השריקה למחצית השנייה בלט לי ג'ונסון מתחת לסלים והוסיף 17 נקודות, חליקן בהטבעות מרהיבות. גם דורון ג'מצ'י וגרג קורנליוס ניצלו יציאות מהירות להתקפות מתפרצות, שהפכו לסלים קלים.

בדקות הסיום זכו שחקני־הספסל של שתי הקבוצות לטעום מעט את טעמו של המאבק. כשהמשחק היה גמור חזינו בסלים נאים של אבי שילר.

בבית"ר שבה את העין משחקו של רון דייויס, שקלע 41 נקודות.

מכבי ת"א פתחה — 2:6 (1) ו־11:11 (5), לפני שבית"ר הוליכה — 17:18 (8). מכבי ת"א נטלה שוב את היתרון והחל מהדקה ה־10 החלה בבריחה הגדולה — 24:34 (12), 34:48 (17) ו־46:62 במחצית.

כך גם במחצית השנייה — 56:71 (25), 58:80 (28), 67:86 (31). ומכאן 12 נקודות ללא־מענה — 67:98 (34), וכסיום — 88:122.

שפטו: מנשה הרמן ודני בורנשטיין.

* קלעו למכבי ת"א: ג'ונסון 32; מאגי 24; ג'מצ'י 20; קורנליוס 13; ברקוביץ 10; לאסוף 8; שילר 7; אריאסטר 4; ליפין 2 ואורדיטי 2.

* קלעו לבית"ר ת"א: דייויס 41; ג'ונס 17; חזוז 10; הבארד 5; קלדאס 4; ויסמן 3 ומוסקוביץ 2.

הפועל ת"א: תעלומות לאורגי

מאת יצחק ויסהוף

מייק לארגי הכוכב הפועל ת"א ייצא היום עם חבריו לקבוצה להגליל־העליון. לנצחון הראשון בשלב רבע־הגמר בפליי־אוף נגד הקבוצה המקומית.

לארגי, שנבדק אמש ע"י רופא הקבוצה, ד"ר אמנון ישראלי, שבחן את כשירותו של הכדורסלן, שעבר ניתוח בגבו והחל להתאמן רק שלשום, מסר את תנחיותיו למאמן הקבוצה, משה ויינקרנץ.

בהפועל ת"א תבענו אופטימיות זהירה לגבי שיתופו של לארגי במשחק הערב.

נראה כי המאמן ויינקרנץ יעדיף לשמור את לארגי למשחק התמלין בשבוע הבא בת"א. לארגי לא התאמן כשלושה חודשים. אולם גורמים שונים בקבוצה אמרו כי לא יופתעו אם השחקן יטול חלק במשחק כבר הערב.

ארמלי, אקהויז ונסים כהן לא ישחקו נגד צ. אירלנד

כדורגל

מאת ראובן חנניה

שלושה כדורגלנים ותיקים, שהופיעו בשנים האחרונות בקביעות בנבחרת הלאומית של ישראל, לא נכללים בין הי"8 שסירסם אתמול המאמן הלאומי מיליינקו מיחיין לקראת המשחק הבין־ארצי מחר־תיים באיצטדיון ברמת־גן נגד צפון־אירלנד. השלושה: זאהי ארמלי, יעקב אקהויז ונסים כהן.

המאמן הלאומי העדיף צעירים לאחר שויתר גם על השלושה: רוני רוזנטל, המשחק בכרייז' הבלגית; מוטי איזניר, המופיע בדורה ההולנדית ודרור פיונטי.

בין הצעירים שזומנו לסגל בן 18 הכדורגלנים: אבי כהן מבית"ר ירושלים; ניר קלינגר ממכבי חיפה; ליאור רוזנטל ממכבי חיפה; אלי דרייקס ממכבי ת"א ומשה איזנברג מבני־יהודה ת"א.

הי"18 הם: ● שוערים: אבי רן, בוני גינצבורג; ● מגינים ובלמים: איתן אהרוני, ציון מרילי, אבי כהן (מכבי ת"א), אבי כהן (בית"ר ירושלים), ניר קלינגר, מנשה שמעונוב, אפרים דוידי, ליאור רוזנטל. ● קשרים: משה סיני, רניאל בראיילובסקי, אורי מלמיליאן, אייל בגלייבטר. ● חלוצים: אלי אוחנה, אלי יאני, אלי דרייקס ומשה איזנברג.

הסגל הלאומי יתכנס מחר בשפיים ויקיים אימון יחיד לקראת המשחק עם צפון־אירלנד.

נבחרת הכדורגל של צפון־אירלנד תנחת בישראל הערב ב־9.55.

מקריי לפני בן ג'ונסון וקארל לואיס ב־55 מטר

שיא בהליכה למרחק 1500 מטר קבע באיסטר ראורסירד, ארה"ב. האמריקני טוב לואיס, בזמן של 5:17.17 דקות. הוא שיפר את השיא הקודם — 5:22.70 דקות — של האוסטרי מרטין טופורק מלפני ארבע שנים.

בריצת 55 מטר ניצח במפתיע האמריקני לי מקריי בזמן 6.04 שניות, כהקדימו כמאית את השיאן העולמי הקנדי בן ג'ונסון ואת האלוף האולימפי, קרל לואיס — 6.09 שניות.

האלוף האולימפי ב־110 מטר משוכות רוג'ר קינגדום מארה"ב, סיים חמישי ב־55 מטר משוכות. המנצח גרג פוסטר — 7.01 שניות.

● הרץ הסובייטי איגור לוטורייב שיפר במוסקבה ב־58 מאיות את שיאו של הבריטי סבסטיאן קו, ממארס 1983, כשעבר 1000 מטר, בזמן של 2:18.0 דקות.

● אלוף העולם באיגרוף במשקל תת־כבד מטעם ההתאחדות העולמית, האמריקני אבינדר הוליפילד, בן ה־24, שמר על תוארו ברינו, נבארה. כשהכניע בנוקאאוט בסיבוב השביעי, את בן־ארצו הנרי טילמאן. מעניין לציין, שטילמאן, בן ה־26, נטל את מדליית־הזהב האולימפית במשקל כבד, בעוד שהוליפילד סיים שלישי, במשקל כבדקל.

אדברג ניצח את קונורס

השבדי סטפן אדברג זכה פעם שנייה באליפות האולמות בטניס בארה"ב כשגבר בגמר בממפיס, טנסי, על האמריקני ג'ימי קונורס — 3:6, 1:2.

במערכה השנייה נפל קונורס, נפגע בברכו וכל הטיפולים כדי להחזירו לכשירות לא נשאו פרי. הטניסאי הוותיק לא היה מסוגל לשוב ולשחק.

במשחקי חצי־הגמר, אור לאתמול, גבר קונורס על השבדי מיכאל פרנפורש, המדורג שלישי — 7:6, 5:7, 3:6, ואדברג ניצח את אלוף אשתיקד והמדורג רביעי, האמריקני ברד גילברט — 6:4, 6:7.

● הפתעה היתה בחצי־גמר טורניר הטניס הנשי בסאן פרנציסקו. כאשר האמריקנית שחומת־העור, זינה גאריסון, גברה על הצ'כית חנה מנדליקובה, המדורגת ראשונה — 5:7, 6:4, 2:6. בגמר תשחק גאריסון מול מערב גרמניה, סילביה האניקה, שניצחה במפתיע את האמריקנית קיטי רינאלדי — 6:1, 3:6, 2:6.

משחקים מסקרנים בנתניה ובכפר־גלעדי — הערב בפליי־אוף

שלושת המשחקים הנוספים ברבע־הגמר בפליי־אוף בכדורסל ייערכו הערב ב־8. הביתיות מקנה יתרון לשלוש הקבוצות המארחות, שגילו עדיפות על יריבותיהן בדירוג בליגה הלאומית.

המשחק המעניין בין השלושה יהיה בנתניה, כשקבוצת אליצור נתניה תארח את מכבי חיפה. שתי הקבוצות נוצחו ביום חמישי בחצי־הגמר בגביע־המדינה: אליצור נתניה, במאבק שקול, ע"י הפועל הגליל־העליון (84:82), ומכבי חיפה, במשחק שאפתני ע"י מכבי ת"א (79:72). הערב תנסה כל אחת מהן להתאושש. לאליצור נתניה יש אמנם עדיפות ביתית. אולם החיפנים מסוגלים להתעלות ולאיים על יריביהם.

משחק מעניין יהיה בכפר־גלעדי בין קבוצות הפועל הגליל־העליון והפועל ת"א. שחקני הגליל, עם בטחון רב לאחר עלייתם לגמר הגביע, ישתדלו לנצל את ביתיותם ולהכניע את הפועל ת"א כפעם השלישית, כמו שעשו בשני משחקי הליגה (79:90 ו־77:87). סיכוייהם לכך טובים. אם־כי לאוזאן מרסר וחבריו לא יוותרו בקלות. בעונה שעברה הריחו התל־אביבים את יריביהם בקרב רדמטי והסכפר בכפר־גלעדי (ראה גם משבצת).

קבוצת הפועל חולון, שגילתה כושר מעולה בסיום הליגה, תארח באולמה — עם סיכויים טובים — את הפועל חיפה. שוינקה ב„פיניש" מצויין לפליי־אוף. קשה לחזות הפתעה במשחק זה.

> **מהנדס ממעלות קבע שיא בטוטו: יותר מחצי מיליון דולאר!**
> (ראה עמוד ראשון)

לאחר נצחון 88:94 בנהריה רוס וקרטר העלו את מכבי נתניה ללאומית

מאת יוסף גלזר

כדורסלני מכבי נתניה הבטיחו אמש, כמעט סופית, את עלייתם ההיסטורית לליגה הלאומית כשגברו במאבק הצמרת בליגה הארצית על יריבתה היחידה על כרטיס העליה, הפועל נהריה — 88:94. לאחר 44:45 לנהריה במחצית.

דייויד רוס, עם 36 נקודות, בהם 5 סלי 3 נקודות, ומייק קרטר, עם 31 נקודות, סחפו את קבוצתם לנצחון בתוספת רוח לחימה שהפגינו חבריהם הישראלים.

נהריה, בעידוד קולני של 1000 צופים, נראתה במחצית הראשונה „בשלה" לנצחון כשהוליכה 29:40 בדקה הי"18, אולם עד להפסקה צימקה נתניה ל־44:45. מסל של רוס מעשרה מטר בשניית הסיום.

לאחר ההפסקה רכשה נתניה יתרון — 50:55, 54:65 ו־63:68 בדקה הי"29. כאן ביצע קרטר עבירה רביעית ונהריה ניצלה את החלפתו כדי להוליך בפעם האחרונה — 74:76, אולם הסיום היה שייך לרוס וקרטר שקבעו — 88:94, ודרבי נתנייתי היסטורי בליגה הלאומית.

מאות צופים, בהם בעלי כרטיסים, נותרו מחוץ לאולם, ורק מעטים מאוהדי נתניה הצליחו לחזות בנצחון קבוצתם. אפילו מזכיר הפועל נהריה, וילי ראושניין, שהגיע הישר מחו"ל, הצליח להיכנס לאולם רק בדקת הסיום...

שפטו, מעולה, רוד דגן ונפתלי עובדיה.

קלעו למכבי נתניה: רוס 36; קרטר 31; כספי 10; עמר 6; רייז 5; קופמן 4 ודוברייש 2.

קלעו להפועל נהריה: י. דור 21; רוקח 18; סופר 15; וקנין 12; דוברבני 12; גולדשטיין 8 ושטרן 2.

שאר התוצאות בצפון: מכבי כרמיאל — הפועל עמק־הירדן 81:100; מכבי קרית־מוצקין — מכבי חדרה 65:88; הפועל בקעת בית־שאן — הפועל עין־דור/תבור 71:82 (יוסי נחום מבקעת בית־שאן קלע 35 נקודות, תשעה סלי 3).

מכבי ראשל"צ – קרית־אונו 68:76

בליגה הארצית, דרום, גברה מכבי ראשל"צ במשחק־צמרת על אליצור קרית־אונו — 68:76, במאבק מיער והדוק. לאחר 30:38 במחצית.

יואל כהן קלע 35 נקודות לראשל"צ וחנן קרן 18 לקרית־אונו.

שאר התוצאות בדרום: הפועל נען — מכבי ירושלים 65:68 (יריב גינדין קלע 17 נקודות לנען); מכבי דרום ת"א — מכבי פ"ת 101:119 (מוטי בנדור קלע 39 נקודות לדרום, מהם שישה סלי 3); הפועל גבעתיים — אליצור ת"א/פ"ת 78:90.

הפועל קרית־גת — בית"ר ירושלים 68:64.

נקבעו העולות לרבע־הגמר באליפות בתי־הספר בכדורסל

מאת יוסי פנטילט

קריית־אונו וסביבתה הוצפו אתמול במאות כדורסלנים צעירים מכל רחבי הארץ שנטלו חלק בשלב שמינית־הגמר באליפות בתי־הספר העל־יסודיים. היום ייערכו משחקי רבע־הגמר וחצי־הגמר.

● בנים, בית א': מקיף רמת־גן — המלפרב ירושלים 42:80; בליך רמת־גן — הוד־השרון 54:99; מקיף ג' באר־שבע — בגרות ירושלים 53.67.

בית ב': בן־גוריון עפולה — תיכון הוד־השרון 58:72; בן־גוריון נתניה — גן־שמואל 52:56; גב"ל — מוסינזון הוד־השרון [illegible].

בית ג': בליך רמת־גן — בן־צבי עמק־חפר 50:66; בליך ר"ג — ליגת חיפה 54:68; בסמת חיפה — קריית־עמק־חפר 53:69.

בית ד': אורט קרית־ביאליק — אורט ת"א 45:86; אורט קריית־ביאליק — מקיף נהריה 57:73; עירוני א' ת"א — מקיף נהריה 46:58.

● בנות, בית א': עירוני א' ת"א — מקיף יהוד 21:62; עירוני ג' ירושלים — עירוני א' יהוד 33:56; עירוני גף ירושלים [illegible].

● בית ב': בן־צבי קרית־אונו — ירמרדכי 26.70; בן־צבי קרית־אונו — עירוני ה' חיפה 23:59; עירוני ה' חיפה — [illegible].

בית ג': ביתיירח — שב"צ בגליל 24:49; ביתיירח — רעננה 39:43; רעננה — שב"צ 41:51.

בית ד': חוף־הכרמל — ראשל"צ 26:54; חוף־הכרמל — מקיף 26:67; מקיף — רמת־השרון [illegible].

במשחק בבית עלומים חזה המאמן הלאומי צבי שרף.

> ### שיא צופים בדטרויט
> שיא צופים נקבע אור לאתמול בדטרויט בליגת הא.ן.בי.אי. כאשר 52.745 צופים נדחסו לאולם, כדי לראות בנצחון הקבוצה המקומית על פילדלפיה־76 — 107:125.
> השיא הקודם, שנקבע אשתקד — 44.180 צופים — היה גם הוא במיפגש בין שתי קבוצות אלה.
> תוצאות נוספות: שיקאגו בולס — ניו־יורק ניקס 108:112; דאלאס — לוס־אנג'לס קליפרס 107:138; מילווקי באקס—יוסטון 95:108; סקרא־מנטו קינגס–ואשינגטון בולטס 111:136; גולדן־סטייט — אטלנטה 96:103.

ריאל מדריד — ברצלונה 99:100

סל של 3 נקודות מידי הסובייטי־ספרדי ברויקוב בשנייה האחרונה הביא אמש נצחון יוקרה לריאל מדריד על יריבתה הגדולה, ברצלונה — 99:100.

המשחק היה בליגה הספרדית בכדורסל.

נצחון לאורתז

אלופת הכדורסל הצרפתית, אורתז, שתשחק בשבוע הבא בתל־אביב נגד מכבי ת"א, בבית־הגמר בגביע אירופה לאלופות, ניצחה בליגה את טנ יר — 61:76.

גם טרינידאד פרשה

גם טרינידאד־טובאגו פרשה מאליפות העולם בטניס־שולחן שתיפתח מחרתיים בניו־דלהי.

באליפות הי"39 ישתתפו 62 נבחרות גברים ו־53 נשים.

[illegible] בדקות [illegible] הפתעות

הטבלה הלאומית (לאחר 16 מחזורים)

1.	הפועל ראשל"צ	308"347	27
2.	מכבי ראשל"צ	286"387	26
3.	הפועל פ"ת	280"351	24
4.	הפועל ר"ג	301"340	23
5.	אודים ר"ג	319"353	20
6.	מכבי נתניה	331"312	16
7.	מכבי רחובות	298"296	15
8.	אליצור הרצליה	298"298	11
9.	הפועל רחובות	311"268	10
10.	מכבי פ"ת	345"336	7
11.	הפועל נורדיה	370"281	6
12.	אס"א ת"א	380"300	5

מלך השערים

1.	מנדיל (מכבי פ"ת)	125
2.	אפלויג (אס"א ת"א)	91
3.	ורד (הפועל ראשל"צ)	85
4.	אביר (הפועל פ"ת)	84
	הרבון (נורדיה)	84

במחזור הבא (ביום רביעי, 18.2)

מכבי ארזים רמת־גן — מכבי רחובות; מכבי ראשל"צ — הפועל פ"ת; הפועל נורדיה — אליצור הרצליה; הפועל רחובות — מכבי נתניה; אס"א תל־אביב — הפועל ראשל"צ; מכבי פ"ת — הפועל רמת־גן.

מאת יוסף זהבי

משחקי המחזור הי"16 בליגה הלאומית בכדוריד, שנערכו אמש, עמדו בסימן מאבקי הסיום, כדי להוותר בטבלה של המשתתפים.

האולם בגבעת־ברנר ניצחה המוליכה, הפועל ראשון־לציון את מכבי פתח־תקוה: 22:27. שערים להפועל ראשל"צ: ורד 7; ועאלי 6; אהרון 5; קושניר 2; אוקרמן 2; יהודה גוולטש 2; דיין 1 וקנון 1. למכבי פתח־תקוה: מנדיל 11; יקבליך 6; ברויר 2; צ'יליכון 1; פליר 1 והרבון 1. שפטו: גודס וצבירן.

● באולם קבוצת מכבי ראשון לציון, הביסה באורי־ביהסלו ת"א את מכבי ארזים רמת־גן — 22:11 (10:4). שערים למכבי ראשל"צ: כנען 9; יוסיפוביץ 7; מרשקוביץ 4; אסלנר 4; כיום 3; דרוקר 3 ופרנקו 2. יארזים: אלינב 6; שמש 4; ויינציקר 3; מועלס 2; ראב 2; בני גוז 1; גונן גוז 1; פויר 1; זלמנוביץ 1 ועמבר 1. שפטו: פלס וברנדוין.

● באולם המתנ"ס ביהוד ניצחה הפועל פתח־תקוה את הפועל נוריים — 19:22, לאחר 9:12 במחצית. כתבנו שמעון קרודי דיווח ששוער הפועל פתח־תקוה, ישראל פלטה, הצטיין. שערים להפועל פ"ת: אמיר שיבי 5; טנבאום 3; זלבינגר 3; בן־נעים 3 וחלותה 3. לנורים: זיפרט 5; הרבון 5; שאול 5; כהן 2 ויצחקי 2. שפטו: שרה וצדוק.

● באולם הי"א במכון־וינגייט סיימו קבוצות אליצור הרצליה והפועל רחובות בתיקו — 18:18 (10:11). את שער השוויון כבש הרחובותי חיים רון 50 שניות לסיום, במכת־7 מטר. שערים לאליצור הרצליה: מנדיל 4; מלס 4; פריקמן 4; פינילבר 3; ליבה 1 ושמידט 1. להפועל רחובות: רון 8; יורם כהן 4; עופר דורדוביץ 3; סנדלר 2 ושלום 1. שפטו פוקס והרמן.

● קבוצת הפועל רמת־גן ניצחה ברחובות את מכבי רחובות — 16:18, לאחר 8:10 לרחובות במחצית. כתבנו תמיר חופי דיווח ששחקני מכבי רחובות הוליכו בדקה הי"52 — 10:15 אך יכולת טובה של הרמת־גני אמיר גרא הביאה למהפך. שערים להפועל רמת־גן: ספרן 5; גרא 5; אלמוסניוס 3; ולינגר 2; פרוכטר 2 ואריאלי 1. למכבי רחובות: זיו 4; בלדר 4; רובינשטיין 4; נועם 1; מדינה 1; גולדפישר 1 ואיזנברג 1. שפטו: זינגר ובוקר.

● באולם ביה"ס בן־גוריון בנתניה נפרדו קבוצות מכבי נתניה ואס"א תל־אביב בתיקו — 21:21 (9:7). כתבנו דוד בכר מוסר ששחקני אס"א ת"א הוליכו שתי דקות לסיום — 18:21, ועם שריקת־הסיום השווה יואב דווידאי מנתניה במכת־7 מטר. שערים למכבי נתניה: דווידאי 8 (5 במכות־7); בריק 4; לימן 3; אוסוקאנה 2; פינקלשטיין 2 ובכר 2. לאס"א ת"א: אפלויג 5; טורקניץ 5; אורן 5; גלעדי 3; אורדיטי 2 ונגל 1. שפטו: יעקובוביץ וגורודין.

ליגות באירופה

ברצלונה ניצחה – ריאל מדריד הפסידה

קבוצת ברצלונה התבססה בפיסגת הליגה הספרדית בכדורגל כשניצחה במחזור הי"27 את מורסיה — 0:2.

לעומתה נוצחה האלופה, ריאל מדריד, בחוץ, ע"י מאיורקה — 1:0.

שאר התוצאות: סבילה — אתלטיקו מדריד 0:2; סאבאדל — אתלטיקו בילבאו 0:0; קאדיז — ואלאדוליד 1:1; אספניול — סאנטנדר 1:3; אוסאסונה — לאס־פאלמס 0:2; ריאל סוסיאדאד — גיחון 0:1; סרגוסה — בטיס 0:1.

וימבלדון־צ'רלטון 0:2

במשחק־השלמה במחזור הי"28 בליגה האנגלית בכדורגל ניצחה וימבלדון, בדרבי לונדוני, את צ'רלטון 0:2.

הנצחון העלה את וימבלדון מהמקום הי"11 למקום הי"9 עם 39 נקודות. בתחתית לא חל שינוי. צ'רלטון נשארה במקום הי"20, לפני אסטון־וילה וניוקאסל.

● משחקה של פ.ס.ז. פריז, אתמול בליאון, נדחה בגלל מזג האויר.

● יוון: במחזור הי"18 בליגה ניצחה אולימפיאקוס פיראוס את יריבתה המושבעת, פאנאתינאיקוס — 1:2, ולה 29 נקודות בראש הטבלה. אופי, שנייה בטבלה (26 נק') הכניעה את יאנינה 0:3. פ.א.וק. סאלוניקי נוצחה על־ידי אפולון 0:2, ומדורגת שלישית עם 25 נקודות, לפני פאנאתינאיקוס (22 נק'). דוקסה וא.א.ק. נפרדו בתיקו 1:1.

● אלופת אירופה בכדורגל, קבוצת סטיאווה בוקארשט, נוצחה ברומא על־ידי הקבוצה המקומית — 1:0.

ניסה לשכנע השופט לזייף דו"ח והורחק ל־3 משחקים

ועדת המשמעת האיגוד הכדורסל „נייצרת" סיפורי אלף לילה־ולילה. כך יקרה: אחרי המשחק בליגה ג' בו ניצחה הפועל פטוטה את הפועל תרשיחא — 35:38, למחרת המשחק ותקשר מנהל קבוצת תרשיחא, ארוארד דקור, לשופט נאסר פאיז, וניסה להשפיע עליו להגיש דו"ח שהמשחק לא היה ספורטיבי, כדי שיקבל נצחון טכני או משחק חוזר. השופט סירב. דיווח על כך הגיש, והורחק לשלושה משחקים בפועל.

ליגה אחרת

הפתעה: האחרונה ניצחה ראשונה

הפתעה במחזור הי"14 בליגת העמקים בכדורגל והאחרונה בני נעוריה, גברה על המוליכה ירדנה/בית יוסף — 1:0. משער של מאור זרעבי.

שאר התוצאות: רמות־מנשה — אלונים 1:3 (גיל מור 2); גוית — כפר־יחזקאל/חפציבה 0:10; הדרע (בילינסקי 4) תענכים — תל־יוסף 1:1; גבעתי — גבע 2:4; עוז — יזרעאל 1:3.

הצמרת: 1. תענכים 14"25 (-3 2). ירדנה/בית־יוסף 13"22; 3. רמות־מנשה 14"24.

רוני וינר מרמות־מנשה ממשיך להוליך בראש טבלת מלך־השערים עם 25 הבקעות, לפני נתן יעקב מתענכים — 20.

דרבי תל־אביבי חד־צדדי

דרבי תל־אביב יהיה שוב הערב בליגה הלאומית לנשים בכדורסל, כאשר קבוצת אליצור ת"א, המוליכה בטבלה, תארח ב־8.30 באולם האוניברסיטה בת"א את הפועל ת"א. אותה ניצחה בקלות בסיבוב הראשון — 53:80.

שאר משחקי המחזור הי"17 יהיו הערב ב־8: אס"א ירושלים — בני־יהודה ת"א (64:42); אליצור ראשל"צ — מכבי דרום/רמת־חן (65:81); מכבי ת"א — הפועל חיפה (61:95); הפועל גלבוע — הפועל גבעת־חיים (66:46); הפועל ירושלים — מכבי רמת־חן (58:77).

ג'ימי קונורס על הקרקע: כוכב הטניס האמריקני נפגע בברכו בגמר הטורניר בממפיס, ופרש. תצלום: אי.פי

טלוויזיה

08.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות קול ישראל 08.05 שעת כושר 08.15 אורחות – תנ"ך – השוק הנוחות 08.40 כלי מירות – ביניים ורווין 09.00 אנגלית ה' 09.20 חשבון שעונג ז' 10.10 אנגלית ד' 10.30 הכיל הרק – רגע עם דורלי כאשר אנחנו יחד 11.00 ערבית מרוכזת (ר"ה) – למין או לענוה 11.15 אנגלית ו' 11.30 ארץ מולדת – בראשית המאבק (ב) 12.00 אנגלית ו' הע 12.12 חלמור – שנים אוחזין – בעיה 13.00 מדעי הטבע (ר"ב) 13.30 צרפתית – השעה 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות קול ישראל 14.03 שעה כושר 14.15 יעלים בעין גדי – הסרט צולם במשך שלוש שנים בשמורות הטבע על ידי דודו שליטא חוני קיבוץ עין גדי 14.40 כולנו ילדים של ושים – סרט על ילדים במצוקה ועל אגודת אלי"ן 15.10 קשר משפחתי – רבקה בת הדור היא בת לאם לא נשואה. היא מיכוונת עם אחר יותם על חייה מחשבותיה. יוסה עם חבריה ועוד. הולך השני של הנכונית מיכוונת אחר יותם עם דוגל, אמה של רבקה 15.45 שעת כושר 16.00 הפונדק בערבי חמשת המייל – פרק 16.00 שבוע שמירת הטבע – אין חיות רעות 17.00 ערב חדש – מנחה: רפי רשף 17.30 עליזה בארץ הפלאות עם הסריזו מירוץ האבירים הגדול – בארץ הפלאות נערך מירוץ אבירים: המנצח בו יזכה בכבוד לבקש את ידה של נסיכת הירולמים 17.55 הופה היי סלישית הופעדיי יוצאת לתופשה באגם הכינרת. סמוך למקום נערך הפסטיבל השנתי של טבריה, והתופשה שלהם איננה תופשה של ממש. משתתפים: אייל גפן, אבי טולדנו, עלישית. כמו צועני וציטי שבים 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 „אלגרי" ששעשון מוסיקה וראה הפנוה 20.50 נקודת חן – סרטת טיולים עם אורי דביר 21.00 מבט לחדשות 21.30 „שלושה למעלה, שניים למטה" 22.00 „זה הומר" – תכנית אירוח שבועית מנחה: רם עברון 22.50 „סטנמר, בלש להשכיר" הפרק התשיעי: „החטא הקדמון" 23.35 סופיק של יום. חדשות.

רשת ב'

06.05 „בחורה לאושר" – להיטים ותיקים. 07.05 „שיר בבוקר בבוקר". 08.05 „מה כבר תשמע" עם אבי אתגר. 10.05 „שבעים מי יודע" עם יוסי סיאס. 11.05 „אהבה יומיומית" עם יוסי סיאס. 12.05 „רק מוסיקה". 13.05 „רק כימי חול" עם מנחם פרי. 14.05 „פזמון חוזר". 15.05 „חדש, חריש ומתורש" עם שוש עטרי. 16.05 „הצגה יומית" עם יקיר אביב. 18.05 „היה היו..." מצער פזמוני העבר. 20.05 „לי ולך" – שיר וברכה. 21.05 „קצת אחרת" עם אורלי מורג. 23.05 „הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב 9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: הזבוב	9.40,7.15,5
אורלי: סגור	
בית לסין: שחק אותה סם	23.15
בית ציוני אמריקה:	
ג'ינג'ר ופרד	9.30 ,7.15,4.30
שיער	23.45
בן־יהודה: הרמון הנשים	9.30 ,7.15 ,5
טעם החיים לפי מונטי פייטון	23.45
גת: ג'ק פלש המקסף	9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: אוטוני פופולו	9.30 ,7.00
דקל: דרוקודיל דנדי	9.30 ,7.15 ,5

הדיגה אין:	
הנינג'ה האמריקני II	9.45 ,7.45 ,5.15
הוד: מטרה חמה	9.10 ,7.15 ,5
לימור: חורף: הנינגל המטורף מתעורר	
מוזיאון תל־אביב: סיפור מההיים	
מוגרבי 1: נוסעת הכשירים	9.30 ,7.15 ,5
מוגרבי 2: אהבה בשווקים	9.30 ,7.15 ,5
מגדל: אהבה נוירה	9.30 ,7.10 ,5
מאוריה: כס הרמיט	9.30 ,7.15 ,2 ,12
קוה בלגיות	23.30

רב־חן:	
חן 1: המקצוע לוחם	9.50 ,7.30 ,5
חן 2: כושע אתמול והיום	9.45 ,7.25 ,5
חן 3: מלקולם	9.45 ,7.40 ,5
חן 4: קטיפה כחולה	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: הטיפה נעימה	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: חנה ואחיותיה	9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: הנינג'ה האמריקני II	
	9.30 ,7.15 ,5
תכלת: סגור	

רמת־גן

ארמון: ג'ק פלאש המקסף	9.30 ,6.40 ,4
לילה: חנה ואחיותיה	9.30 ,7.15
רב־חן המקצוע לוחם	9.45 ,7.30 ,5
רב־חן:	
חן 1: הטיפה נעימה	9.40 ,7.20 ,5
חן 2: הכרונות אהבה מפירנצה	9.40 ,7.20 ,5
חן 3: מלקולם	9.30 ,7.30 ,5
חן 4: כושע אתמול והיום	9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: הנינג'ה האמריקני II	9.30 ,7.15 ,4.30
אורנה: המקצוע לוחם	9.15 ,7 ,4.30
בית אגרון:	
טרזן ובת זוגתו	15.30
שלושה רווקים וילד	17.30
זורבה היווני	19.00
רגטיים	21.30
כפיר: בובה	9.30 ,7.00 ,4.30
אוריון: קטיפה כחולה	9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: חורה לנעורים	9.00 ,7.00
סמדר: המכבסה היפהפיה שלי	9.30 ,7.00
חבירה: אוטוני פופולו	9.15 ,7.15 ,4.30
אורין	
אור 1: קרוקודיל דנדי	9 ,6.30 ,4
אור 3: הצופן חור העוקץ	9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: איפה הערינות לעואל	9.00 ,7.00 ,4.30
אור 5: אח מכוכב אחר	9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: הרמון הנשים	9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים: ג'נג'ר ופרד	18.30

חיפה

ארמון: המקצוע לוחם	9.00 ,6.30 ,4
אורה: בובה	9.15 ,7.00 ,4.30
חן: סגור	
עצמון 1: אהבה בשחקים	9.15 ,7.00
עצמון 2: חורה לנעורים	9.30 ,7.15 ,4.45
פאר: קרוקודיל דנדי	9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המטודש: אהבה במחתרת	9.15 ,7.00 ,4.30

רון: הנינג'ה האמריקאי II	9.00 ,6.30 ,4
אמה: חנה ואחיותיה	9.15 ,7.00 ,4.30
אילה: קטיפה כחולה	9.15 ,6.45
נתניה	
שרון: המקצוע לוחם	9.15 ,7 ,5
כרמיה: כושע אתמול והיום	9.15 ,7 ,5
חולון	
סבוי: בי"ס לבלשים אהבלים	9.40 ,7.15 ,5
מגדל: המקצוע לוחם	9.00 ,6.00
ארמון: אהבה נוירה	9.40 ,7.30 ,5
בת־ים	
עצמאות: הנינג'ה האמריקאי II	9.10 ,7.15 ,5.00
הרצליה	
דוד: חורה לנעורים	9.10 ,7.15 ,5.00
סלון דניאל – המטיאטרון: מכבסה יפהפיה שלי	21.10 ,19.15
עכו	
אדיטוריום: מרגלים שכאלה	
כ. ר. ה.	9.00 ,7.00
גבעתיים	
חן: בי"ס לבלשים אהבלים	9.30 ,7.30 ,4.30
פתח־תקוה	
היכל 1: רוד רעם	9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: מונה ליזה	9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: בעקבות הנרך	9.30 ,7.15 ,5
עפולה	
מועדון: שבט דב המערות	8.10
רעננה	
אחוה: נסיעה נעימה	9.00 ,7 ,4.30
גבעתיים	
חורי: הנינג'ה האמריקני II	9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב יום ב', 16.2

בבתא: 20.30

חדוד וניה: 21.00

מירלה אפרת – בת' ירושלים

צוותא — לתרבות מתקדמת

יום ב' 16.2 בשעה 16.30 „מאיוב עד בראשית" סידרת פגישות עם פרופ' ישעיהו לייבוביץ בשעה 20.30 „קידוש".

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר" 07.00 „בהאזנה בינוהה" 09.00 „קונצרט בוקר" באך: קנטטה מס' 211 „קנטטת הקפה"; ברוקר: קונצ'רטו מס' 1 בסול מינור לכינור ותזמורת; גריג: סונטה במי מינור לפסנתר; נילסן: קונצ'רטו לחליל ולתזמורת; היידן: רביעיית כלי קשת ברה מז'ור „העפרוני"; מוק: „אמראלי", סימפוניה. 11.57 „מגישים שיר". 12.00 „מן הסדיה" שלישיית יובל מנגנת בטהובן שלישיה אפוס 1 מס' 1 + מס' 2. 13.05 „בהאזנה ניצוחה" 15.00 „הסברה מוסיקלית" פסנתרו של דביסי – תכנית שישית. 18.00 „מאולמי הקונצרטים שלנו" – התז. הפילהרמונית הישראלית הקלטה משבוע האמן הצעיר 1985 מנצח: נועם יוני/דניאל גודטלר – פסנתר: סטרווינסקי: אלוני דמברטון; שומאן: קונצ'רטו לפסנתר בסהובן: סימפוניה מס' 4. 18.00 „רגש על הכיצוע" – על אחת כמה וכמה. 19.00 „תזמורות כלי נשיפה" 20.05 „אינטרלוד" – רצף מוסיקלי. 20.05 „מגישים שיר". 20.30 „מאולמי הקונצרטים בעולם" – תחרות האורוויזיון השלישית למוסיקאים צעירים. ליסט: קונצ'רטו מס' 1 וסונרינה לזורים (צרפת) פרס 1. שופה: קונצ'רטו מס. 1 במי מינור. מריאן רודנפלד (שוויץ) פרס 2; צייקובסקי: וריאציות על נושא רוקוקו, יאן אריק קוסטסטון (מיגלנד) פרס 3; סטרווינסקי: סוויטה איטלקית (איבל וון קולוס נילסן: פרלוד מתוך האופרה שאול ודוד והסיכום. של ודיו דנמרקו. 22.30 „מעט ועוד" 23.00 „מחזורי יצירות" – הרביעיות של היידן.

רשת א'

07.00 „רדיויקל" – תכנית יומית נעברית. 08.05 „חוגה" – עם בני הגדל. 10.05 „בלו־ווי" – ביזור בידע למאזינים. 10.05 „פגישי בוקר" – מגיש: גדעון הוד. 11.10 הבה נלך... 12.05 „מעורב ישראלי" – עם העינויים. 13.00 חדשות ותכנית בצרפתית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.00 „בראש צעיר" – מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 „השכלה ודעת לכולי" – בהדרכת ד"ר אפתוי ביזול. 16.05 „ביום באביב". 17.10 „שיריב עבריים". 17.30 „האוניברסיטה המשודרת" 18.00 „מנחת ערב". 18.50 פרקי היום תחנ'ך. 19.05 „עיונים בפרשת השבוע". 20.25 „לבל ארם כוכב" – עם האסטרולוג אילן פקר.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה" 08.05 „ערשים עניין" – עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 „ביקור בית" – עם רבקה מיכאלי. 10.05 „כל צבעי הרשת". 11.30 „מגזין יומי". „סעו לשלום" – עם גדעון הוד. 12.10 „אלף־אלף בבית" – עם אהוד מנור. 13.05 „בחצי היום" – חדשות ופזמונים. 14.05 „בת צחוק" – הווי והומור. 15.05 „רגעי קסם". 16.05 „שירים ושיעורים". 17.05 „יומן כלכלה". 17.30 „על מספרים ואנשים". 18.05 „שעה חופשית" – היום בספורט. 19.00 „היום הזה". 18.45 „דין ודברים" – מגזין לעניני חוק ומשפט. 20.05 „שלום המדינות" 22.05 „תפית הג'אז". 23.05 „משחקי לילה".

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת 06.30 „מוקדים"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים

קופ"ח — עין יהב, חולון.

חולון

אהרון — הופיין 52, קופ"ח עין יהב.

ירושלים

קרית משה — קרית משה 1.

נתניה

קופ"ח כללית — ברוריצקי 31.

פתח־תקוה

קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן

ביטה — ביאליק 50.

תל־אביב

בס — פרישמן 66

סוזופארם — איינשטיין 40.

חיפה

ינוה — אבן סינא 7.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים - ילדים, א.א.ג. ורפואה ע"פ - כירורגיה, אורטופדיה, עיני צדק - עיניים, משגב לדך - נשים, הדסה ה"צ - פנימית.

מרכזי קופ"ח כללית

המוקד שנוער מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00, בימי ו' ב־08.00–15.00. טלפונים: 03"431100, 03"413500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – כן לנוער במצוקה

ירושלים – 02"243358

ת"א – 226027 (24 שעות)

חיפה – 04"229488 (11.00–20.00)

נהריה – 04"920014 (11.00–20.00)

גליל מערבי – 04"92222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה – טל. 222732.

„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03"221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד החסתי לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.

בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד:

דיזנגוף סנטר שער 1 (ליד המשכיר) קומה א', טל: 03"285822, 284869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון. טל' 052"124124. בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה במשתית

ער"ן ירושלים — טל' 02"127171.

ער"ן תל־אביב — טל' 03"261111.

ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03"261113.

ער"ן חיפה — טל' 04"672222.

ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111.

ער"ן נהריה — טל' 053"35316.

סילוק מטורדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101, טל' 08"221022; עפולה — טלפון 065"93334; טבעון — 101, טלפון 04"931401; נהריה — טל' 04"823333; בת־ים — 101 — טל' 5511111; באר־שבע — טל' 057"74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:

בימים א'–ה': 16.00

בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים

א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:

בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:

בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.

בימי ו' וערבי חג: 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:

בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:

בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40*, 14.35, 16.33, 18.38.

בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* רכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

כך הכחידו הציונים אהבות נאביל וגבריאלה

[illegible]

בסגנון נוסטאלגי, מתאר סוט לול־יורדות, שבמהלכו נמלטת נשמתו של נאביל מן הבית המשותף. גבריאלה, יהודיה גרמניה "גולה" בפלשתין, מוציאתה. הניזוז העולה מן הרומאן הוא, כי הקמתה המדינה היהודית הרסה את חיי האהבה בין שני העמים. הפלשתינים קיבלו בזרועות פתוחות את הפליטים היהודיים. אך שאיפת הארגונים הציוניים לנשל את הפלשתינים הרסה אהבה זו בין יהודים לערבים.

סוט מצא התבולה לקידוש התעמולה של אש"ף בפאריס. ספרו שופע אהבה בין שני העמים. אך לא בין שתי מדינות. הרומאן משחזר את ההיסטוריה על־פי השקפת אש"ף.

"רציתי לספר את האמת על מה שהיה בפלשתין לפני 1948", אמר סוט. "חיברתי את הרומאן על בסיס מחקר מקיף. רציתי לחסרין את התיזה הציונית על ארץ ללא עם לעם ללא ארץ".

הוא עצמו נולד בירושלים. חלק מסיפורו הינו אוטוביוגראפיה. ספרו שיפר בפאריס את מעמדו. הצרפתים אוהבים סיפורי אהבה. ערוצי הרדיו והטלוויזיה מקדישים לו תוכניות. בתוכנית בת שעה, ברדיו "אירופה 1", נטף סוט דבש על אידיליות אהבה בין הפלשתינים ליהודים נרדפי הנאצים בירושלים, שנכחדה בידי הארגונים הציוניים.

אך הוא מסרב להביע תשלמה עם ישראל או עם רעיון של מדינה ישראלית ומדינה פלשתינית זו לצד זו. מהרומאן משתמע, כי האידיליה תחודש במדינה חילונית דמוקרטית.

הרומאן הפלשתיני נחשב לאתגר הניצב לפני שגריר ישראל בפאריס, עובדיה סופר. אומרים, כי הוא מחבר כבר רומאן תשובה, שבו יציג אהבה יהודית־פלשתינית זו בגירסה הציונית.

גימלאי "בתיב" שברו שולחן בוועד הפועל

מאת כתבנו לענייני עבודה

תקרית אלימה פרצה אתמול בקומה החמישית של בית הוועד הפועל של ההסתדרות, כאשר כ־20 גימלאים המקבלים פנסיה מקרן "נתיב" ההסתדרותית, ניסו להתפרץ לאולם הישיבות של הוועדה המרכזית.

הגימלאים דרשו להופיע בפני הוועדה המרכזית ולהעלות בפניה את תביעתם להצמיד את הפנסיות למדד המחירים.

תחילה דומה היה, כי כוונתם להמתין עד לסיומה של הישיבה, ואולם כעבור שעה ניסו להיכנס למסדרון המוליך לאולם הישיבות, כששלטי מחאה בידם. סדרני הוועד הפועל מנעו זאת מהם ואז ניסו הגימלאים לפרוץ את הדלת באמצעות שולחן גדול, ארהוא התהפך ונשבר לחלקים. גם ידיות הדלתות הסוגרות על המסדרון נעקרו ממקומן.

בעקבות המהומה יצאו מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ויו"ר האגף לביטחון סוציאלי, רב פלג, אל הגימלאים והודיעו להם שהוועדה המרכזית תדון בישיבתה הקרובה בבעיית הפנסיות שמשלמת קרן "נתיב", בהשתתפות נציגות מטעם הגימלאים.

גימלאי "נתיב" מתכוונים להפגין גם מחר, בעת ישיבתה של הנהלת הקרן שתתקיים בבית "סולל בונה" בת"א.

בינתיים נמסר, כי הסתדרות הגימלאים, הסתדרות עובדי המדינה והסתדרות הפקידים הקימו מטה משותף, שיקיים במשך כל חודש מרס פעולות מחאה, בתגובה על שחיקת הפנסיות של גימלאי המדינה וגימלאי הרשויות המקומיות. אהרון הנדלמן, העומד בראש המטה המשותף, מסר, שהחל מראשית מרץ יוצבו משמרות מחאה ליד כל אחד ממשרדי הממשלה "כשלב ראשון במאבק".

צו על תנאי נגד המר בפרשת מילר

מאת בצלאל עמיקם,
כתב "על המשמר" בירושלים

בית־המשפט העליון הוציא אתמול צו־על־תנאי נגד שר הדתות זבולון המר המורה לו לבוא ולנמק מדוע לא יעמיד לדין משמעתי 19 רבנים ודיינים החתומים על עצומה שקוראת לא למלא אחר הוראות בג"ץ בעניין רישומה של הגיורת שושנה מילר כיהודיה.

את הצו הוציאה השופטת שושנה נתניהו ובכך נענתה לעתירה שהגיש ח"כ יאיר צבן ממפ"ם באמצעות עורך הדין ד"ר מישאל חשין נגד השר המר והדיינים.

המצאה שוויצית:

שעון נגד "איידס" שבתחתיתו — קונדום

מאת יוסף אלפרן, כתב "על המשמר" בשוויין

ז'נווה. – חברת השעונים "ניו ווטץ' אינטרנשיונל" הודיעה, כי היא תשווק בקרוב "שעון אנטי־איידס".

שעון זה יהיה בעל מנגנון קווארץ ותיבת־השעון תהיה מפלסטיק. בחלק התחתון של התיבה יהיה מקום לנשיאת קונדום, לשעת הצורך.

בעל החברה, הנמצאת באזור דובר־צרפתית של שוויץ, אמר, כי "השעון אנטי־איידס" יוצג באפריל ביריד השעון הבין־לאומי של באזל. ובשלב ראשון ייוצרו 100.000 יחידות.

עם הממוצע של 21.2 מקרי איידס למיליון תושבים, תופסת שוויץ מקום ראשון באירופה. והחשש מן המחלה הולך ומתפשט.

אישיות סובייטית: ביגון שוחרר

(סוף מעמוד ראשון)

[illegible]

אך הידיעה על שחרורו של ביגון טרם אושרה על־ידי בני־משפחתו במוסקווה, שקיימו מגעים עתה ידידיו בישראל ליצור קשר טלפוני.

בימים האחרונים נרמז ממשרד הפנים במוסקווה, כאילו הועבר ביגון מכלא צ'יסטופול לכלא במורדוביה. באוראל. כלא זה ידוע כמקום שם הוחזקו, בזמנם, חוטפי המטוס בלנינגרד ומתנגדי־משטר ידועים. ידידיו של ביגון בישראל מנסים לאמת גם ידיעה זו.

הרעיה והבן לא שמעו

אשתו של ביגון, אינה, ובנו בוריס, בן 21, לא קיבלו שום ידיעה רשמית על שחרור יוסף — מסר בוריס בשיחה טלפונית, שקיימה עמו צילה גודרוב, מהמרכז למידע על יהודי בריה"מ בירושלים.

בוריס מסר, כי היום ילך עם אינה לברר את עניין השחרור.

אינה ביגון אמרה לכתבי סוכנויות הידיעות: "אינני סבורה שארבאטוב שיקר, בייחוד לעם האמריקני. אולם

[illegible]

3 פעמים במאסר

ביגון, מתמטיקאי בן [illegible] ממוסקווה, נידון שלוש פעמים למאסר במהלך 16 השנים שבהן ניסה לעלות ארצה. לראשונה הגיש בקשה לעלות ארצה ב־1971. כפי שקרה ליהודים סובייטיים רבים אחרים, נדחתה בקשתו בנימוק, כי הוא יודע "מידע מסווג". הוא הודח מעבודתו במכון למחקר כלכלי של ועדת התכנון הממשלתית "גוספלאן", ולאחר־מכן פתח במאמץ ממושך כדי לשכנע את השלטונות להעניק לו הכרה רשמית כמורה לעברית.

ביוני 1977 הועמד ביגון למשפט

[illegible]

סוכנות טאס מסרה אז, כי בגזר הדין נאמר, שביגון "הפיק, הפיץ והעביר לחו"ל, באורח שיטתי, מידע משמיץ על החיים בבריה"מ, לפי הוראות של מרכזי חתרנות אנטי־סובייטיים בחו"ל."

שביתות־רעב

אשתו אינה ובנו בוריס ערכו שביתות־רעב במוסקווה כדי להסב את תשומת־הלב לגורלו, והנשיא רונאלד רייגן הצביע אישית על פרשת ביגון, כדוגמה לפגיעות בזכויות־האדם בבריה"מ.

כאשר החלו השלטונות, בהנהגת גורבאצ'וב, לשחרר אסירים פוליטיים יהודיים, עוררה פרשת ביגון תשומת־לב רבה יותר במערב. בשבוע שעבר, אמר דובר משרד החוץ הסובייטי, גנאדי גראסימוב, כי

כ־140 אסירים משוחררים במסגרת המגמה. אולם ביגון עדיין בכלא, משום שסירב להתחייב לא להשתתף בפעילות אנטי־סובייטית.

[illegible]

העתון מעריב, כי בצעד זה [illegible] ללבנון ב־1982, [illegible] עליית מספר הנפגעים בין חיילי צה"ל.

המתאם הישראלי לענייני לבנון, אורי לובראני, אמר, לדברי העתון: "אני מתעורר באמצע הלילה כשל החושש להגדלת מספר הנפגעים. לבנון היא כיום מלה מלוכלכת בישראל. בשנתיים האחרונות איבדנו 24 חיילים בלבנון, אולם בגלל תמיכה בצד"ל, עלול מספר זה להיות מוכפל בתוך זמן קצר".

מפי שר הבטחון, יצחק רבין, מסר העתון: "בהחלטה [illegible] ניח לצד"ל להתפורר ולא לתת לרצועת הבטחון ליהפך לאזור, [illegible] יוכלו הטרוריסטים לבצע התקפות טרור על האוכלוסיה הלבנונית נגד האזור או נגד ישראל".

בתשובה לשאלת כתבנו הצבאי, אמרו אמש מקורות צבאיים, כי אינו מוסר פרטים על העיתונות.

סיפוק בממשלה מהמדד

(סוף מעמוד ראשון)

במשכורות חודש פברואר. כתוצאה מכך תשולם תוספת היוקר רק במשכורות מרץ המשולמות בראשית אפריל.

עליית המחירים בחודש שעבר הביאה את המדד ל־166.6 נקודות על בסיס 1985 — 100. לפני שנה, בינואר 1986, מדד המחירים לצרכן ירד ב־1.3 אחוזים. המדד של חודש ינואר היה הראשון שהתפרסם לאחר פיחות של השקל.

סיפוק בממשלה

פקידים באוצר ובבנק ישראל העריכו קודם לפירסום המדד, ששיעור האינפלציה לחודש ינואר יהיה כ־2.5 אחוזים. האינפלציה הנמוכה מהצפוי התקבלה בסיפוק בממשלה. דובר האוצר אמר, שהאינפלציה בחודשים הקרובים תישאר ברמה גבוהה מזו של הממוצע החודשי ב־1986. הוא הוסיף, שמחודש מאי ואילך תרד האינפלציה ותתייצב על רמה נמוכה מממוצע זה. הוא הדגיש, שהדבר יהיה תלוי בריסון תקציבי ובריסון עליות שכר.

פקידים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אמרו אתמול, ששיעור האינפלציה בינואר שיקף רק באופן חלקי את השפעת פיחות השקל. הם הוסיפו, שההשפעה במלואה תבוא לידי ביטוי במדד החודש, אשר יפורסם ב־15 למרץ.

האוצר עושה מאמצים בשבועות האחרונים לשמור על העלאות מחירים נמוכות ככל האפשר ואף הטיל וטו על בקשות משרד התעשייה לייקר מוצרים ושירותים אשר בפיקוח. למרות זאת, אושרו מספר גדול של התייקרויות בתחילת החודש ובימים הקרובים צפויות התייקרויות נוספות. גם במחירי האנרגיה ישנן חילוקי־דיעות בין האוצר, אשר מתנגד להעלאות מחירי אנרגיה, לבין משרד האנרגיה התומך בהעלאות אלה.

קיזוז הדדי

בחודש שעבר נרשמו עליות גבוהות יחסית במחירי הפירות והירקות — כ־5.8 אחוזים. מחירי הבריאות עלו כ־4.7 אחוזים. כתוצאה מהעלאות בתעריפי רופאים פרטיים, רופאי שיניים וקופות־חולים. מחירי שירותי החינוך והתרבות עלו ב־3 אחוזים ותחבורה ותקשורת כ־3.1 אחוזים.

העלאות אלה קוזזו בחלקן על־ידי ירידה של 4.8 אחוזים במחירי ההנעלה וההלבשה, כתוצאה מהתחלת מכירות סוף העונה. מחירי הדיור ירדו ב־0.4 אחוזים, דבר אשר שיקף את העלאות הפועל במחירי הדירות, שהיו נמוכות באומדן קודם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בעקבות התיקון של האומדן נרשמה ירידה קטנה במחירי הדיור.

לאוטמן: בנק ישראל טעה

שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, אמר אתמול, כי מדד ינואר מצביע על כך שמרכיבי היציבות הבסיסיים לא נשברו. לדבריו, משרדו ימשיך במעקב קפדני אחר התפתחויות המחירים במשק גם בחודשים הקרובים. שרון ציין עוד, כי משרד התעשייה והמסחר יאשר העלאת מחירים רק במקרים שבהם יוכח, כי יש לאשר זאת כדי למנוע פגיעה במפעלי תעשייה.

נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן, אמר בתגובה, כי מדד ינואר מוכיח, שבנק ישראל טעה בכך שהודרז להעלות את הריבית במשק, לאור ציפיותיו למדד גבוה יותר. לאוטמן קרא לבנק ישראל לעיין מחדש בהחלטתו ולהוזיל את הריבית.

לדברי לאוטמן מדד ינואר מוכיח, שאנו מצליחים לשמור על רמת היציבות הדרושה למשק. הוא קרא לממשלה לאשר מייד את תקציב המדינה תוך ביצוע הקיצוצים הדרושים.

קיסר מתריע

"עליית מדד המחירים לצרכן בשיעור של 2.1% בחודש ינואר 1987, שהיא עלייה גבוהה יחסית לעומת החודשים שקדמו לו. לא תהא בבחינת יוצא דופן, אם אכן תמשיך הממשלה באווירת ההתפרקות והרפיון בפיקוח על המחירים ויחד עם זאת תיתן הממשלה אישורים סיטונאיים להעלות מחירים חדשים לבקרים" — אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, בתגובת ההסתדרות על עליית מדד המחירים לצרכן בחודש ינואר 1987.

פרס מרוצה

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, הביע שביעות רצון מכך שמדד חודש ינואר היה נמוך מן הצפוי והביע תקווה, כי השלב השני של התוכנית הכלכלית, המבוסס על הסכם כולל במשק, עולה על מסלול נכון.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
יהוד

עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה יהוד בקשה להקמת בית מגורים דו משפחתי בתיק בניה מס' רמ/2459/49 בגוש 6694 חלקה 99 ישוב יהוד, שם המבקש רובינשטיין עודד גיא שאול. מהות הבקשה: הקלה/סטיה מתשריט בשטח בניה.

כל המעוניין, אם כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים הנ"ל שהתכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכל לעיין בעותקי התכניות במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

עזריאל רגב,
יו"ר הועדה לתכנון ובניה — יהוד

השבתת כל בתיה"ח

(סוף מעמוד ראשון)

קופת־חולים לבין נציגות העובדים לא נתנו שום תוצאות. המזכירות אמורה להתכנס לדיון במצב עוד ביום ה' השבוע, ובמקרה שלא תהיה היענות לתביעה לתוספת כפיים הם אמורים להחליט על החרפה נוספת והארכת השביתה לשבוע הבא.

המועצה הארצית של קופ"ח בישיבתה מאמש קראה לעובדי קופ"ח להפסיק מיד את השביתה וקוראת להנהלה ולעובדים להיכנס מיד למו"מ מיידי ומחייב במסגרת ההסתדרות. פרופ' חיים דורון יו"ר קופ"ח הסכים להיכנס למו"מ מיידי.

שיבושים צפויים גם במערכת האשפוז הממשלתית. הוועד הארצי של רופאים עובדי המדינה מתכנס הערב לקבל החלטה על קיום שביתת אזהרה ביום ה' השבוע במחאה נגד קיצוץ התקציב. לשביתה זו יצטרפו גם עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים.

נציגות עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים עלולה בשבוע הבא להכריז גם על חידוש השביתה. מאחר שאתמול הופסקו הדיונים בוועדת פרדה ולא נקבע כל מועד לחידוש המגעים בין הצדדים. העובדים טוענים, כי נציגי האוצר בוועדת פרדה אינם מספקים את הנתונים הדרושים להשוואת השכר במגזר הממשלתי למיגזר של קופת חולים.

עשרות התייקרויות

(סוף מעמוד ראשון)

כלכלני משרד התעשייה והמסחר. המשרד העביר את רשימת המוצרים והשירותים במסגרת תוכנית לייקור מאות מוצרים בשלושה שלבים. השלב הראשון בוצע בשבוע שעבר, ובמהלכו התייקרו עשרות מוצרים ושירותים בין 10 עד 15 אחוז. גם בגל ההתייקרויות השני מדובר בשיעורים דומים.

בעקבות פרסום מדד ינואר העריכו אתמול, כי שר האוצר, שביקש לעכב ככל האפשר את ייקור המוצרים, יחתום בימים הקרובים על הצו לייקור ובתוך כ־10 ימים מהיום שבו יאושרו התייקרויות אלה, יונחו על שולחנו של נסים בקשות לאשר עוד עשרות התייקרויות. בכך ישלים משרד התעשייה והמסחר את אישורי ההתייקרויות הנובעות מהפיחות ומהתייקרות הדלק לתעשייה.

בין ההתייקרויות הממתינות עתה לאישור שר האוצר — גם התייקרות החשמל ב־6 אחוזים, שאושרה בוועדת המעקב.

אות לתמורה בקרמלין

(סוף מעמוד ראשון)

י אין כל ספק, כי ההכרעה על שיחרורו של ביגון נפלה בדרג העליון ביותר. כלומר על־ידי גורבצ'וב עצמו. מה שהתחולל בהפגנה האחרונה למען ביגון במוסקווה, כאשר המפגינים פוזרו לא על־ידי משטרה במדים אלא על־ידי מי שתוארו כ"אזרחים נזעמים", עדיין אפוף מסתורין. ייתכן מאוד, כי היתה זו פרובוקציה דווקא של גורמים במשטרת החשאית, המתנגדים לליבראליזציה של גורבצ'וב. מכל מקום, התקרית הזו זירזה את התודעה על שחרורו של ביגון, אם כי ארבאטוב טען שבגללה היא עוכבה.

את שחרורו של ביגון יש לראות בהקשר כפול – האחד, בהכרעות הנופלות באחרונה לגבי אסירים פוליטיים בכלל, והשני בהקשר מצומצם יותר הנוגע לאסירים היהודיים.

צריך לזכור, כי לאחרונה שוחררו 140 אסירים פוליטיים. שחלקם ידועים כלוחמים למען זכויות האזרח. נראה כי גורבצ'וב, כהבטחתו, "התלבש" על תיקון העיוותים של הק.ג.ב. ושל המערכת המשפטית, והחליט לתת ביטוי ממשי למגמת הדמוקרטיזציה וזכות הביקורת – שני העקרונות שלמענם הוא מטיף כמעט בכל הופעה פומבית שלו. שיחרורו של ביגון ושל אסירי־ציון אחרים יכול להיכלל בקטגוריה זו. אך כאמור, בקרמלין נערכת עתה רוויזיה יסודית ביחס ליהודי בריה"מ, ובמיוחד כלפי אלה המבקשים לעלות לישראל.

עדיין מוקדם לשפוט אם תצמח מכך עליה המונית. עדיין אין גם לדעת מה מיגבלותיו של גורבצ'וב במאבק עם כוחות שמרניים־בירוקרטיים, שבוודאי מסתייגים מצעדיו. מכל מקום, ממבט ראשון, שחרורו של ביגון מהווה איתות ברור לשינוי במדיניות הפנים. זהו שינוי שיש לברך עליו, מתוך תקווה שמגמה זו לא תיבלם על־ידי מתנגדי גורבצ'וב.

טלקס

● גוראל: להעמיד מזהמי האוויר לדין

עיריית חיפה לוחצת על רשויות מחוז חיפה ועל המשטרה להעמיד לדין את מנהלי המפעלים שגורמים לזיהום אוויר במפרץ חיפה, ובעיקר את מנהלי בתי הזיקוק. אמר אתמול ראש עיריית חיפה, אריה גוראל. ראש עיריית חיפה אמר עוד, כי בכל האמצעים העומדים לרשותו נגד מזהמי האוויר העוברים על החוק ועל הצווים שהוציא שר־הפנים. [illegible] נוקטים ומדובר בהוצאות קטנות בהרבה מהמוצהר. [illegible] שתי [illegible] נגד מנהלי בתי־הזיקוק והמליצה בפני פרקליטות המחוז להעמיד את האחראים לדין.

יואב אביב

● מטה חירום למאבק באבטלה בנצרת

מועצת פועלי נצרת הקימה מטה חירום למאבק באבטלה ההולכת ומחריפה בעיר ובכפרים הסמוכים. במטה מיוצגים מועצת העירייה, המועצות הערביות באיזור, ועד [illegible] בכפר קנא ונציגי [illegible]. מטה החירום שיזמה מועצת הפועלים החליט להחריף את המאבק נגד האבטלה. [illegible] אמורים להפגין מול משכן [illegible] חברי מועצת פועלי נצרת, העירייה ועשרות מובטלים.

קאסם זייד

● תושבי דניה מבקשים להינתק מחיפה

[illegible] ביחס למחירי [illegible] שישלמו תושבי שכונת [illegible] השנה חם לא ישלמו [illegible] אחת יותר. כך אמר [illegible] עיריית חיפה, אריה [illegible] עיתונאים, בה [illegible] מחירי הארנונה [illegible] של כ־20 אחוז. [illegible] חדר השיבות חמתינו [illegible] אנשי ועד שכונת [illegible] דניה וחילקו [illegible] בו נאמר, כי [illegible] ש־80 אחוז מהם [illegible] משלמים כיום [illegible] הארנונה הגבוהים ביותר [illegible] השירותי [illegible] עלובים והם [illegible] של מועצה [illegible] להתנתק מהעיר.

יואב אביב

● חולין נחלץ לעזרת ביה"ח נהריה

[illegible] עובדים. דני [illegible] עמותת [illegible] בנהריה. [illegible] קיבוץ כברי. [illegible] ביה"ח. הנוטפל [illegible] זה". אמר [illegible]

יהודה צור

● היזהרו ממרכיבי טלוויזיה בכבלים!

[illegible] המקרים בהם [illegible] מדירות [illegible] להתדפק על [illegible] עצמם [illegible] בכבלים. [illegible] רק לאחר [illegible] את הדירה [illegible] פריטים [illegible] מזהירה [illegible] טלוויזיה

זהבה מוזס

יערי בערעורה: בית המ"ש טעה בקבלו גירסת גרנות

סנגוריה של חוה יערי, אשר הורשעה ביחד עם אביב גרנות ברצח התיירת מלה מלבסקי בחוף תל־ברוך במארס 1985, הגישו אתמול ערעור לבית־המשפט העליון על ההרשעה ועל עונש מאסר עולם שנגזר עליה.

כזכור הורשעו יערי וגרנות ב־15.1.87 בבית המשפט המחוזי בתל־אביב ברצח התיירת מלה מלבסקי, על רקע גניבת כספים מחשבונה שהתנהל בארץ. מאסר עולם נגזר עליהן ע"י נשיאת בית המשפט המחוזי בתל־אביב, חנה אבנור, והשופטים ישראל גלעדי ויוסף גולדברג, בתום משפט ממושך אשר הסעיר את המדינה במימצאיו החריגים והנוראים.

אביבה גרנות הגישה ערעור לבית־המשפט העליון על הרשעתה וגזר דינה עוד לפני כשבועיים באמצעות סניגורה עו"ד נתן קנת. עתה הגיש גם סניגוריה של יערי, עורכי־הדין ד"ר ערנה קפלן ודרור מקריז, ערעור לגבי מרשתם.

בערעור נטען, כי טעה בית־המשפט המחוזי כשנתן אמון בגירסתה של אביבה גרנות נגד חוה יערי. נוכח אופיה, שקריה, הסתירות המהותיות שנתגלעו בדבריה וחוסר ההגיון בדברים אלה. נוכח כל אלה אין עדותה יכולה לשמש בסיס או ראיה כלשהי נגד חברתה־לשעבר.

הסניגורים עומדים בהרחבה על תיאור גרימת המוות לפי גירסת אביבה גרנות וטוענים, כי אינו עומד במבחן הביקורת.

"לא הוכח מניע"

בהמשך הערעור נאמר, כי טעה בית־המשפט המחוזי בקבעו שיערי וגרנות גנבו את כספיה של מלה מלבסקי, אשר הוצאו מחשבונותיה בבנק הפועלים, לטענתם. היה ליערי יפוי כוח לפעול בחשבונות אלה, וכי הכספים שהופקדו שם היו שייכים לה מכוח הרשאתו של אביה המנוח, אשר העביר כספים אלה בשעתו למלבסקי, כדי "להלבינם" ולהחזירם לבתו חוה יערי.

בערעור נאמר עוד, כי טעה בית המשפט בקביעתו כאילו היה תכנון מוקדם בין יערי וגרנות לרצוח את המנוחה, או שהתגבשה בלב יערי בשלב כלשהו של הנסיעה כוונה לגרום למותה. לא היתה כל כוונת קטילה ולא הוכחה כוונה כזו, מאחר שלא הוכח מניע שיכול להצביע עליה — טוענים הסנגורים.

בערעור חוזרת וטוענת חוה יערי על הגירסה שהשמיעה במהלך המשפט, כי המנוחה מלבסקי קפצה מהמכונית וראשה נחבט בקרקע סלעית, וכך נגרם מותה. מכל מקום, היא טוענת, כי מעולם לא הנחיתה מכה על המנוחה וכי כל פעולה שנעשתה נגד מלבסקי במכונית — היתה ע"י אביבה גרנות בלבד, ובניגוד לרצונה של המערערת.

הסניגורים טוענים עוד, כי בית־המשפט המחוזי טעה בקבעו שהקשר שהיה בין יערי וגרנות לא היה קשר תלות מצד חוה לאביבה, וכי נמצאו קווי אלימות ותוקפנות פיזית אצל חוה יערי.

אשר על כן, נאמר בתום בקשת הערעור, נתבקש בית־המשפט העליון לבטל את פסק־הדין ולקבוע כי לא הוכחה אשמתה של יערי, ולפיכך לזכותה.

(עתים)

"דני כץ היה עוקב במשאיתו אחר קורבנותיו, גורן ואונסן"

טוענת התביעה בפתיחת משפטו של "האנס מרמת־גן"

משפטו של דניאל כץ (37) מרמת־גן, המואשם בשני מעשי אונס ושלושה נסיונות לאונס תוך תקיפה אכזרית של המתלוננות, נפתח אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. אולם רוב הישיבה התנהלה בדלתיים סגורות, כדי לא לזהות את המתלוננות ואת פרטי עדויותיהן.

דני כץ מואשם ע"י עו"ד אברהם טל מפרקליטות מחוז תל אביב במעשי אונס ונסיונות לאונס שביצע מאז שנת 1983 בעיקר באיזור רמת־אביב והסביבה.

באישום הראשון נאמר, כי הוא עקב במשאיתו (בהיותו תפאורן במה) אחר מכונית של צעירה אשר נסעה לכיוון ביתה ברמת אביב, היה זה ב־23.12.83 בשעה 02.30 לפנות בוקר בדרך חיפה תל אביב. התביעה טוענת כי כאשר ירדה המתלוננת, הוא ירד ממשאיתו, תפסה, הצמיד סכין לגופה, וגרר אותה אל מתחת לבניין הסמוך. "בואי הנה, זוהי משטרה" — אמר לה, לטענת התובע, ואז ביצע בה מעשים מגונים תוך איום בחניקתה והצמדת הסכין קרוב לגופה. לאחר מכן גרר אותה פנימה אל מתחת לבניין ואנסה.

באישום שני מסופר, כי ב־17.1.84 בשעה 02.00 בלילה בקירוב עקב הנאשם עם משאיתו אחר מתלוננת אחרת, כאשר זו ירדה ממכונית של ידידה סמוך לביתה. כשהלכה לכיוון הבית, תפס אותה האיש מאחור, סתם את פיה, קירב סכין לפניה ואיים שיחתוך לה את הפנים. אז הובילה אל גן ילדים סמוך ומאחורי המיבנה אנס אותה.

הזדהה כשוטר

מקרה נוסף, של נסיון לאונס, היה לטענת התביעה ב־23.3.83 בשעה 03.30 לפנות בוקר. גם אז עקב במשאיתו אחרי צעירה שיצאה ממכונית חברתה והלכה לכיוון ביתה ברמת־אביב. הוא מואשם כי תפס אותה מאחור, וכשניסתה להתנגד קירב את הסכין אל פיה ואיים שיקרע את פניה. הוא אף פצע אותה. ואז גרר אותה לגינה, הפשיטה וניסה לבעול אותה. אולם הוא הופרע על־ידי שכן, אשר פתח את תריס דירתו בקומת הקרקע וצעק לעברו להרפות מן הצעירה. אז נמלט האיש.

אישום נוסף מתייחס לנסיון לאונס ב־13.7.86, בשעה 03.30 לפנות בוקר. דני כץ מואשם כי עקב במשאיתו אחרי צעירה שירדה ממכונית ונכנסה לדירתה בקומת קרקע בתל־אביב. כעבור זמן מה פרץ לדירה לאחר שניסר את סורג החלון וניסה לבעול אותה, אך לא הצליח ונמלט.

כמו כן הוא מואשם בפריצה וגניבה מדירתו של אדם בשם דב שילות בגבעתיים, ובהחזקת סם מסוכן, מריחואנה.

(עתים)

מאסר עד 20 שנה למחבלים שזממו לתקוף את המטכ"ל

מאת זהבה מוזס,
כתבת "על המשמר"

עונשי מאסר שבין 7 שנים עד 20 שנה הוטלו אתמול על אנשי אירגון "פתח" שזממו לבצע פעולת פיגוע־מיקוח במחנה מטכ"ל שבקריה בתל־אביב.

המחבלים נתפסו על סיפון האוניה "אטבירוס" ב־21.4.85 לאחר שהתגלו על־ידי סטי"ל של חיל־הים. בחילופי האש שהיו בין האוניה לבין הסטי"ל הוטבעה האוניה ולמעלה מ־20 מחבלים ואנשי צוות טבעו.

אנשי חיל־הים הצליחו למשות ארבעה אנשי צוות וארבעה מחבלים שאתמול נגזר דינם. על ארבעת אנשי הצוות הוטלו שבע שנות מאסר לכל אחד באשמת חברות ב"פתח" ומתן שירותים לאירגון עויין, ואילו על מוסטפה עיסא אותומאן בן 30 ורחמן פואד אבו עספאנה בן 22, שניהם מכווית נגזרו 20 שנה. זהו העונש המקסימלי הקבוע בחוק על חברות באירגון עויין ואימונים צבאיים. על שני "ייחרלים" נוספים, אחמד שחאדה עודה בן 25 מאלג'יר וחוסאן אחמר חאג' בן 24 מסוריה נגזרו 12 שנה.

בכתב־האישום נטען, כי סגנו של ערפאת, אבו־ג'יהאד, הורה להם להגיע לחוף בת־ים, להשתלט על רכב ולהגיע עימו למחנה המטכ"ל בקריה בתל־אביב, ושם לתפוס מבנים ולקחת בני ערובה. תמורת בני הערובה היה עליהם לדרוש שיחרורם של 150 עצורים בטחוניים וכן מטוס כדי לצאת את הארץ.

החוליה שעברה אימונים באלג'יר תודרכה בעזרת סרטי וידאו בהם צולמו ערי החוף בארץ.

התלמידים הערביים: הקיצוץ בחינוך יפגע בעיקר בנו

מאת קאסם זייד,
כתב "על המשמר"

הוועידה הארצית של מועצות התלמידים בבתי־הספר התיכוניים הערביים, שהתכנסה אתמול בנצרת, החליטה לתמוך במאבקו של שר־החינוך והתרבות נגד הקיצוצים בתקציב משרדו.

בהחלטות הוועידה נאמר שכל קיצוץ בתקציב החינוך יפגע בראש ובראשונה במערכת החינוך הערבית, שהיא בלאו־הכי מפגרת בהרבה בהשוואה למערכת החינוך במגזר היהודי.

בוועידה השתתפו עשרות נציגים ממועצות התלמידים של 50 בתי־ספר תיכוניים ערביים, לרבות בתי־הספר בערים המעורבות ובנגב.

הוועידה תבעה להפשיר תקציבים לבניית חדרי לימוד בבתי־הספר הערביים, שחסרים בהם כ־1,200 כיתות.

שביתת לימודים בבועינה

ועד ההורים בבית־הספר בכפר בועינה הכריז אתמול על שביתת לימודים עד שמשרד־החינוך והתרבות יתחיל בבניית בית־ספר חדש בכפר, כפי שהובטח להם לפני כשישה חודשים.

ועד ההורים מתכוון להפגין מחר מול בנייני האומה בירושלים. שם אמורה להיפתח הוועידה הארצית של ועדי ההורים תחת חסותו של נשיא המדינה.

עוד הוחלט לקיים הפגנה בהשתתפות ההורים והתלמידים ביום ה' מול משרד החינוך והתרבות בירושלים וביום ו' מול משרד־החינוך והתרבות האזורי בנצרת עילית.

בפלילים

עד תביעה שלישי הוכרז כעוין במשפט רפי לוי

עד תביעה שלישי הוכרז כעד עויין במשפטו של רפי לוי, הממונה על מחוז ירושלים מטעם משרד־הפנים.

המדובר בעד התביעה יוסף בכר, המכונה יושקה, בעל חנות רהיטים בירושלים. בעדותו אמר, כי רפי לוי סייע לו לקבל רישיון להעסקת עוזרת פיליפינית בביתו וכל חצי שנה היה על העד לחדש את רשיונה.

בהתחלה סירב העד לאשר את עדותו במשטרה, לפיה העניק מתנות לרפי לוי. הוא אמר, כי כנהוג בין ידידים נתנו רפי לוי והוא מתנות זה לזה, אולם הכחיש את עדותו במשטרה, כי בתמורה לקבלת רישיונות־השהייה של העוזרת הפיליפינית בביתו העניק לרפי לוי מתנות.

באת־כוח התביעה, עו"ד טליה ששון, ביקשה מבית־המשפט להכריז עליו כעד עויין לאור סתירה בין דבריו במשפט ועדותו של העד במשטרה. בית־המשפט נאות לבקשה והכריז עליו כעד עויין.

לאחר חקירה צולבת על־ידי ב"כ התביעה, שבמהלכה צעק העד לעבר עו"ד ששון "תפסיקי להתנפל עלי" — הסכים לאשר כי העניק לרפי לוי קולב וסל מעור.

(עתי"ם)

שנה מאסר לאדם שכילה זעמו בשופט ובשוטרים

מאת שלי יחימוביץ,
כתבת "על המשמר"

בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע גזר עונש של שנת מאסר בפועל על אדם שהורשע בבזיון בית־המשפט ובתקיפת שוטר. האיש, אריה אולאי, בן 20, נדון גם ל־10 חודשי מאסר על תנאי.

הנאשם הודה בכך שקרא לעבר שופט השלום יואב בירון "מניאק בן־זונה" ובכך שירק לעבר השופט. לאחר מכן שלף אולר, ותקף שוטר שנוכח באולם בית־המשפט. כאשר חשו שוטרים אחרים לעזרתו של חברם, קילל גם אותם.

השופט יהושע פלפל אמר, כי ההתפרעות בבית־המשפט העליון הרעישה והטרידה את הציבור "אולם לבאי בית־המשפט, שופטים, פרקליטים, סניגורים — התופעה הזו אינה חדשה כלל ועיקר... מצער מאוד שהתופעה התחילה להרעיש את הציבור רק בפני שהגיעה אל לשכתו של כבוד נשיא בית־המשפט העליון".

עוד אמר השופט: "שורש הרע, טמון לדעתי בחינוך שמקבלים תושבי המדינה והדוגמה האישית שנותנים לציבור לא אחת נבחריו בכנסת ובמוסדות אחרים. אין פלא שהנאשם צופה במתרחש בגוסרות מכובדים של המדינה, מגיע לבית־המשפט ומכלה זעמו בשופט ובקציני בית־המשפט, בתובעים, בסניגורים ובפרקליטים".

בת 14 נאנסה באכזריות ברעננה

מאת ניצה רימון,
כתבת "על המשמר"

תלמידת חטיבת הביניים בת 14 נאנסה במוצאי־שבת בעת שטיילה ברחוב ברעננה. גבר צעיר שעקב אחריה פיתה אותה להתלוות עמו, גרר אותה לחצר בית־ספר סמוך ושם התנפל עליה. אנס אותה באכזריות ונמלט.

הנערה הצליחה להגיע הביתה בכוחות עצמה והועברה לטיפול רפואי בבית־החולים.

המשטרה החלה במצוד אחר החשוד באונס על פי פרטים מזהים שמסרה הנערה.

אנו משתתפים בצער המשפחה
וקיבוץ משמר העמק
על מות החבר
ברוך שכנר
תנובה סניף מחוזי חיפה
ההנהלה והעובדים

לאברהם ולורית רמון ולילדים
שותפים באבלכם במות
האם־הסבתא
חבר העובדים והחניכים
במוסד "הדרי אפרים"

לרבקה ולכל בני המשפחה
אתכם באבלכם במות יקירכם
גדליהו
המשפחות:
אליבר, אריך, אברמוביץ, ברנשטיין, בונופלביץ, גורביץ, גבאי, הכמן ח. הנימן, הורשנביין, הזורי, ויינברג, זבאי, זהבי ב. זלצינגר, חנין, יפת, כהן אדמנור, לורוביץ, לאופר, לאף, לובינסקי, מיכאלי, מלובני, מיטוס וזינת, מכמינגר, מנצרה, מלה, מיטלמן, פרישברג, פישמן, פטמרנק, פוקס פלי, קורטוייץ, קמלן, קלער, רובינער ס. ריכמן, רימרמן, רצון, ריינר, שרון, שרגל